

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/3499. számú
törvényjavaslat**

a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

**Előadó: Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter**

Budapest, 2011. június

2011. évi .... törvény

a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

Az Országgyűlés, a lakosság biztonságának és biztonságérzetének növelése céljából, a természeti és civilizációs katasztrófák elleni védekezés hatékonyságának fokozása, a katasztrófavédelmi szervezetrendszer erősítése, a katasztrófavédelmi intézkedések eredményességének növelése érdekében az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény XXXI. cikk (5) és (6) bekezdése, 53. cikke és 54. cikke alapján a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

Alapvető rendelkezések

1. Általános szabályok

1. §

- (1) A katasztrófavédelem nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat.
- (2) Minden állampolgárnak, illetve személynek joga van arra, hogy megismerje a környezetében lévő katasztrófaveszélyt, elsajátítsa az irányadó védekezési szabályokat, továbbá joga és kötelessége, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben.

2. §

- (1) A védekezést és a következmények felszámolását az erre a célra létrehozott szervek és a különböző védekezési rendszerek működésének összehangolásával, az állampolgárok, valamint a polgári védelmi szervezetek, a gazdálkodó szervezetek, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az állami meteorológiai szolgálat, az állami mentőszolgálat, a vízügyi igazgatási szervek, az egészségügyi államigazgatási szerv, az önkéntesen részt vevő társadalmi szervezetek, valamint az egyesületek és az erre a célra létrehozott köztisztviselők, továbbá nem természeti katasztrófa esetén annak okozója és előidézője, az állami szervek és az önkormányzatok (a továbbiakban együtt: katasztrófavédelemben részt vevők) bevonásával, illetve közreműködésével kell biztosítani.
- (2) A katasztrófavédelemben részt vevők biztosítják az állampolgárok tájékoztatásához szükséges információkat az életet, testi épséget, az anyagi javakat és a környezetet veszélyeztető hatásokról.

2. Értelmező rendelkezések

3. §

E törvény alkalmazásában:

1. *Belső védelmi terv*: a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kialakulásának megelőzését, a balesetek elhárítását, következményeinek mérséklését szolgáló intézkedések megtételét, az értesítési, riasztási, felkészítési feladatok veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményen belüli végrehajtásának rendjét, feltételeit szabályozó üzemeltetői okmány.
2. *Biztonsági elemzés*: az üzemeltető által készített dokumentum, amely tartalmazza a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem üzemeltetőjének a veszélyes anyagokkal kapcsolatos

súlyos balesetek megelőzésére vonatkozó általános célkitűzéseit, továbbá annak az irányítási, vezetési és műszaki eszközrendszernek a bemutatását, amely biztosítja mind az ember, mind a környezet magas szintű védelmét, valamint annak bizonyítását, hogy az üzemeltető a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleseti veszélyeket azonosította, és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kockázatát elemezte és értékelt. A dokumentumnak elegendő információt kell szolgáltatnia a hatósági döntés kialakításához. A biztonsági elemzésben rögzített feladatoknak és intézkedéseknek arányosnak kell lenniük a biztonsági elemzésben leírt veszélyeztetéssel.

3. *Biztonsági jelentés*: az üzemeltető által készített dokumentum, amely annak bizonyítására szolgál, hogy rendelkezik a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleseteket megelőző politikával és az annak végrehajtását szolgáló biztonsági irányítási rendszerrel, működőképes belső védelmi tervvel, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleseti veszélyeket azonosította, és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kockázatát elemezte és értékelt, a megelőzésükre a szükséges intézkedéseket megtette, kellő mértékű a létesítményeinek biztonsága, megbízhatósága. A jelentésnek elegendő információt kell szolgáltatnia a külső védelmi tervek elkészítéséhez és a hatósági döntés kialakításához.

4. *Dominóhatás*: a veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményben bekövetkező olyan baleset, amely a közelben lévő más, veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemre áterjedve a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek valószínűségét és lehetőségét megnöveli vagy a bekövetkezett veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset következményeit súlyosbítja.

5. *Katasztrófa*: a veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű olyan állapot vagy helyzet, amely emberek életét, egészségét, anyagi értékeiket, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket olyan módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt együttműködési rendben történő védekezési lehetőségeit, és különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és az állami szervek folyamatos és szigorúan összehangolt együttműködését, illetve nemzetközi segítség igénybevételét igényli.

6. *Katasztrófasegély*: a katasztrófák következményeinek felszámolása érdekében a katasztrófa károsító hatása által érintett területen az alapvető életfeltételeknek a központi költségvetésben létrehozott tartalékból történő biztosítása.

7. *Katasztrófa károsító hatása által érintett terület*: az a terület, ahol a természeti vagy civilizációs katasztrófa következményeinek elhárítása (helyreállítás) érdekében kormányzati intézkedés szükséges.

8. *Katasztrófavédelem*: a különböző katasztrófák elleni védekezésben azon tervezési, szervezési, összehangolási, végrehajtási, irányítási, létesítési, működtetési, tájékoztatási, riasztási, adatközlési és ellenőrzési tevékenységek összessége, amelyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, közvetlen veszélyek elhárítását, az előidéző okok megszüntetését, a károsító hatásuk csökkentését, a lakosság élet- és anyagi javainak védelmét, az alapvető életfeltételek biztosítását, valamint a mentés végrehajtását, továbbá a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálják.

9. *Katasztrófaveszély*: olyan folyamat vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével, és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyónbiztonságot.

10. *Katasztrófaveszélyes tevékenység*: olyan emberi cselekvés vagy mulasztás, amely katasztrófát vagy annak közvetlen veszélyét idézheti elő.

11. *Kockázat*: egy adott területen adott időtartamon belül vagy meghatározott körülmények között jelentkező egészség-, illetve környezetkárosító hatás valószínűsége.

12. *Közbiztonsági referens*: a polgármester katasztrófák elleni védekezésre való felkészülési, védekezési, helyreállítási szakmai feladataiban, továbbá rendvédelmi és honvédelmi feladataiban közreműködő, köztisztviselői jogviszonyban álló, e feladat ellátására a polgármester által kijelölt, e törvény végrehajtási rendeletében meghatározott végzettséggel rendelkező személy.

13. *Külső védelmi terv*: a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem környezetében élő lakosság mentése, az anyagi javakban, a környezetben bekövetkező károk enyhítése érdekében a végrehajtandó rendszabályok bevezetésére, a végrehajtó szervezetre, a vezetésre, az adatszolgáltatásra vonatkozó terv, amely a települési veszélyelhárítási terv része.

14. *Küszöbérték alatti üzem*: egy adott üzemeltető irányítása alatt álló azon terület, ahol e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti alsó küszöbérték negyedét meghaladó, de az alsó küszöbértéket el nem érő mennyiségben veszélyes anyag van jelen, valamint a külön jogszabályban meghatározott, kiemelten kezelendő létesítmények.

15. *Lakossági riasztó rendszer*: a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervei kezelésében lévő lakossági riasztó, riasztó-tájékoztató, viharjelző rendszerek és ezek működésével szorosan összefüggő eszközök, berendezések összessége, amely lehet:

a) *lakossági riasztó végpont*: a lakosság légi- és katasztrófariasztására szolgáló olyan berendezés, amely alkalmas a külön jogszabályokban előírt hangképek (légi-, katasztrófa-, riadó feloldása-, morgató jelzés) lesugárzására.

b) *lakossági riasztó-tájékoztató végpont*: a lakosság légi- és katasztrófariasztására szolgáló olyan berendezés, amely alkalmas a lakossági riasztó végponttal szemben támasztott követelményeken túlmenően élőbeszéd vagy előre tárolt üzenet lesugárzására is.

c) *viharjelző végpont*: a lakosság tájékoztatását szolgáló (a vihar veszélyét előre jelző) olyan eszköz, amely a külön jogszabályban meghatározott riasztási szintnek megfelelő vizuális jelzés leadására alkalmas.

d) *speciális végpont*: minden olyan eszköz, berendezés, amely az a)-c) pontokban felsorolt eszközök működéséhez, működtetéséhez elengedhetetlenül szükséges (vezérlő központ, átjátszó állomás, monitoring végpont, adatátviteli központ).

16. *Megelőzés*: minden olyan tevékenység vagy előírás alkalmazása, amely a katasztrófát előidéző okokat megszünteti vagy minimálisra csökkenti, a károsító hatás valószínűségét a lehető legkisebbre korlátozza.

17. *Nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás*: külföldi államoknak az EU-hoz, az ENSZ-hez, a NATO-hoz vagy közvetlenül a Kormányhoz intézett, illetve regionális vagy határmenti egyezmények alapján kibocsátott nemzetközi segítségkérése nyomán a mentéshez és a katasztrófa következményeinek a felszámolásához szükséges anyagok és információk átadása, illetve kiküldött eszközök és mentő csapatok biztosítása.

18. *Nemzetközi katasztrófa-segítségkérés*: a magyar Kormánynak az EU-hoz, az ENSZ-hez, a NATO-hoz, illetve regionális vagy határmenti egyezmények alapján kibocsátott nemzetközi segítségkérése, amelyben a hazai veszélyhelyzet vagy katasztrófa következményeinek a felszámolásához anyagokat, információkat, eszközöket vagy mentő csapatokat kér és fogad.

19. *Önkéntes mentőszervezet*: különleges kiképzésű személyi állománnyal rendelkező, speciális technikai eszközökkel felszerelt, katasztrófák és veszélyhelyzetek hatásainak kivédésére, felszámolására, katasztrófavédelmi feladatok ellátására, valamint emberi élet mentésére önkéntesen létrehozott civil szerveződés.

20. *Polgári védelem*: olyan ösztársadalmi feladat-, eszköz- és intézkedési rendszer, amelynek célja katasztrófa, illetve fegyveres összeütközés esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint a lakosság felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében.

21. *Polgári védelmi szervezet*: az a szervezet, amely önkéntes és köteles személyi állománya útján az e törvényben meghatározott, valamint fegyveres összeütközés idején végrehajtandó polgári védelmi feladatokat lát el.

22. *Súlyos káresemény elhárítási terv*: küszöbérték alatti üzem üzemeltetői okmánya, amely tartalmazza az üzem veszélyeztető hatásainak elemzését, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzését, elhárítását és hatásainak csökkentését szolgáló intézkedések végrehajtásának rendjét, feltételeit.

23. *Üzemeltető*: bármely természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemet, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményt vagy küszöbérték alatti üzemet működtet, vagy alapszabály, alapító okirat, illetve szerződés alapján döntő befolyást gyakorol a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, küszöbérték alatti üzem működésére.

24. *Veszély*: valamely veszélyes anyag természetes tulajdonsága vagy olyan körülmény, amely káros hatással lehet az emberi egészségre vagy a környezetre.

25. *Veszélyelhárítási terv*: katasztrófaveszély, valamint katasztrófa időszakában végrehajtandó katasztrófavédelmi feladatokat tartalmazó, központi, területi (fővárosi), települési (a fővárosban kerületi) és munkahelyi okmányrendszer.

26. *Veszélyes anyag*: e törvény végrehajtását szolgáló kormányrendeletben meghatározott ismérveknek megfelelő anyag, keverék vagy készítmény, amely mint nyersanyag, termék, melléktermék, maradék vagy köztes termék van jelen, beleértve azokat az anyagokat is, amelyekről feltételezhető, hogy egy baleset bekövetkezésekor létrejöhetnek.

27. *Veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény*: olyan, a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem területén lévő technológiai vagy termelés-szervezési okokból elkülönülő területrész, ahol egy vagy több berendezésben (technológiai rendszerben) veszélyes anyagok előállítása, felhasználása, szállítása vagy tárolása történik. Magában foglal minden olyan felszerelést, szerkezetet, csövezeték, gépi berendezést, eszközt, iparvágányt, kikötőt, a létesítményt szolgáló rakpartot, kikötőgátat, raktárt vagy hasonló – úszó vagy egyéb – felépítményt, amely a létesítmény működéséhez szükséges.

28. *Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem*: egy adott üzemeltető irányítása alatt álló azon terület egésze, ahol egy vagy több veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményben – ideértve a közös vagy kapcsolódó infrastruktúrát is – veszélyes anyagok vannak jelen a törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott küszöbértéket elérő mennyiségben (tekintet nélkül az üzem tevékenységének ipari, mezőgazdasági vagy egyéb besorolására).

29. *Veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset*: olyan mértékű veszélyes anyag kibocsátásával, tűzzel vagy robbanással járó, veszélyes anyagokkal kapcsolatos üzemzavar, amely a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, küszöbérték alatti üzem működése során befolyásolhatatlan folyamatként megy végbe, és amely az üzemen belül vagy azon kívül közvetlenül vagy lassan hatóan súlyosan veszélyezteti vagy károsítja az emberi egészséget, illetve a környezetet.

30. *Veszélyes anyagokkal kapcsolatos üzemzavar*: veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben, küszöbérték alatti üzemben a rendeltetésszerű működés során vagy a technológiai folyamatokban bekövetkező olyan nem várt esemény, amely azonnali beavatkozást igényel és az alábbi következmények egyikével jár:

a) veszélyes anyaggal kapcsolatos tűz,

b) veszélyes anyaggal kapcsolatos robbanás,

c) mérgező, rákkeltő tulajdonságú veszélyes anyag kibocsátása,

d) oxidáló, tűz- vagy környezetre veszélyes tulajdonságú veszélyes anyag kikerülése legalább 1 m³ mennyiségben,

e) veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény leállítása.

31. *Veszélyes tevékenység*: olyan ipari, biológiai (mezőgazdasági), kémiai eljárások felhasználásával végzett tevékenység, amely ellenőrizhetetlenné válása esetén tömeges méretekben veszélyeztetheti, illetve károsíthatja az emberi egészséget, a környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot.

32. *Veszélyességi övezet*: a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset lehetséges következményeinek csökkentése érdekében a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem környezetében a hatóság által kijelölt, az egyéni sérülés kockázatához igazodó terület.

33. *Védendő adat*: az üzemeltető által meghatározott üzleti titok és az üzem külső támadás elleni biztonságára vonatkozó lényeges adat.

3. A törvény hatálya

4. §

(1) E törvényt kell alkalmazni Magyarország területén katasztrófa megelőzése érdekében, Magyarország területén végzett katasztrófaveszélyes tevékenységre, veszélyhelyzetben, katasztrófaveszély esetén, továbbá akkor, ha a katasztrófa károsító hatása ellen Magyarország területén védekezés szükséges (beleértve a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezést is).

(2) A törvény IV. fejezetének hatálya kiterjed a Magyarországon működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekre, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményekre, küszöbérték alatti üzemekre, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésében, az ellenük való védekezésben érintett közigazgatási szervekre és gazdálkodó szervezetekre, helyi önkormányzatokra, természetes személyekre.

(3) A törvény IV. fejezetének hatálya nem terjed ki:

a) az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 1. § (1) bekezdésében az atomenergia alkalmazásával összefüggésben meghatározott tevékenységekre, jogosultságokra és kötelezettségekre,

b) a veszélyes anyagoknak a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemeken kívüli közúti, vasúti, légi vagy vízi szállítására,

c) ásványi nyersanyagok feltárásával, kitermelésével és feldolgozásával kapcsolatos föld alatti, külszíni vagy fűrőlyukas bányászati tevékenységekre, kivéve az ásványi nyersanyagok vegyi vagy termikus feldolgozását, tárolását, ha annak során a külön jogszabályban meghatározott küszöbértéket elérő mennyiségű veszélyes anyag jelen van,

d) a hulladéklerakókra, kivéve az ásványi nyersanyagok kitermeléséből származó hulladékok, meddők feldolgozására szolgáló létesítményeket (beleértve a derítő- és ülepítőmedencét is), ahol a külön jogszabályban meghatározott küszöbértéket elérő mennyiségű veszélyes anyag jelen van, különösen abban az esetben, ha a tevékenység a hulladékok vegyi és termikus feldolgozásával jár együtt,

e) a katonai célból üzemeltetett veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekre, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményekre.

(4) Ez a törvény nem érinti a Magyar Honvédség vezetési-irányítási rendszerére, valamint a katonai függelmi viszonyokra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

II. Fejezet

A katasztrófák elleni védekezés irányítása

4. A Kormány feladatai

5. §

A Kormány a katasztrófavédelem megszervezése és irányítása körében:

- a) meghatározza a Kormány tagjainak és a védekezésben érintett állami szervezetek a katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatait,
- b) megköti a katasztrófákkal kapcsolatos kölcsönös tájékoztatásra és segítségnyújtásra, valamint a megelőzés területén történő együttműködésre irányuló nemzetközi egyezményeket,
- c) összehangolja a katasztrófavédelemmel összefüggő oktatási, képzési, tudományos kutatási és műszaki fejlesztési tevékenységet,
- d) létrehozza az országos katasztrófavédelmi információs rendszert,
- e) kihirdetésre előkészíti a veszélyhelyzet idején bevezetésre kerülő rendeletek tervezeteit, és megküldi azokat a végrehajtásért felelős személyeknek és szervezeteknek,
- f) az éves költségvetésben tervezi a hazai és a nemzetközi segítségnyújtásra fordítható előirányzat mértékét,
- g) gondoskodik a központi költségvetési tervezés keretében a katasztrófavédelem működésének és fejlesztésének pénzügyi feltételeiről,
- h) meghatározza a nemzeti kockázatelemzési, -értékelési és feltérképezési követelményeket,
- i) a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszternek a honvédelemért felelős miniszter véleményének kikérését követően kialakított javaslatára meghatározza a polgári védelmi szervezetek összlétszámát,
- j) közvetlenül vagy a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter útján irányítja a megyei védelmi bizottságok katasztrófavédelmi feladatainak végrehajtását.

6. §

(1) A Kormány megszervezi a katasztrófák elleni védekezés irányítását és a végrehajtás összehangolását, a tervezés kormány szintű feladatainak végrehajtását, a katasztrófák következményeinek felszámolására való felkészülést, a megelőzést, a végrehajtást és a helyreállítást feladatainak tárcák közötti koordinációját.

(2) A katasztrófavédelem irányítása a szakirányítást végző kormányzati szervek közreműködésével valósul meg.

(3) A Kormány a katasztrófavédelem irányítása során dönt

- a) a védekezéshez szükséges külföldi (nemzetközi) segítség igénybevételéről,
- b) a külföldi állam részére történő segítségnyújtásról.

5. Kormányzati koordináció

7. §

A Kormány a katasztrófavédelemmel összefüggő döntéseinek előkészítése és a védekezéssel kapcsolatos feladatok ágazati összehangolása és irányítása érdekében kormányzati koordinációs szervet (a továbbiakban: kormányzati koordinációs szerv) működtet.

6. A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter feladatai

8. §

(1) A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter felelős az irányítása alá tartozó hivatásos katasztrófavédelmi szerv működtetéséért.

(2) A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter

a) kinevezi, illetve felmenti a közvetlen irányítása alá tartozó hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjét, gyakorolja felette a munkáltatói jogokat,

b) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének javaslatára kinevezi, illetve felmenti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének helyettesét vagy helyetteseit,

c) elrendeli a Kormány egyidejű tájékoztatása mellett a polgári védelmi szervezetek részleges alkalmazását,

d) dönt az Országgyűlés által az éves költségvetésben a nemzetközi segítségnyújtásra hatáskörébe utalt előirányzat felhasználásáról,

e) háromévente jelentést készít az Országgyűlésnek és a Kormánynak a főbb természeti csapásokra és az ember okozta katasztrófákra kiterjedő kockázatelemzésekről, a katasztrófák elleni védekezésre történő felkészülés helyzetéről, illetve a védekezésről,

f) gondoskodik a polgári veszélyhelyzeti tervezés (a továbbiakban: NATO CEP) katasztrófavédelmi feladatainak hazai koordinálásáról és végrehajtásáról, melynek érdekében biztosítja a képviseletet a NATO Polgári Veszélyhelyzeti Tervezési Bizottságban (a továbbiakban: NATO CEPC), ellátja a NATO CEPC katasztrófavédelmi szerveivel való kapcsolattartást,

g) gondoskodik az EU polgári védelmi tevékenységének hazai koordinálásáról és végrehajtásáról, ennek keretében biztosítja a kapcsolattartást és a képviseletet az EU intézményeiben,

h) a külpolitikáért felelős miniszterrel együttműködve részt vesz a nemzetközi segítségnyújtásban,

i) felelős a kritikus infrastruktúrák védelméért a katasztrófák elleni védekezés területén,

j) jóváhagyja a központi veszélyelhárítási tervet.

7. A központi államigazgatási szerv vezetőjének feladatai

9. §

A központi államigazgatási szerv vezetője felelős az ágazati feladatkörébe tartozó terület katasztrófavédelmével kapcsolatos tervező, szervező, irányító tevékenységéért. Ennek keretében:

a) megállapítja az ágazati tevékenységgel összefüggő adatközlési, bejelentési, hatósági engedélyezési kötelezettségeket, és végzi az érvényesítésükhöz szükséges szabályozási és jogalkalmazói feladatokat,

b) irányítja a megelőző védelmi feladatok ágazati végrehajtását,

c) az állami költségvetési tervezés rendszerében az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével meghatározza az ágazati katasztrófavédelmi rendszer és szervek működéséhez szükséges pénzügyi feltételeket,

d) a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszterrel egyeztetve végrehajtja a katasztrófavédelmi célú távközlési, informatikai, valamint ágazati mérő- és ellenőrző rendszerek egységes irányítási rendszerbe illeszkedő kialakítását és működtetését,

e) kijelöli az ágazat katasztrófavédelemben részt vevő szerveit és a katasztrófavédelemben bevonható gazdálkodó, valamint az önkéntesen jelentkező civil szervezetek közül az állandó együttműködésre alkalmas és a helyi részvételnél átfogóbb tevékenységre is képes szervezeteket, meghatározza a katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladataikat, jogszabály alapján intézkedik felkészítésükre és a működési feltételeik megteremtésére.

8. A megyei, fővárosi és helyi védelmi bizottság feladatai

10. §

A megyei, a fővárosi, illetve a helyi védelmi bizottság az illetékességi területén összehangolja a katasztrófák elleni védekezésben közreműködő szervek katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátását és az arra való felkészülést.

11. §

(1) A megyei, fővárosi védelmi bizottság az illetékességi területén irányítja és összehangolja a helyi védelmi bizottságok, a polgármesterek katasztrófavédelmi feladatait.

(2) A megyei, fővárosi védelmi bizottság a felkészülés érdekében:

- a)* összehangolja a katasztrófavédelemben érintett szervek jogszabályokban és szakmai irányelvekben meghatározott felkészülési feladatait,
- b)* irányítja a polgármester védelmi felkészülési tevékenységét,
- c)* irányítja a hatáskörébe tartozó katasztrófavédelmi tervező tevékenységet,
- d)* szervezi a települések (a kerületek) közötti kölcsönös segítségnyújtást, értesítést, riasztást és tájékoztatást,
- e)* gondoskodik más megyékkel és a fővárossal történő együttműködés, kölcsönös segélynyújtás feltételeinek biztosításáról,
- f)* szervezi a közigazgatási szervek, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a társadalmi szervezetek területi szintű együttműködését,
- g)* szervezi a lakosság és a védekezésben érintett szervezetek riasztásának és tájékoztatásának előkészítését és végrehajtását,
- h)* felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló területi polgári védelmi szervezetek létrehozásáért,
- i)* felelős a védekezéshez szükséges vezetési rendszer fenntartásáért, működőképességének biztosításáért.

9. A megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökének feladatai

12. §

(1) A felkészülés és a megelőzés időszakában a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke a bizottság döntésének megfelelően:

- a)* biztosítja a katasztrófavédelemben érintett és hatáskörébe tartozó megyei és helyi szervezetek felkészítését, alkalmazhatóságát, részükre a felkészülés érdekében feladatot határoz meg,
- b)* biztosítja a társadalmi és a karitatív szervezetek részvételét a felkészülés feladataiban,
- c)* irányítja a megyei, fővárosi védelmi bizottság által szervezett, a katasztrófák elleni védekezésben érintett szervek, szervezetek gyakorlatait, ellenőrzi a felkészülés hatékonyságát,
- d)* felelős a riasztás, tájékoztatás előkészítéséért és végrehajtásáért, gondoskodik a lakosság és a gazdálkodó szervezetek riasztásához, tájékoztatásához szükséges eszközök működtetéséről,

- e)* a megyei, fővárosi védelmi bizottság ülésének napirendjére tűzi a védekezésben részt vevő szervek felkészültségéről szóló beszámolót,
  - f)* az éves feladattervben meghatározza a polgármesterek felkészítésével kapcsolatos feladatokat,
  - g)* kezdeményezheti kölcsönös segítségnyújtási tervek kidolgozását más megyékkel és a fővárossal kötött megállapodások alapján,
  - h)* egyetértési jogot gyakorol a területi polgári védelmi szervezetek felépítésére, létszámára vonatkozó – a területileg illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv által tett – javaslatokkal kapcsolatosan,
  - i)* a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter részére felterjeszti az illetékességi területén lévő települések polgármestereinek a települések katasztrófavédelmi besorolására vonatkozó javaslatait,
  - j)* szervezi a közigazgatási szervek, a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a társadalmi szervezetek, valamint a polgári védelmi szervezetek együttműködését,
  - k)* felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló területi polgári védelmi szervezetek megalakításáért, valamint a megyei (fővárosi) veszélyelhárítási terv elkészítéséért,
  - l)* felelős a vezetési rendszer fenntartásáért, működőképességének biztosításáért.
- (2) A megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke a védelmi bizottság közreműködésével a védekezés irányítása terén:
- a)* szervezi a Kormány által meghatározott területi védekezési feladatok végrehajtását,
  - b)* irányítja a védekezést, és kezdeményezi a Kormány hatáskörébe tartozó intézkedések megtételét,
  - c)* magához vonhatja a védekezés irányítását, ha a saját vagy az érintett polgármester helyzetértékelése szerint a katasztrófa elleni védekezés a helyi védelmi bizottság lehetőségét meghaladja, erről haladéktalanul értesíti a kormányzati koordinációs szervet,
  - d)* halasztást nem tűrő esetben, a helyben szokásos módon, átmeneti jelleggel elrendeli az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges mértékben a veszélyeztetett területekről az állampolgárok kimenekítését, és erről a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve útján haladéktalanul értesíti a Kormányt,
  - e)* folyamatosan értékeli a kialakult helyzetet, a védekezés helyzetét, minderről jelentést tesz a 46. § (1) bekezdésében meghatározott miniszteri biztosnak és tájékoztatja a kormányzati koordinációs szervet,
  - f)* elrendeli a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter intézkedése alapján – vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával – a polgári védelmi szervezetek alkalmazását, erről egyidejűleg tájékoztatja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjét,
  - g)* összehangolja a lakosság és az anyagi javak kitelepítését, kimenekítését, befogadását, ellátását, továbbá a helyi védekezés megszervezését.

13. §

Ha a területi, illetve a helyi szintű védekezésben egyidejűleg több szerv együttműködése szükséges, a védekezés közvetlen irányításáért felelős vezetőt illetékességi területén a megyei, fővárosi vagy helyi védelmi bizottság elnöke, illetve a polgármester, több megye területét illetően a Kormány vagy bizottsága jelöli; a kijelölésig az események következményeinek felszámolásában elsődlegesen érintett szerv vezetője végzi a védekezés irányítását.

10. A helyi védelmi bizottság elnökének védekezéssel kapcsolatos feladatai

14. §

A helyi védelmi bizottság elnöke:

- a)* működési területén irányítja a védekezésben részt vevő szervek, szervezetek tevékenységét,
- b)* utasíthatja a védekezés irányítása során a védekezésben részt vevő szervezetek vezetőit a hatáskörükbe tartozó intézkedések megtételére,
- c)* intézkedik a védekezéshez igénybe vehető állomány és eszközök átcsoportosítására és bevonására.

11. A polgármester feladatai

15. §

(1) A polgármester (a fővárosban a főpolgármester) az illetékességi területén irányítja és szervezi a felkészülés és a védekezés feladatait. E feladatok végrehajtására – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve egyetértésével – közfoglalkoztatási támogatást igényelhet az erre a célra létrehozott költségvetési előirányzat terhére, a külön jogszabályban meghatározottak szerint.

(2) A polgármester a felkészülés keretében:

- a)* felelős a települési (a fővárosban kerületi) veszélyelhárítási tervek elkészítéséért, valamint a helyi lehetőségek figyelembe vételével a védekezés feltételeinek a biztosításáért,
- b)* irányítja a védekezésre való felkészítést,
- c)* gyakorolja katasztrófavédelmi ügyekben az első fokú polgári védelmi hatósági jogkört, amit jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe,
- d)* a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt a területi, települési, kerületi és munkahelyi polgári védelmi szervezetbe kiképzésre és gyakorlatra osztja be,
- e)* felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési polgári védelmi szervezet megalakításáért,
- f)* gondoskodik az illetékességi területen élő vagy tartózkodó személyek részére a katasztrófaveszélyekről szóló, a magatartási szabályokat is tartalmazó tájékoztatásról,
- g)* a gazdálkodó szervezetek részére határozattal elrendeli a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek megalakítását és az alkalmazás feltételeinek biztosítását,
- h)* biztosítja a lakosság riasztására szolgáló és a közigazgatási területén lévő, rendelkezésre bocsátott technikai berendezések működtetését,
- i)* részt vesz a feladatainak ellátása érdekében, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek által szervezett felkészítéseken,
- j)* kijelöli a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő feladataiban közreműködő közbiztonsági referenst.

16. §

A polgármester a településen a védekezés során:

- a)* a 46. § (3) bekezdésében meghatározott kivétellel a hivatásos katasztrófavédelmi szerv szakmai iránymutatása mellett irányítja a településen a helyi katasztrófavédelmi tevékenységet,
- b)* halasztást nem tűrő esetben átmeneti jelleggel elrendeli az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges intézkedéseket, és erről haladéktalanul értesíti a település szerint

illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetőjét és a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökét,

c) a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt a katasztrófavédelem érdekében határozattal polgári védelmi szolgálatra kötelezi,

d) szervezi és irányítja a lakosság védelmét, kitelepítését, kimenekítését, befogadását és visszatelepítését,

e) szervezi és irányítja az anyagi javak védelmét, a lakosság létfenntartásához szükséges anyagi javakkal történő ellátását,

f) elrendeli a megyei közgyűlés elnökének, a főpolgármesternek a rendelkezése alapján – vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával – települési polgári védelmi szervezetek alkalmazását,

g) együttműködik más települések polgármestereivel, a védekezésbe bevont más szervezetekkel a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásában.

12. A gazdálkodó szervezet vezetőjének feladatai

17. §

A hatósági határozat alapján kijelölt gazdálkodó szervezet vezetője felelős a szervezet védekezési feladatainak ellátásáért. Ennek keretében

a) hatósági határozatban megjelölt, polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetet hoz létre, kijelöli a munkahelyi polgári védelmi szervezet tagjait, és beosztásuk esetén gondoskodik a felkészítésükről, valamint a szervezet működtetéséről,

b) szervezi és irányítja az alkalmazottak katasztrófavédelmi felkészítését,

c) gondoskodik a létfenntartáshoz nélkülözhetetlen anyagi javak (különösen élelmiszer-, víz-, gyógyszer-, takarmánykészletek, állatállomány) műszaki-technikai, valamint radiológiai, biológiai és vegyi megelőző védelméről,

d) működési területén kívül közreműködik a károk csökkentésében, valamint a mentéshez szükséges halaszthatatlan munkák végzésében,

e) gondoskodik az alkalmazottak védelmét szolgáló védőlétesítmények létrehozásáról, fenntartásáról, az egyéni védőeszközök biztosításáról,

f) a hivatásos katasztrófavédelmi szervnek a gazdálkodó szervezet székhelye, telephelye szerint illetékes helyi szervének előzetes egyetértésével jóváhagyja a gazdálkodó szervezet veszélyelhárítási tervét.

13. A katasztrófák elleni védekezésben közreműködő önkéntes szervezetek feladatai

18. §

(1) Az önként jelentkező társadalmi és karitatív szervezetek a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő feladatok ellátásában a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel kötött megállapodás alapján vesznek részt.

(2) Amennyiben különleges szakképzettség és speciális szakfelszerelések igénybevétele szükséges, az önkéntes mentőszervezetek védekezésbe történő bevonását a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője rendeli el.

(3) Az önkéntes mentőszervezetek a hivatásos katasztrófavédelmi szervek szakmai irányítása mellett vesznek részt a katasztrófák hatásai elleni védekezésben és a kárelhárításban.

(4) Az önkéntesen segítséget nyújtó személyek az adott feladat végrehajtásáért felelős személy irányításával látják el a számukra meghatározott feladatot.

(5) A felkészülés időszakában felmerült költségek fedezetének biztosítására a katasztrófavédelmi hozzájárulás bevétele terhére pályázat útján támogatás nyújtható.

14. Egyéb rendelkezések

19. §

(1) A megyei és a fővárosi védelmi bizottság elnöke és a polgármester a katasztrófavédelmi feladatoknak e törvényben meghatározott irányítása és végrehajtása során államigazgatási jogkörben jár el.

(2) A megyei és a fővárosi védelmi bizottság elnöke, a polgármester a katasztrófavédelmi feladatait a megyei közgyűlés hivatala, a főpolgármesteri hivatal, a polgármesteri hivatal, a védelmi bizottság munkacsoportjai és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv közreműködésével látja el.

(3) A katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében a kormánytisztviselő, a köztisztviselő és a közalkalmazott túlmunkára kötelezhető.

(4) A polgári védelmi kötelezettséget teljesítő vagy a katasztrófák elleni védekezésben e törvény alapján közreműködő részére a katasztrófavédelmi feladatok teljesítésével összefüggésben bekövetkezett balesete vagy betegsége esetén a társadalombiztosítási rendelkezések szerinti baleseti ellátás jár. A polgári védelmi kötelezettséggel összefüggő balesetnek minősül az is, ha a baleset a kötelezettséget teljesítő személyt a kötelezettség teljesítésének helyére vagy onnan vissza, menet közben éri.

15. Általános jelzési kötelezettség

20. §

Aki a katasztrófát vagy a katasztrófa veszélyét észleli, vagy arról tudomást szerez, haladéktalanul köteles bejelenteni azt a hivatásos katasztrófavédelmi szervnek, illetve az önkormányzati tűzoltóságnak és a polgármesteri hivatalnak.

21. §

(1) A lakossági riasztó rendszer elemeinek, végpontjainak idegen építményen történő elhelyezésénél törekedni kell elsődlegesen az állami, önkormányzati építményeken történő elhelyezésre. Amennyiben a magántulajdonú építménnyel szemben az állami, önkormányzati területen történő elhelyezés aránytalanul nagy költségráfordítást, illetve technológiai változást jelent, a lakossági riasztó rendszer magántulajdonú építményeken kerül elhelyezésre.

(2) A lakossági riasztó rendszer végpontjainak telepítése és üzemeltetése céljából a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve, illetve területi szervei javára ingatlanon közérdekből szolgálmi jog alapítható. A szolgálat alapításáról, továbbá a kártalanítás módjáról és mértékéről az ingatlan tulajdonosával (vagyonkezelőjével, használójával) ajánlat megküldésével kell egyezség létrehozását megkísérelni. Megegyezés hiányában a szolgálat alapítását és az annak fejében járó kártalanítást a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vagy a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve kérelmére a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve állapítja meg. A szolgálat alapítására irányuló eljárásra a kisajátítási eljárás szabályait kell alkalmazni. A megállapodáson és a hatósági határozaton alapuló jog közérdekű szolgálomnak minősül.

(3) A szolgálat jogosultja a szolgálmi jog alapján az idegen ingatlanon építményt építhet, távközlési és energetikai vezetékeket, mérő, vezérlő és egyéb speciális berendezéseket

helyezhet el. A szolgálat alapján a központi, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervei jogosultak a tevékenység végzéséhez szükséges mértékben az ingatlan igénybevitelére, különösen ellenőrzés, javítás, karbantartás, kapacitásfenntartás és -bővítés, az üzemelés, a biztonság fenntartása, az üzemzavar megelőzése és elhárítása érdekében szükséges intézkedések végrehajtására.

(4) Az idegen ingatlanon elhelyezett lakossági riasztó rendszer végpontjaival kapcsolatos üzemeltetési költség a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervét, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerveit terheli.

(5) Az illetékes áramszolgáltatók a katasztrófák elleni védekezés támogatása érdekében külön díjazás nélkül biztosítják a lakossági riasztó rendszer végpontjainak energiávételezését. A lakossági riasztó rendszer végpontjait – a mindenkori érvényes szabványok és előírások betartása mellett – az áramszolgáltatói méretlen hálózatra kötelesek kötni.

(6) Az áramszolgáltató külön kérésére évente egy alkalommal a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve az áramszolgáltató illetékességi területén telepített lakossági riasztó rendszer végpontjainak listájának megküldi.

III. Fejezet

A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter irányítása alá tartozó, a katasztrófavédelem végrehajtását végző szervek és feladataik

16. Hivatásos katasztrófavédelmi szervek

22. §

(1) A katasztrófavédelem megvalósításában résztvevő hivatásos katasztrófavédelmi szerv:

- a) az országos illetékességgel működő központi szerv,
- b) a megyei, fővárosi illetékességgel működő területi szervek,
- c) helyi szervek a katasztrófavédelmi kirendeltségek és a hivatásos tűzoltóságok.

(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv államigazgatási feladatot is ellátó rendvédelmi szerv, amelynek tagjai hivatásos állományúak, kormánytisztviselők, köztisztviselők és közalkalmazottak.

17. A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve

23. §

(1) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv.

(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője vezeti a központi szervet, irányítja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi és helyi szervei működését és szakmai tevékenységét.

(3) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője központi irányítási és felügyeleti jogkörében a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvényben meghatározott irányítási jogosítványokon túl:

- a) javaslatot tesz a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője helyettesének vagy helyetteseinek kinevezésére és felmentésére,
- b) gyakorolja a munkáltatói jogokat a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve állományába tartozó személyek felett.

(4) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője a katasztrófaelhárítás irányításával és koordinálásával kapcsolatos jogkörében:

- a) biztosítja a hivatásos katasztrófavédelmi szervezetek működési feltételeit, tervezi és felügyeli a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő jóváhagyott fejlesztéseket,
- b) javaslatot tesz a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter részére a katasztrófavédelem működését, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladatkörét érintő jogszabályoknak és a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek megalkotására,
- c) kidolgozza a katasztrófavédelemmel összefüggő tervezési, szervezési, felkészítési szakmai elveket és követelményeket, végzi a lakosság mentésével kapcsolatos tervező, szervező feladatokat, irányítja az alárendelt szerveknek a bekövetkezett események következményeinek felszámolására irányuló tevékenységét,
- d) a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter irányításával közreműködik a katasztrófák várható következményeinek megelőzésére és elhárítására vonatkozó tervezésben,
- e) felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló központi polgári védelmi szervezet létrehozásáért és a központi veszélyelhárítási terv elkészítéséért,
- f) meghatározza a tűzvédelmi és műszaki mentési, a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásának szakmai követelményeit, irányítja és ellenőrzi az alárendelt szervek szakmai munkáját és tevékenységét.
- g) ellátja a polgári védelmi szervezetek létrehozásával és felkészítésével, ellátásával és alkalmazásával, valamint a lakosság és az anyagi javak mentésével összefüggő tervezési és szervezési feladatokat,
- h) biztosítja a védelmi igazgatás szerveinek működéséhez szükséges szakértőket, és részt vesz a védelmi igazgatás tervezési feladataiban,
- i) együttműködik az országos illetékességgel eljáró szervek ágazati katasztrófaelhárítási szervezeteivel,
- j) feladatai ellátásához az ingatlanügyi hatóságtól a számítógépes ingatlan-nyilvántartási rendszerből, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervtől adatot, a földmérési és térképészeti állami alapadatok kezelésére jogosult szervtől földmérési és térképészeti állami alapadatokat, termékeket kér,
- k) gondoskodik a közfoglalkoztatás feltételeinek rendelkezésre állásáról a katasztrófák elleni védekezésre való felkészüléssel, a védekezéssel és a helyreállítással összefüggő katasztrófavédelmi feladatok hatékonyabb ellátása érdekében.

(5) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője a nemzetközi együttműködéssel kapcsolatos jogkörében:

- a) közreműködik a katasztrófavédelemmel kapcsolatos nemzetközi szerződések szakmai előkészítésében, részt vesz a nemzetközi együttműködésben, ennek keretében folyamatos kapcsolatot tart fenn a nemzetközi katasztrófavédelmi szervezetekkel,
- b) jelöli a NATO CEPC munkájában az állandó képviselőt ellátó összekötő személyét,
- c) jelöli a NATO CEPC alá tartozó polgári védelmi bizottság (CPG) munkájában a nemzeti szakmai képviselőt ellátó személyt,
- d) biztosítja a nemzetközi szervezetekkel, így különösen az EU és a NATO polgári védelmi gyorsriasztó és információs rendszereivel való kapcsolattartást, előkészíti, koordinálja és biztosítja a nemzetközi szervezetekben és azok szakmai testületeiben való érdekképviselőt,
- e) ellátja az EU Lisszaboni Szerződésből eredő polgári védelmi tevékenységek koordinálásával kapcsolatos feladatokat, és szoros kapcsolatot tart fenn a külpolitikáért felelős miniszterrel a humanitárius segítségnyújtással való összhang megteremtése érdekében,
- f) biztosítja a hazai és nemzetközi katasztrófavédelmi gyakorlatok tervezését, szervezését és az azokon való részvételt,
- g) biztosítja a Kormány által kötött katasztrófavédelmi egyezményekben foglalt maradéktalan végrehajtását,

- h)* biztosítja a regionális és határmenti együttműködéssel összefüggő feladatok folyamatos végrehajtását,
- i)* részt vesz a katasztrófák megelőzésére és felszámolására irányuló nemzetközi együttműködésben,
- j)* szükség esetén – a külpolitikáért felelős miniszterrel együttműködve – biztosítja a nemzetközi segítségnyújtásra kijelölt szervek rendelkezésre állását, illetve a külföldi állam katasztrófa sújtotta területeire történő kijuttatását, szervezi a nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás gyakorlati végrehajtását, a szállítmányok továbbítását, és folyamatos kapcsolatot tart a nemzetközi katasztrófavédelmi szervezetekkel, e tevékenységbe bevonja a különböző karitatív szervezeteket, a Magyar Vöröskeresztet és azokat a nemzetközi karitatív szervezeteket vagy azok magyar tagozatait, amelyek erre előzetesen a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervével megállapodást kötöttek,
- k)* szükség esetén – a külpolitikáért felelős miniszterrel együttműködve – biztosítja a nemzetközi segítség fogadását, elősegíti kapacitásai függvényében a nemzetközi segítségnek a veszélyhelyzet vagy a katasztrófa károsító hatása által érintett területre való eljuttatását, és szétosztását,
- l)* végzi az Európai Unió kötelező jogi aktusából vagy nemzetközi szerződésből eredő katasztrófavédelmi feladatokat.

18. A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervei

24. §

- (1) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv, amely jogszabályban meghatározott ügyekben hatóságként jár el, ellátja a jogszabályokban részére meghatározott feladatokat, irányítja a hivatásos tűzoltóságokat és a katasztrófavédelmi kirendeltségeket.
- (2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve ellátja az önkormányzati tűzoltóságok felügyeletét, ellenőrzi a létesítményi tűzoltóságok és az önkéntes tűzoltó egyesületek tevékenységét.
- (3) A katasztrófavédelmi kirendeltségek a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervei szervezeti egységeiként működnek.

IV. Fejezet

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés

25. §

- (1) Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemre, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményre építési engedély csak a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve (a IV. fejezet alkalmazásában: hatóság) katasztrófavédelmi engedélye alapján adható. Veszélyes tevékenység kizárólag a hatóság katasztrófavédelmi engedélyével végezhető. Az építési engedélyezéshez és a veszélyes tevékenység végzéséhez szükséges katasztrófavédelmi engedély iránti kérelemhez az üzemeltetőnek csatolni kell a biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés két példányát.
- (2) Amennyiben a biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés védendő adatot tartalmaz, az üzemeltető egyidejűleg a nyilvánosságra hozható, védendő adatot nem tartalmazó biztonsági jelentést vagy biztonsági elemzést is köteles a hatóság részére benyújtani.

(3) A hatóság által az e jogszabály IV. fejezete alapján lefolytatott közigazgatási eljárásokért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(4) A hatóság a IV. fejezet hatálya alá tartozás megállapítása céljából bármely gazdálkodó szervezetet adatszolgáltatásra kötelezhet és annak telephelyén hatósági ellenőrzést tarthat.

(5) A IV. fejezet hatálya alá tartozó hatósági ügyekben hozott határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek helye nincs, az felügyeleti jogkörben nem változtatható meg, és nem semmisíthető meg.

26. §

(1) Ha a hatóság hatáskörébe tartozó eljárásban benyújtott biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés nem felel meg a jogszabályban meghatározott követelményeknek, annak a hatósághoz történő beérkezésétől számított negyvenöt napon belül a hatóság hiánypótlásra hívja fel az üzemeltetőt.

(2) Ha az üzemeltető nem vagy nem megfelelő módon tesz eleget a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemre vonatkozó biztonsági jelentéssel vagy biztonsági elemzéssel kapcsolatos hiánypótlási felhívásnak és a biztonsági jelentésben vagy biztonsági elemzésben a biztonságos üzemeltetést bizonyítani nem tudja, annak teljesítéséig a hatóság a veszélyes tevékenység végzését korlátozhatja vagy felfüggesztheti.

27. §

(1) A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek megvalósítását, jelentős változtatását, megszüntetését, illetve azok veszélyességi övezeti határait fel kell tüntetni a külön jogszabály szerinti településrendezési tervben. A településrendezési terv módosításának költségeit az üzemeltető viseli. A veszélyességi övezeten belüli fejlesztésekkel kapcsolatos eljárási rendet, a polgármester feladatát és hatáskörét a biztonsági követelmények figyelembevételével külön jogszabály határozza meg.

(2) Az üzemeltető a hatóság számára köteles haladéktalanul bejelenteni a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény, küszöbérték alatti üzem bezárását.

(3) Az üzemeltető köteles külön jogszabály szerinti eljárásban bejelenteni a hatóságnak

a) a veszélyes tevékenység ismételt folytatását,

b) a működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, a veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény, küszöbérték alatti üzem, a tárolóberendezés vagy a technológiai eljárás, vagy a védekezés belső (létesítményi) rendszerének a biztonságra hátrányosan kiható jelentős változtatását,

c) az alkalmazott veszélyes anyagok mennyiségének jelentős növekedését, illetve a veszélyes anyag jellegének vagy fizikai tulajdonságának jelentős változását.

(4) Ha a (3) bekezdés szerinti bejelentés alapján a biztonsági elemzés, biztonsági jelentés vagy a súlyos káresemény elhárítási terv módosítása szükséges, akkor annak hatóság általi elfogadásáig a megváltoztatott veszélyes tevékenység nem kezdhető meg, vagy a veszélyes tevékenység nem folytatható.

28. §

(1) Amennyiben a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben a veszélyes anyagok mennyisége eléri a jogszabályban meghatározott alsó küszöbértéket, de nem éri el a felső küszöbértéket, az üzemeltető biztonsági elemzést készít és a hatósághoz elfogadásra benyújtja.

(2) Amennyiben a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben a veszélyes anyagok mennyisége eléri vagy meghaladja a jogszabályban meghatározott felső küszöbértéket, az üzemeltető a külön jogszabályban meghatározottak szerint biztonsági jelentést készít és a hatósághoz elfogadásra benyújtja.

(3) A biztonsági elemzés és jelentés veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésére és elhárítására vonatkozó előírásait úgy kell kialakítani, hogy képes legyen biztosítani az egészség és a környezet magas fokú védelmét. Ennek érdekében tartalmaznia kell a védekezéshez szükséges erőkre és eszközökre, a szervezési és vezetési rendszerre vonatkozó elgondolást is.

(4) A biztonsági elemzést és jelentést, működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem esetén a külön jogszabályban meghatározott esetekben, de legalább ötvenként az üzemeltető felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja. A felülvizsgálat eredményét, illetve a módosított biztonsági elemzést vagy jelentést a hatóság részére megküldi. A hatóság a megküldött biztonsági elemzés vagy jelentés alapján dönt az engedély meghosszabbításáról, illetve annak feltételeiről.

29. §

A hatóság a hozzá benyújtott biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés vizsgálata alapján állapítja meg a dominóhatásban érintett veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek körét. A hatóság a dominóhatásban érintett üzemek irányába intézkedik a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset-megelőzési célkitűzéseinek, biztonsági irányítási rendszerének, belső védelmi terveinek összehangolására a biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés soron kívüli felülvizsgálatának kezdeményezésével. A hatóság az intézkedéseiről tájékoztatja a külső védelmi tervek és a lakossági tájékoztatók elkészítésében érintetteket.

30. §

(1) A hatóság a biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés megküldésével értesíti a veszélyeztetett települések polgármestereit, a veszélyeztetett fővárosi kerületek polgármestereit (a továbbiakban együtt: a veszélyeztetett települések polgármesterei), valamint a fővárosban a főpolgármestert az új veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem építésével vagy a már működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem jelentős változtatásával kapcsolatos engedélyezési eljárás megindításáról.

(2) A biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés nyilvános, és a veszélyeztetett település polgármesterének biztosítania kell, hogy abba a külön jogszabályban meghatározottaknak megfelelően bárki betekinthessen. Amennyiben a biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés védendő adatot is tartalmaz, akkor az üzemeltető által készített, a biztonsági jelentésnek vagy biztonsági elemzésnek a védendő adatot nem tartalmazó változata bocsátható nyilvános megtekintésre.

31. §

(1) A védendő adatot tartalmazó biztonsági jelentésbe, illetve biztonsági elemzésbe csak az üzemeltető vagy írásban meghatalmazott képviselője, a hatóság (a továbbiakban együtt: eljárásban érintett felek), valamint a külön jogszabály alapján arra jogosultak tekinthetnek be.

(2) A nyilvánosságra hozható biztonsági jelentésről, illetve biztonsági elemzésről a hatóság csak az eljárásban érintett felek, a veszélyeztetett települések polgármesterei, e törvény

végrehajtására kiadott kormányrendeletben megjelölt szervezetek és a külső védelmi terv készítésére kötelezettek részére adhat másolatot.

32. §

(1) A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem biztonsági jelentésében vagy a hatóság döntése alapján a biztonsági elemzésében bemutatott veszélyeztető hatások elleni védekezés érdekében a veszélyeztetett településeken külső védelmi tervet kell készíteni.

(2) A külső védelmi terveket a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve a veszélyeztetett települések polgármestereinek közreműködésével készíti el. A külső védelmi tervek tartalmi követelményeit és elkészítésének határidejét külön jogszabály állapítja meg. A külső védelmi tervek elkészítésének és gyakoroltatásának költségeit a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve saját költségvetése terhére biztosítja.

(3) A hatóság külön jogszabályban meghatározottak szerint végzi a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésére és elhárítására, valamint a bekövetkezett veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kivizsgálására vonatkozó műszaki, szervezési és vezetési információk gyűjtését, értékelését és készíti a nemzeti jelentéseket.

(4) A hatóság a IV. fejezet hatálya alá tartozó üzemekre vonatkozóan koordinálja az ágazati hatósági feladatokat ellátó szervezetek (a IV. fejezet alkalmazásában: társhatóságok) hatósági ellenőrzéseit, ennek keretében a társhatóságok részére hatósági ellenőrzés foganatosítására vonatkozó javaslatot tesz, több társhatóság bevonásával együttes ellenőrzéseket szervez.

(5) A társhatóságok a IV. fejezet hatálya alá tartozó üzemek tekintetében külön jogszabályban rögzített feladat és hatáskörük szerint önálló engedélyezési, felügyeleti és ellenőrzési tevékenységet végeznek, melyek eredményéről a hatóságot tájékoztatják.

(6) A hatóság gyűjti az (5) bekezdésben megjelölt társhatóságok a IV. fejezet hatálya alá tartozó üzemekkel kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárási dokumentumait, továbbá a hatósági engedélyeket – törvény alapján – nyilvánosságra hozza.

(7) A hatóság a (6) bekezdés alapján rendelkezésére álló adatokhoz az (5) bekezdésben megjelölt társhatóságok részére hozzáférést biztosít.

(8) A társhatóságok az e §-ban meghatározott körben kötelesek a hatósággal együttműködni.

33. §

(1) A veszélyes anyaggal foglalkozó üzem telephelye szerint illetékes polgármesternek az üzemeltetővel és a hatósággal együttműködve külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítani kell, hogy a lakosság véleményt nyilváníthasson az új veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem építésére, vagy a már működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem tevékenységének jelentős változtatására vonatkozó engedély kiadása előtt.

(2) Külön jogszabály szerint biztosítani kell, hogy a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem veszélyességi övezetének határán belül történő fejlesztések során a lakosság véleményt nyilváníthasson.

34. §

(1) A hatóság a 25. § (1) bekezdés szerinti határozatát a veszélyeztetett települések polgármestereivel, a veszélyes anyaggal foglalkozó üzem telephelye szerint illetékes helyi, megyei védelmi bizottság elnökével, valamint a fővárosban a főpolgármesterrel közli.

(2) A hatóság a veszélyes tevékenység végzésére vonatkozó határozatának kiadását követően a veszélyes tevékenységet végzőkről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleseti veszélyekről tájékoztatja a veszélyes anyaggal foglalkozó üzem telephelye szerint illetékes

megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságot, az egészségügyi államigazgatási szervet, a környezetvédelmi hatóságot, valamint az állami mentőszolgálatot.

35. §

(1) A hatóság az üzemeltetőt megfelelő határidő megjelölésével kötelezheti a IV. fejezetben és a végrehajtási rendeletekben meghatározott üzemeltetői kötelezettségek teljesítésére, vagy ha a biztonságos üzemeltetés feltétele bármely okból hiányzik, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset megelőzéséhez és elhárításához szükséges intézkedések megtételére. A hatóság az előírt kötelezettség vagy intézkedés megtételéig a veszélyes tevékenység folytatásának felfüggesztését rendelheti el.

(2) Ha az üzemeltető a biztonságos működéssel kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti és a biztonságos üzemeltetés feltételeiben súlyos hiányosság jelentkezik, akkor a hatóság a 25. § (1) bekezdésében meghatározott engedély visszavonásával a veszélyes tevékenység folytatását megtiltja. Ha az üzemeltető a veszélyes tevékenységet hatósági engedély nélkül kezdi el, akkor a hatóság a veszélyes tevékenység folytatását a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben jelen lévő veszélyes anyagok mennyiségének alsó küszöbérték alá csökkentésével korlátozza.

(3) A hatóság elrendelheti az üzemeltető költségére és veszélyére:

a) a rendőrség közreműködésével – külön jogszabály szerint – a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben foglalkoztatott vagy annak területén lévő személyeknek a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem területére történő belépésének, illetve az ott-tartózkodásának megtiltását, a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény helyiségeinek lezárását és ennek hatósági pecséttel történő hitelesítését,

b) a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény biztonsági őrzését,

c) a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményben található veszélyes anyagok, eszközök

ca) elszállítását,

cb) környezetvédelmi szabályok szerinti megsemmisítését,

cc) veszélyeztető jellegük megszüntetését.

(4) Amennyiben az üzemeltető a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesettel vagy üzemzavarral összefüggésben a megelőző, elhárító, helyreállító intézkedésekre, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset körülményeinek kivizsgálására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, a hatóság ezek megtételére kötelezi.

(5) A hatóság katasztrófavédelmi bírság kiszabására jogosult:

a) katasztrófavédelmi engedély nélkül végzett engedélyköteles tevékenység végzése esetén,

b) a IV. fejezetben és a végrehajtási rendeletekben, vagy az azok alapján meghozott hatósági döntésben foglalt előírások elmulasztása esetén,

c) a veszélyes tevékenységgel kapcsolatos súlyos balesettel, vagy üzemzavarral összefüggésben megelőző, elhárító és helyreállító intézkedésekre vonatkozó kötelezettség be nem tartása esetén.

(6) A katasztrófavédelmi bírság legkisebb összege háromezer forint, legmagasabb összege hárommillió forint. A bírság összegét a törvényi keretek között a jogsértésnek az emberi életre és egészségre, az anyagi javakra és a környezetre való veszélyességével arányos mértékben, igazodva a jogsértés súlyához és ismétlődéséhez kell meghatározni.

(7) A bírság egy eljárásban ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségzegés esetén ismételten is kiszabható.

(8) A bírság megfizetése nem mentesít a büntetőjogi, illetve a polgári jogi felelősség, valamint az elmulasztott kötelezettség teljesítése alól. A jogerősen kiszabott és be nem fizetett bírság adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

(9) A katasztrófavédelmi bírság a katasztrófa-elhárítási célú bevétele.

36. §

A hatóság a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzése, valamint a jogszabályban, illetve hatósági határozatban foglalt kötelezettségek teljesülése érdekében a külön jogszabályban meghatározott gyakorisággal hatósági ellenőrzést tart.

37. §

Az üzemeltető köteles:

a) gondoskodni a külön jogszabály szerinti tartalmi követelményeknek megfelelő olyan belső védelmi tervek kidolgozásáról és azok hatóságnak történő megküldéséről, amelyek tartalmazzák azoknak az erőknek és eszközöknek, valamint annak az üzemvezetési rendszernek a leírását, amellyel az emberi egészség és a környezet védelme magas színvonalon biztosított,

b) minden szükséges intézkedést megtenni a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyeinek megelőzésére, az esetleges baleset hatásainak enyhítésére és a helyreállításra,

c) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset körülményeit kivizsgálni és az arról készült jelentést a hatóság részére megküldeni,

d) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetet követő lehető legrövidebb időn belül tájékoztatást adni a hatóság számára a bekövetkezett veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek közép- és hosszú távú következményeinek elhárítása, illetve a veszélyes anyagokkal kapcsolatos hasonló súlyos balesetek megelőzése érdekében tett intézkedéseiről.

38. §

Ha a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben vagy annak védelmét ellátó szervezetben a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset kockázatát növelő változtatás történik, az üzemeltetőnek a belső védelmi tervet soron kívül pontosítani kell. Az üzemeltető a belső védelmi tervet az utolsó módosítástól számított legfeljebb három éven belül felülvizsgálja és a tervek végrehajthatóságát a külön jogszabályban meghatározott módon gyakorlattal ellenőrzi. A tervek pontosításáról, felülvizsgálatáról és gyakoroltatásáról jegyzőkönyvet kell felvenni. A pontosított tervet és a felvett jegyzőkönyveket meg kell küldeni a hatóságnak.

39. §

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek következményeinek csökkentésére vonatkozó veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemen belüli feladatokat az üzemeltetőnek a belső védelmi tervben, míg az érintett állami és önkormányzati szervek veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemen kívüli feladatait a külső védelmi tervben kell meghatározni.

40. §

(1) A küszöbérték alatti üzem üzemeltetője a veszélyes anyagokkal kapcsolatos tevékenységet a külön jogszabályban meghatározott módon és adattartalommal a hatóságnak bejelenti.

(2) A hatóság a küszöbérték alatti üzem üzemeltetője által küldött bejelentést megvizsgálja. A vizsgálatok alapján, ha az üzemben tárolt veszélyes anyagok mennyisége és fajtája, vagy az üzem által okozott veszélyeztetés azt indokolja, a hatóság az üzemeltetőt súlyos káresemény elhárítási terv készítésére kötelezi.

(3) Az üzemeltető által benyújtott súlyos káresemény elhárítási tervet a hatóság értékeli, és dönt a katasztrófavédelmi engedély kiadásáról. Ha a benyújtott súlyos káresemény elhárítási terv nem felel meg a külön jogszabályban meghatározott követelményeknek, annak a hatósághoz történő beérkezésétől számított negyvenöt napon belül a hatóság hiánypótlásra hívja fel az üzemeltetőt.

(4) Ha az üzemeltető nem vagy nem megfelelő módon tesz eleget a súlyos káresemény elhárítási tervvel kapcsolatos hiánypótlási felhívásnak vagy a súlyos káresemény elhárítási tervben a biztonságos üzemeltetést bizonyítani nem tudja, annak teljesítéséig a hatóság a 35. §-ban meghatározott szankciókat alkalmazhatja.

(5) A hatóság döntése alapján a küszöbérték alatti üzem veszélyeztető hatásainak figyelembe vétele érdekében a 32. § (2) bekezdése szerinti külső védelmi tervet kell készíteni.

(6) A hatóság a küszöbérték alatti üzemben a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzése, valamint a jogszabályban, illetve hatósági határozatban foglalt kötelezettségek teljesülése érdekében külön jogszabályban meghatározott gyakorisággal hatósági ellenőrzést tart.

41. §

A küszöbérték alatti üzem üzemeltetője – amennyiben a hatóság azt részére előírja – köteles

a) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzését és elhárítását, az egészség és a környezet magas fokú védelmét biztosító súlyos káresemény elhárítási tervet a hatóság részére jóváhagyásra benyújtani,

b) a súlyos káresemény elhárítási terv részeként súlyos balesetek megelőzését és elhárítását biztosító irányítási rendszert működtetni,

c) a súlyos káresemény elhárítási tervben megjelölt feladatok végrehajtásához szükséges feltételeket biztosítani,

d) a súlyos káresemény elhárítási tervet a külön jogszabályban meghatározott esetekben, de legalább háromévenként felülvizsgálni, és szükség szerint módosítani,

e) a súlyos káresemény elhárítási terv végrehajthatóságát a külön jogszabályban meghatározott módon gyakorlattal ellenőrizni,

f) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset körülményeit kivizsgálni és az arról készült jelentést a hatóság részére megküldeni.

42. §

Az üzemeltető köteles a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve ügyeleti szolgálata útján a hatóságot, továbbá a megyei védelmi bizottság elnökét és a veszélyeztetett települések polgármestereit haladéktalanul tájékoztatni:

a) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset, üzemzavar körülményeiről,

b) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetben, üzemzavarban szereplő veszélyes anyagokról,

c) a lakosságra, az anyagi javakra és a környezetre gyakorolt hatások értékeléséhez szükséges adatokról,

d) a megtett intézkedésekről.

V. Fejezet

A katasztrófaveszély és a veszélyhelyzet

19. A katasztrófaveszély

43. §

(1) A 3. § 9. pontjában meghatározott katasztrófaveszély esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője a katasztrófavédelmi feladatok ellátása keretében – a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által előzetesen jóváhagyott központi veszélyelhárítási terv szerint – azonnal intézkedik az emberi élet, a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak, a kritikus infrastruktúrák védelme, a lakosság alapvető ellátásának biztosítása, valamint a katasztrófa következményeinek lehető legkisebbre csökkentése érdekében.

(2) A honvédségi erők igénybevétele a szükséges létszámnak megfelelően a Honvéd Vezérkar főnöke, a honvédelemért felelős miniszter, illetve a Kormány döntése alapján történik.

(3) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője a megtett intézkedésekről haladéktalanul tájékoztatja a katasztrófák elleni védekezésért felelős minisztert.

20. A veszélyhelyzet

44. §

A veszélyhelyzet az Alaptörvény 53. Cikkében meghatározott olyan helyzet, amelyet különösen a következő események válthatnak ki:

a) elemi csapások, természeti eredetű veszélyek, különösen:

aa) árvízvédekezés során, ha az előrejelzések szerint az áradó víz az addig észlelt legmagasabb vízállást megközelíti és további jelentős áradás várható, vagy elháríthatatlan jégtorlasz keletkezett, vagy töltésszakadás veszélye fenyeget,

ab) belvízvédekezés során, ha a belvíz lakott területeket, ipartelepeket, fő közlekedési utakat, vasutakat veszélyeztet és a veszélyeztetés olyan mértékű, hogy a kár megelőzése, az újabb elöntések elhárítása meghaladja az erre rendelt szervezetek védekezési lehetőségeit,

ac) több napon keresztül tartó kiterjedő, folyamatos, intenzív, megmaradó hóesés vagy hófúvás,

ad) más szélsőséges időjárás következtében az emberek életét, anyagi javait a lakosság alapvető ellátását veszélyeztető helyzet következik be,

ae) földtani veszélyforrások.

b) ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek, különösen:

ba) a veszélyes anyagokkal és hulladékokkal történő tevékenység során a szabadba kerülő anyag az emberi életet, egészséget, továbbá a környezetet tömeges méretekben és súlyosan veszélyezteti,

bb) nem tervezett radioaktív kiszóródás és egyéb sugárterhelés, amely a biztonságot kedvezőtlenül befolyásolja és a lakosság nem tervezett sugárterhelését idézi elő.

c) egyéb eredetű veszélyek, különösen:

ca) tömeges megbetegedést okozó humánjárvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány,

cb) ivóvíz célú vízkivétellel érintett felszíni és felszín alatti vizek haváriaszerű szennyezése,

cc) bármely okból létrejövő olyan mértékű légszennyezettség, amely a külön jogszabályban meghatározott riasztási küszöbértéket meghaladja,

cd) a kritikus infrastruktúrák olyan mértékű működési zavara, melynek következtében a lakosság alapvető ellátása több napon keresztül, vagy több megyét érintően akadályozott.

21. A Kormány rendkívüli intézkedései veszélyhelyzet esetén

45. §

(1) Veszélyhelyzetben, a katasztrófa elhárításához szükséges mértékben és területen a Kormány rendeleti úton a 47. §-48. § szerinti rendkívüli intézkedéseket vezetheti be, illetve a 49. §-51. § szerinti rendkívüli intézkedések bevezetésével ezek végrehajtására adhat felhatalmazást.

(2) A katasztrófa károsító hatása által érintett területen a következmények elhárítása érdekében a 47. § (1), (3) és (4) bekezdésében, a 49. § (1) bekezdésében, a (6) bekezdés *a)* és *b)* pontjaiban meghatározott rendkívüli intézkedések vezethetők be. A következmények elhárítása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben a veszélyhelyzetre vonatkozó sajátos irányítási szabályok nem érvényesülnek.

(3) A Kormány rendeleteinek kihirdetésére – a (3)-(4) bekezdésben foglalt kivétellel – veszélyhelyzetben is a jogalkotásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Halasztást nem tűrő esetben a Kormány rendeletei a közszolgálati (országos, területi és helyi) műsorszórók útján is kihirdethetők (a továbbiakban: rendkívüli kihirdetés), és a nap meghatározott időpontjától hatályba léptethetők. Az így kihirdetett rendeletet a Magyar Közlöny legközelebbi számában meg kell jelentetni.

(5) A rendkívüli kihirdetéssel kihirdetett rendeletet a kihirdetés napján vagy az azt követő napon megjelenő országos és helyi napilapokban meg kell jelentetni.

22. A veszélyhelyzetre vonatkozó sajátos irányítási szabályok

46. §

(1) Amennyiben a veszélyhelyzet több megyét érint, vagy ha a katasztrófa elhárítása érdekében ez szükséges, a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter – legfeljebb a veszélyhelyzet fennállásáig – miniszteri biztost nevezhet ki.

(2) A miniszteri biztos feladata az érintett területen a védekezési feladatok összehangolása. A miniszteri biztos a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökét utasíthatja.

(3) Veszélyhelyzetben a településen a helyi katasztrófavédelmi tevékenység irányítását – helyszínre érkezésétől – a polgármestertől a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője által kijelölt személy veszi át.

(4) Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást megyei önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

(5) Veszélyhelyzetben az önkéntes mentőszervezetek védekezésbe történő bevonását a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője rendeli el.

23. Veszélyhelyzetben a Kormány rendeletével bevezethető rendkívüli szabályok

47. §

- (1) Veszélyhelyzetben rendeletben az államháztartásra vonatkozó szabályoktól eltérő rendelkezések állapíthatók meg.
- (2) Veszélyhelyzetben a polgármester és a jegyző hatáskörébe tartozó államigazgatási feladatot rendelet is megállapíthat.
- (3) Veszélyhelyzetben a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozó törvény rendelkezései közül rendelettel eltérő rendelkezések bevezetésére van mód
  - a) a bírósági felülvizsgálat alá nem tartozó eljárások körét,
  - b) a hatáskör és illetékesség megállapítását,
  - c) az eljáró közigazgatási hatóság kijelölésének rendjét,
  - d) a belföldi jogsegély szabályát,
  - e) az ügyintézési és egyéb határidőt,
  - f) a képviselő rendjét,
  - g) az elővezetés szabályát,
  - h) az eljárás felfüggesztését,
  - i) a jogorvoslat rendjét,
  - j) a végrehajtás szabályait érintően.
- (4) Rendelettel előírható, hogy a termelési, ellátási és szolgáltatási kötelezettségek biztosítása érdekében a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter a gazdasági tevékenységet folytató szolgáltatásra kötelezettek részére szerződéskötési kötelezettséget írhat elő. A szerződéskötési kötelezettség hatálya alá tartozó termékek és szolgáltatások körét rendelet határozza meg.

48. §

- (1) A veszélyhelyzet súlyosbodásának közvetlen veszélye esetén, annak megelőzése céljából gazdálkodó szervezet működése rendeletben – a (3) bekezdésben meghatározottak szerint – a Magyar Állam felügyelete alá vonható.
- (2) A Magyar Állam nevében az államháztartásért felelős miniszter vagy kormánybiztos jár el.
- (3) A (2) bekezdésben meghatározott személy
  - a) áttekinti a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét,
  - b) jóváhagyja, ellenjegyzzi a gazdálkodó szervezet vagyoni jellegű kötelezettségvállalásait,
  - c) a rendkívüli intézkedés bevezetését előidéző helyzet közvetlen elhárításával, illetve következményeinek enyhítésével összefüggésben dönt a gazdálkodó szervezet legfőbb döntéshozó szerve hatáskörébe tartozó ügyekben.
- (4) A Magyar Állam a gazdálkodó szervezet legfőbb döntéshozó szerve hatáskörébe tartozó ügyekben hozott döntéseiről haladéktalanul írásban tájékoztatja a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőit és felügyelőbizottsága tagjait. A (3) bekezdés c) pontjában meghatározott döntéshozatali jog egyebekben nem érinti a gazdálkodó szervezet legfőbb döntéshozó szervének a hatásköreit.
- (5) A Magyar Állam a gazdálkodó szervezet vagy tulajdonosa ténylegesen felmerült kárával megegyező kártalanítással tartozik a (2) bekezdésben meghatározott személy által a feladatkörébe tartozó döntéssel okozott kárért arra az időtartamra, amikor olyan rendelet volt hatályban, amit az Alkotmánybíróság utóbb megsemmisített.

24. Veszélyhelyzetben a Kormány rendeleti felhatalmazása alapján alkalmazható rendkívüli intézkedések

49. §

- (1) Veszélyhelyzetben a közúti, vasúti, vízi és légi járművek forgalma a nap meghatározott tartamára, vagy meghatározott területére (útvonalra) korlátozható, illetve az ország egész területén vagy meghatározott részén ideiglenesen megtiltható. A légi járművek forgalmának korlátozása vagy megtiltása során a légiközlekedésről szóló törvény és a magyar légtér igénybeviteléről szóló jogszabály rendelkezéseire figyelemmel kell eljárni.
- (2) Veszélyhelyzetben korlátozni lehet a lakosság utcán vagy más nyilvános helyen való tartózkodását. A korlátozást és időtartamát a rádió, a televízió, a sajtó és hirdetmény útján, valamint a helyben szokásos módon a lakosság tudomására kell hozni.
- (3) Veszélyhelyzetben elrendelhető, hogy közterületen rendezvény, nyilvános gyűlés megtartását a rendőrség a védelmi érdekek sérelme esetén megtiltsa.
- (4) Veszélyhelyzetben elrendelhető, hogy az ország meghatározott területét a lakosságnak a szükséges időtartamra el kell hagynia (a továbbiakban: kitelepítés), egyben kijelölhető a lakosság új tartózkodási helye. A lakosság elszállításáról a polgármester a hivatásos katasztrófavédelmi szerv közreműködésével gondoskodik.
- (5) A kitelepítés és kimenekítés során a kötelezés ellenére lakóhelyén maradó személlyel szemben az intézkedés foganatosítására jogosult rendvédelmi szerv jár el.
- (6) Veszélyhelyzetben elrendelhető:
  - a) az ország meghatározott területére történő belépés, az ott tartózkodás korlátozása, illetve engedélyhez kötése,
  - b) hogy az ország meghatározott területére utazni, azon átutazni vagy onnan kiutazni csak engedéllyel szabad,
  - c) hogy az ország meghatározott területéről történő kilépés csak a mentesítést követően engedélyezhető.
- (7) Veszélyhelyzetben elrendelhető a vasúti, közúti, vízi, légi szállítások biztosítása érdekében a javítóképességek, valamint az állomások, kikötők, repülőterek, raktárak igénybevétele vagy használatának korlátozása.

50. §

- (1) A veszélyeztetett területekről a nemzetgazdasági és más szempontból fontos vagyontárgyak elszállítását biztonságba helyezésük érdekében el lehet rendelni (kiürítés).
- (2) A vagyontárgyak elszállítását:
  - a) katasztrófavédelmi indokból a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter,
  - b) a központi irányító szervekkel való összeköttetés megszakadása esetén a fővárosi, megyei védelmi bizottság elnökének jogköreit gyakorló személyrendelheti el.
- (3) A befogadási területeket és az elszállítási irányokat (útvonalakat) a (2) bekezdésben megjelölt elrendelő határozza meg.

51. §

- (1) Veszélyhelyzetben elrendelhető az ideiglenes polgári védelmi szolgálat ellátása.
- (2) Veszélyhelyzetben élet- és vagyonmentés érdekében elrendelhető a mentésre alkalmas bármely jármű, műszaki eszköz és földmunkagép igénybevétele.

(3) A veszélyhelyzet elhárításához szükséges mértékben – kártalanítás mellett – elrendelhető az ingatlan igénybevétele, illetve az építmény részleges vagy teljes bontása, amennyiben az a veszély elhárítása vagy további veszély megelőzése érdekében feltétlenül szükséges.

VI. Fejezet

A polgári védelmi szervezetek működése, a gazdasági és anyagi szolgáltatás

25. A polgári védelem katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatai

52. §

Polgári védelmi feladat:

- a)* a lakosság felkészítése a védekezés során irányadó magatartási szabályokra,
- b)* a polgári védelmi szervezetek létrehozása és felkészítése, valamint a működéshez szükséges anyagi készletek biztosítása,
- c)* a tájékoztatás, figyelmeztetés, riasztás,
- d)* az egyéni védőeszközökkel történő ellátás,
- e)* védelmi célú építmények fenntartása,
- f)* a lakosság kimenekítése, kitelepítése és befogadása,
- g)* gondoskodás a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak (különösen víz-, élelmiszer-, takarmány- és gyógyszerkészletek, állatállomány) és a kritikus infrastruktúrák védelméről,
- h)* a kárterület felderítése, a mentés, az elsősegélynyújtás, a mentesítés és a fertőtlenítés, és az ezekkel összefüggő ideiglenes helyreállítás, továbbá a halálos áldozatokkal kapcsolatos halaszthatatlan intézkedések,
- i)* a települések kockázatértékelésen alapuló veszélyeztetettségének felmérése,
- j)* a veszélyelhárítási tervezés, szervezés,
- k)* közreműködés a kulturális örökség védett elemeinek védelmében, a vizek kártételei elleni védekezés külön jogszabályban meghatározott feladatainak ellátásában, a menekültek elhelyezésében és ellátásában, továbbá a tűzoltásban, és a nemzetközi szerződésekből adódó tájékoztatás és kölcsönös segítségnyújtás feladatainak ellátásában.

26. A polgári védelmi kötelezettség

53. §

- (1) A polgári védelmi kötelezettség személyes kötelezettség az emberi élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében.
- (2) A polgári védelmi kötelezettséggel kapcsolatos ügyekben első fokon a polgármester jár el.

54. §

(1) Mentés a polgári védelmi kötelezettség alól:

- a)* a 18. éven aluli és a mindenkori öregségi nyugdíjkorhatárt elért személy,
- b)* a terhes nő, terhességének megállapításától kezdve,
- c)* a gyermekét saját háztartásában nevelő anya, a gyermek 6 éves koráig,
- d)* a gyermekét saját háztartásában egyedül nevelő szülő, a gyermek 14 éves koráig,
- e)* a szülő, ha 3 vagy ennél több 14 éven aluli gyermekét gondozza,
- f)* aki a vele közös háztartásban élő, állandó ápolásra vagy gondozásra szoruló egyenes ági rokonát vagy házasársát egyedül látja el,

g) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette vagy aki egészségi állapota folytán a kötelezettség teljesítésére alkalmatlan.

(2) A polgári védelmi kötelezettségét munkaköre ellátásával, közmegbízatása gyakorlásával teljesíti:

a) az országgyűlési képviselő,

b) az európai parlamenti képviselő,

c) az állami vezető, a vezetői megbízású, valamint feladatköre szerint katasztrófavédelmi feladatot ellátó kormánytisztviselő, köztisztviselő és közalkalmazott,

d) a jegyző,

e) a bíró, az ügyész, a közjegyző, a bírósági végrehajtó,

f) a Magyar Honvédség tényleges és tartalékos állományú, a rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja, e szervek alkalmazottja,

g) az egészségügyi államigazgatási szerv kormánytisztviselője,

h) a kórházi, a járóbeteg- és alapellátást végző orvos és szakképzett szakdolgozó,

i) az állami mentőszolgálat dolgozója, betegszállító szervezet dolgozója,

j) a készenléti szolgálatot ellátó önkéntes és létesítményi tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenységet végző tagja,

k) a közfeladatot ellátó ágazati védekezési szervezet tagja,

l) a közüzemi feladatot ellátó létesítmények üzemeltető személyzete,

m) a szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező, hivatását gyakorló pap, lelkész, rabbi.

55. §

(1) A polgári védelmi kötelezettség az adatszolgáltatási, a bejelentési, a megjelenési kötelezettséget és a polgári védelmi szolgálatot foglalja magában.

(2) A polgári védelmi megjelenési és szolgálatadási kötelezettség teljesítését, valamint a település azonnali beavatkozást igénylő mentési munkálataira történő beosztást a kötelezett lakóhelye szerint illetékes polgármester határozatban rendeli el. A határozatot a köziratok kezelésének szabályai szerint tárolja a kötelezettség megszűnését követő öt évig.

(3) A polgári védelmi szervezetbe beosztott állampolgár köteles a szakképzettség megszerzését, a foglalkozás gyakorlásának megkezdését, munkahelye és lakcíme megváltozását a polgármesternél bejelenteni. A bejelentést a kötelezettség alapjául szolgáló esemény vagy változás napjától számított 15 napon belül kell teljesíteni.

(4) A polgári védelmi kötelezettségek teljesítése csak akkor tagadható meg, ha a kötelezettség teljesítésével a kötelezett önmaga vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét közvetlen és súlyos veszélynek tenné ki.

56. §

(1) A polgári védelmi szervezet tagja határozattal kiképzésre és gyakorlatra osztható be (felhívás), melynek időtartama évente nem haladhatja meg kiképzés céljából a 40, gyakorlat esetében a 72 órát. A megjelenésre kötelezett a felhívásban megjelölt helyen és időpontban köteles megjelenni.

(2) A felhívást a kiképzés vagy a gyakorlat időpontját megelőzően legalább nyolc nappal kell kézbesíteni.

(3) A kiképzést lehetőleg a kötelezett lakóhelyén, munkahelyén vagy katasztrófavédelmi oktatási intézményben kell megtartani.

(4) A polgármester a kiképzésen és gyakorlaton való részvétel alól indokolt esetben kérelemre halasztást, illetve felmentést adhat.

(5) A felmentés alapjául szolgáló okot a kiképzés vagy a gyakorlat időpontját megelőző öt napon belül kell bejelenteni és igazolni.

57. §

- (1) A polgári védelmi szervezet tagját polgári védelmi szolgálatra lehet kötelezni.
- (2) A kötelezett a polgári védelmi szolgálat folyamatos ellátására időbeli korlátozás nélkül vehető igénybe rendkívüli állapot és szükségállapot idején a külön törvényben meghatározottak szerint.
- (3) Katasztrófa megelőzése érdekében szükséges beavatkozás céljából, valamint veszélyhelyzetben a polgári védelmi szervezetbe beosztott kötelezett részére ideiglenes polgári védelmi szolgálat rendelhető el, amelynek időtartama alkalmanként a 15 naptári napot nem haladhatja meg.

58. §

- (1) Aki a polgári védelmi szolgálat ellátására felhívást kapott, köteles az abban megjelölt helyen és időpontban megjelenni, a rábízott polgári védelmi feladatot ellátni, és a kapott utasítást végrehajtani.
- (2) A polgármester a szolgálatadási kötelezettség alól indokolt esetben kérelemre felmentést adhat. A felmentés alapjául szolgáló okot a szolgálat elrendelt időpontját megelőző három napon belül kell bejelenteni és igazolni.
- (3) Aki polgári védelmi kötelezettség alatt áll, köteles a polgármester határozata alapján részt venni annak a településnek az azonnali beavatkozást igénylő mentési munkálataiban, amelynek területén tartózkodik.
- (4) A mentési munkák alól mentesíteni kell, aki igazolja, hogy hivatásbeli vagy szolgálati feladatának ellátása, vagy honvédelmi kötelezettségének teljesítése céljából a helyszínt haladéktalanul el kell hagynia, illetve a munkavégzésre egészségi állapota miatt alkalmatlan.

27. A polgári védelmi szolgálat elrendelése

59. §

- (1) Az ideiglenes polgári védelmi szolgálat azonnali teljesítésének elrendelésére a Kormány, a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, a megyei védelmi bizottság elnöke, a főpolgármester, valamint a polgármester jogosult.
- (2) A polgári védelmi szervezetbe beosztott munkavállalót a polgári védelmi feladatok ellátására történő kiképzés, gyakorlat és ideiglenes polgári védelmi szolgálat idejére a munkavégzés alól fel kell menteni, erre az időszakra munkajogi védelemben részesül. A felmentés időtartamára távolléti díj jár.
- (3) Ha a megjelenési vagy az ideiglenes szolgálatadási kötelezettségét teljesítő állampolgár nem áll munkaviszonyban, a kötelezettség teljesítésének idejére a kötelező legkisebb munkabér egy órára járó mértékének alapulvételével megállapított térítésre jogosult, amelyet az elrendelő köteles részére a munkabér folyósítására vonatkozó szabályoknak megfelelően megfizetni.
- (4) A távolléti díj és az ellátás igazolt költségei az elrendelőt terhelik, aki azt a munkáltató részére téríti meg.
- (5) A polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy ruházatát, továbbá a polgári védelmi célra használt járművet és egyéb technikai eszközt, valamint létesítményt a polgári védelem nemzetközi megkülönböztető jelével kell ellátni.

28. A köteles polgári védelmi szervezetek

60. §

(1) A polgári védelmi szervezetek a központi, területi, települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek, melyek állományát a polgári védelmi feladatok ellátása érdekében az önként jelentkezett személyekkel a 65. § (2) bekezdése szerint lehet kiegészíteni.

(2) A polgári védelmi szervezetbe a polgári védelmi kötelezettség alatt álló személyt a lakóhelye szerint illetékes polgármester osztja be.

(3) A területi, valamint települési rendeltetésű polgári védelmi szervezetbe csak a település, fővárosban a fővárosi kerület területén lakó vagy ezek területén munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyt lehet beosztani.

(4) A polgári védelmi kötelezettség teljesítése szempontjából a központi és területi polgári védelmi szervezetbe való beosztás a települési és a munkahelyi szervezetbe való beosztást, a lakóhely szerinti beosztás a munkahelyi beosztást megelőzi.

(5) A polgári védelmi szervezetek technikai eszközökkel és anyagokkal való felszerelése központi ellátás és gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség teljesítése keretében történik.

(6) A polgári védelmi szervezetek egymásnak mellérendeltek, tevékenységüket a védekezés irányításáért felelős személy irányítja.

(7) A polgári védelmi szervezetbe beosztott személy esküt tesz. Az eskü szövege a következő: „Én ..... esküszöm, hogy Magyarország természeti és civilizációs katasztrófák elleni védekezésében legjobb tudásom szerint részt veszek. Magyarország polgárai és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében szolgálati kötelezettségeimet teljesítem. Az emberi életet és méltóságot mindenkor tiszteletben tartom.

Esküszöm, hogy minden erőmmel, törekvéssel, tudásommal Magyarország javát szolgálom.”

(Az esküt tevő egyéni meggyőződése szerint)

„Isten engem úgy segítjen!”

(8) A polgári védelmi beosztott személy jogosult:

a) a szolgálat teljesítéséhez szükséges ellátásra,

b) norma szerinti ruházattal és felszereléssel való ellátásra,

c) egyenruha viselésére,

d) feladatának ellátásához szükséges felkészítésre,

e) feladatának ellátásához szükséges védőfelszereléssel, munkaeszközökkel történő ellátásra,

f) a munka-, tűz- és balesetvédelmi szabályok megismerésére,

g) távolléti díjra, utazási költségtérítésre, az ellátása igazolt költségeinek megtérítésére.

(9) A polgári védelmi szervezetbe beosztott mentesíthető részben vagy teljesen a helyi adó megfizetése alól.

29. A központi polgári védelmi szervezet

61. §

(1) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője központi polgári védelmi szervezetet hoz létre olyan szakfeladat ellátására, amely különleges szakértelmet és technikai eszközöket igényel.

(2) A központi polgári védelmi szervezet felépítéséről és létszámáról a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője dönt.

(3) A központi polgári védelmi szervezet tagját a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője jelöli ki.

30. A területi polgári védelmi szervezet

62. §

(1) Területi polgári védelmi szervezetet kell létrehozni annak a polgári védelmi feladatnak a végrehajtására, amelyet a települési polgári védelmi szervezetek nem képesek ellátni.

(2) A területi polgári védelmi szervezetek felépítéséről, létszámáról a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője határoz a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetőjének javaslata alapján.

(3) A területi polgári védelmi szervezet tagját a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője jelöli ki.

31. A települési polgári védelmi szervezet

63. §

(1) Községben, városban, megyei jogú városban, fővárosi kerületben – ha a település katasztrófavédelmi besorolása azt indokolja – polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési polgári védelmi szervezetet kell létrehozni.

(2) A települési polgári védelmi szervezet létszámát a település katasztrófavédelmi besorolásának megfelelően a katasztrófavédelmi kirendeltség-vezető javaslata alapján a polgármester állapítja meg.

(3) A települési polgári védelmi szervezet tagját a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője jelöli ki.

32. A munkahelyi polgári védelmi szervezet

64. §

(1) A munkahelyi polgári védelmi szervezetet a gazdálkodó szervezet polgári védelmi feladatainak végrehajtása érdekében hatósági határozat alapján kell létesíteni.

(2) A munkahelyi polgári védelmi szervezet tagját a gazdálkodó szervezet vezetője jelöli ki.

33. A polgári védelmi szervezetbe történő önkéntes jelentkezés

65. §

(1) Polgári védelmi feladat ellátására önkéntesen jelentkező személy külön jogszabály szerinti nyilatkozatot tesz, melyben kinyilvánítja a rendelkezésre állás tartalmát és az alkalmazás feltételeit.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott nyilatkozat alapján az önkéntesen jelentkező személyt a polgármester polgári védelmi szervezetbe osztja be.

(3) A polgári védelmi feladatot önkéntes jelentkezés alapján teljesítő személy jogai és kötelezettségei a polgári védelmi kötelezettség alatt álló személy jogaival és kötelezettségeivel azonosak.

34. Függelmi viszonyok a polgári védelmi szervezetben, utasítás a feladatok elvégzésére

66. §

- (1) A polgári védelmi beosztottak szolgálatukat függelmi rendben teljesítik.
- (2) A polgári védelmi szervezet egységében az előljáró az adott egység vezetője, akinek joga és kötelessége a beosztott személyek tevékenységének irányítása.
- (3) Az előljáró az irányítási jogosítványát a védekezés irányítására jogosult személy által meghatározott feladatoknak megfelelően gyakorolja.
- (4) Az előljáró a hatáskörén belül önállóan intézkedik, megköveteli beosztottaitól, hogy pontosan és időben teljesítsék a rájuk bízott feladatokat, szervezi, irányítja és ellenőrzi beosztottai munkáját.
- (5) Az előljáró utasítása nem irányulhat a beosztottak indokolatlan foglalkoztatására, emberi méltóságának megsértésére, életének és testi épségének közvetlen veszélyeztetésére.
- (6) A polgári védelmi szervezetbe beosztott köteles begyakorolni és alkalmazása idején az előljáró utasításai szerint végrehajtani a számára meghatározott feladatokat.

35. A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség

67. §

- (1) A katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása érdekében a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség kiterjed
  - a) meghatározott gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére vagy a szolgáltatás igénybevételének tűrésére,
  - b) valamely tevékenységtől való tartózkodásra,
  - c) az igénybevételhez szükséges előkészületi tevékenységre,
  - d) az igénybevétel tervezéséhez szükséges adatok közlésére [a továbbiakban az a)-d) pontban foglaltak együtt: szolgáltatás].
- (2) A szolgáltatás igénybevételét elrendelheti:
  - a) a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke, valamint a polgármester,
  - b) több megyét érintően, illetve az ország egész területére a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok teljesítése érdekében elrendelt adatszolgáltatás során nem kérhető a szolgáltatásra kötelezettől az üzletvitelével kapcsolatos olyan adat, amely nem függ össze a szolgáltatás teljesítésével. Így nem kérhetők:
  - a) a vállalkozás gazdaságossági mutatóira,
  - b) a hitel- és tőkekapcsolatokra,
  - c) az adózással összefüggő pénzügyi mutatókra,
  - d) a jogvédelem alá eső szellemi alkotásokra,
  - e) a szerződéssel lekötött kapacitásokra, továbbá
  - f) a kártalanítással össze nem függő bér- és társadalombiztosításra vonatkozó adatok.
- (4) A szolgáltatás igénybevételének elrendelésekor figyelembe kell venni a közigazgatási, a közszolgáltatási, valamint a közellátási szempontokat, továbbá a szolgáltatásra kötelezett méltányos érdekeit.
- (5) A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség alóli mentességek köre a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló törvényben meghatározottakkal azonos.

68. §

(1) Ha a katasztrófavédelem érdeke más módon nem vagy nem megfelelő időben, illetve csak aránytalanul nagy ráfordítással elégíthető ki, szolgáltatás igénybevételével kell biztosítani a polgári védelmi feladatok ellátását, különösen veszélyhelyzetben a védekezéshez szükséges feltételek megteremtését.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok teljesítése érdekében, már a felkészülés időszakában, e törvény alapján elrendelhető a szolgáltatásra kötelezett részére:

a) az igénybevételre kijelölt ingatlanok, továbbá ingó dolgok és ezek adataiban történt változások bejelentése, valamint igénybevételre alkalmas állapotban tartása,

b) a lakosság alapellátásához szükséges tartalékok és készletek képzése,

c) a szolgáltatás teljesítéséhez szükséges előkészületi tevékenység, ideértve a tervezési feladatokat is,

d) a bejelentések valódiságának, a szolgáltatások teljesíthetőségének helyszíni ellenőrzése, az ellenőrzés során feltárt hiányosságok megszüntetése,

e) a gyakorlatokhoz szükséges ingatlanok és ingó dolgok ideiglenes igénybevétele.

(3) A szolgáltatás igénybevételének tervezése érdekében beszerzett adatokat polgári védelmi rendeltetésüktől eltérő célra nem lehet felhasználni.

(4) A szolgáltatás igénybevételének elrendelése szempontjából a rendkívüli állapot, szükségállapot, megelőző védelmi helyzet, illetve váratlan támadás során végrehajtandó honvédelmi feladatok ellátása érdekében történő igénybevétel megelőzi a katasztrófavédelmi feladatok ellátására történő igénybevételt.

69. §

(1) A szolgáltatás teljesítése miatt felmerült vagyoni hátrányért kártalanítás jár.

(2) A kártalanítást a szolgáltatást teljesítő kérelmére kell megállapítani. A kérelmet a teljesítés helye szerint illetékes polgármesterhez kell benyújtani.

(3) A kártalanítási igényeket a teljesítés helye szerint illetékes polgármester a szolgáltatás elrendelésétől számított hatvan napon belül összesíti és megküldi a teljesítés helye szerint illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve részére.

(4) A kártalanítási eljárás lefolytatására és a kártalanítás összegének megállapítására első fokon a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve jogosult. A fellebbezést a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve bírálja el. Az ügyintézési határidő a kártalanítási igénynek a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervéhez történő megérkezése napján kezdődik.

(5) A kártalanítás ügyében hozott jogerős határozat ellen a döntést sérelmező fél a határozat közlésétől számított 30 napon belül – jogszabálysértésre hivatkozással – keresettel fordulhat a bírósághoz. A fellebbezésnek, illetve a kereset benyújtásának a polgári védelmi szolgáltatás teljesítésére nincs halasztó hatálya.

70. §

(1) A kártalanítási kötelezettség a szolgáltatást elrendelőt terheli.

(2) A kártalanítás összegének megállapításánál figyelembe kell venni:

a) a gazdasági forgalomban lévő hasonló szolgáltatásért szokásos díjat,

b) az igénybevétel tárgyának használatra történő átengedéséért a használat során bekövetkezett értékcsökkenés mértékét,

c) ingó és ingatlan dolog állagában okozott kárnál a dolog szakszerű helyreállításának, kijavításának költségét,

- d)* az igénybevétel tárgyának elvesztése vagy megsemmisülése esetén az átvétel időpontjában meglévő forgalmi értékét,
e) a szolgáltatás teljesítése miatt elmaradt vagyoni előnyt, csökkentve az *a)* pontban meghatározott díj összegével,
f) a biztosítás alapján megtérülő összeget.
 (3) A kártalanítást pénzben kell megállapítani és megtéríteni.
 (4) A kártalanítás megfizetésére kötelezett a jogerős döntés vagy bírósági ítélet kézhezvételétől számított 15 napon belül köteles a megállapított összeget megfizetni.
 (5) Nem jár kártalanítás, ha az igénybevétel nem akadályozta az igénybevétel tárgyának rendeltetésszerű használatát.

36. Adatszolgáltatás, adatkezelés

71. §

- (1) A polgári védelmi szervezetbe történő beosztás, a polgári védelmi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos feladatok végrehajtása céljából a polgármester és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgár
a) személyes adatait (családi és utónév, születési családi és utónév, nem, születési hely, idő (év, hónap, nap), anyja születési családi és utóneve, lakóhely vagy tartózkodási hely, munkahely, szervezeti beosztásra vonatkozó adatok),
b) foglalkozására és a szakképzettségére vonatkozó adatait kezelheti.
 (2) A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség teljesítése céljából a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke, a polgármester, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv a 67. § (3) bekezdésében meghatározott adatok kivételével egyéb, a gazdasági és anyagi szolgáltatásra kötelezett technikai eszközeiről azonosító és műszaki adatokat, illetve a szolgáltatásra kötelezett megnevezésére, székhelyének, telephelyének címére vonatkozó adatokat kezeli.
 (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott adatkezelő az adatokat a következő forrásból gyűjtheti:
a) a munkáltató, egyéni vállalkozó által teljesített adatszolgáltatás,
b) a hadkiegészítő parancsnokság nyilvántartása,
c) a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás,
d) a központi közúti közlekedési nyilvántartó szerv által vezetett járműnyilvántartás.
 (4) A (3) bekezdésben meghatározott adatszolgáltató az adatszolgáltatást 15 napon belül térítésmentesen teljesíti.
 (5) A hadkiegészítő parancsnokság a polgármester kiválasztási szempontokat is tartalmazó megkeresésére adja át a beosztható személyeknek az (1) bekezdésben meghatározott adatait.
 (6) Azokat a kötelezetteket, akikről a (3) bekezdés *a)* és *b)* pontjában megjelölt forrásokból adat nem szerezhető be, a polgármester adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére hívhatja fel.
 (7) A (6) bekezdésben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség a következő adatokra terjed ki:
a) a szakképzettség,
b) a foglalkozás,
c) a munkahely megnevezése, címe,
d) az 54. § (1) bekezdésében meghatározott mentességi ok és az 54. § (2) bekezdésében meghatározott egyéb ok.
 (8) A polgári védelmi feladatok tervezése és végrehajtása céljából a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv a katasztrófák elleni védekezésben

közreműködő szervtől, államigazgatási szervtől személyes adatnak nem minősülő adatokat kérhet.

(9) A (8) bekezdésben meghatározott adatok szolgáltatása térítésmentesen, az adatkérésben meghatározott határidőn belül történik.

72. §

(1) A polgármester az általa kezelt adatállományt a beosztásra jelölés céljából továbbítja a hivatásos katasztrófavédelmi szervnek, amely ennek alapján kijelöli a polgári védelmi kötelezettségen alapuló polgári védelmi szervezetbe beosztható személyeket, és erről tájékoztatja a polgármestert.

(2) A polgármester a kijelöltek adatállománya alapján kiválasztja azokat a kötelezetteket, akiket a szervezetbe határozattal beoszt, és erről a jogerős határozattal tájékoztatja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervét, valamint a beosztottak adatairól a hadkiegészítő parancsnokságot.

(3) A polgármester a 71. § (1) bekezdése szerint összegyűjtött adatokról nyilvántartást nem vezethet, az adatállományt a beosztó határozat jogerőre emelkedése és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve tájékoztatása után haladéktalanul törli.

(4) A (2) bekezdés szerint átadott adatok felhasználásával a polgári védelmi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos feladatok végrehajtása céljából a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve nyilvántartást vezet. A nyilvántartásból kizárólag a polgári védelmi szervezetbe történő beosztáshoz, a polgári védelmi kötelezettség teljesítéséhez, és az igazolványban szereplő adatok ellenőrzéséhez kapcsolódóan igényelhető adat.

(5) A polgári védelmi szervezet tagját a (4) bekezdésben meghatározott nyilvántartás, illetve a polgári védelmi szervezet tagja önkéntes adatszolgáltatása alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve igazolvánnyal látja el, amely a következő adatokat tartalmazza:

- a) családi- és utónév,
- b) születési családi- és utónév,
- c) születési idő,
- d) a tulajdonos fényképe, aláírása,
- e) a tulajdonos vércsoportja,
- f) a polgári védelmi szervezet megnevezése, a beosztás megjelölése,
- g) az igazolvány kiállításának és lejáratának időpontja,
- h) az igazolvány száma,
- i) a kiállító hatóság aláírása.

(6) A polgári védelmi szervezetbe való beosztás megszűnésekor az (5) bekezdésben meghatározott igazolványt vissza kell vonni.

(7) A nyilvántartás adatait a beosztás megszűnésekor haladéktalanul törölni kell.

(8) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a hadkiegészítő parancsnokság a hadkötelezettség elsődlegességének érvényesítése céljából a nyilvántartásban szereplő adatokat legalább évente egy alkalommal egyeztetni.

(9) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv a nyilvántartásban kezelt adatokban bekövetkezett változások átvezetése céljából a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból adatot igényelhet.

(10) Katasztrófaveszély vagy veszélyhelyzet esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szervek az intézkedések elősegítése céljából, legfeljebb azok időtartamának fennállását követő három hónapig a település azonnali védekezési munkálataiba bevont, továbbá a katasztrófavédelmi intézkedésekkel érintett, a polgári védelmi szervezetbe nem beosztott személyek alábbi személyes adatait tarthatják nyilván:

- a) természetes személyazonosító adatok,

b) lakóhely,

c) ideiglenes tartózkodási hely.

(11) A (10) bekezdésben meghatározott nyilvántartásból

a) adatot szolgáltatni

aa) a kitelepítés és befogadás szervezése, és a polgári védelmi szervezetbe történő beosztás céljából a polgármesterek,

ab) az ismeretlen helyen tartózkodó személy tartózkodási helyének meghatározása céljából a rendőrségnek és a Magyar Vöröskeresztnek,

b) felvilágosítást adni a hozzátartozóját kereső személynek lehet.

VII. Fejezet

A felkészülés és a védekezés költségeinek megtérítése és fedezete

73. §

(1) Az Országgyűlés

a) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi, területi és helyi szervei fenntartásával, működésével és fejlesztésével összefüggő kiadások,

b) a polgári védelmi kötelezettség alapján létrehozott polgári védelmi szervezetek működéséhez szükséges technikai eszközök beszerzésének,

c) a polgári védelmi szervezeteknek a Kormány vagy a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter irányítási jogkörében elrendelt felkészítésével, alkalmazásával összefüggő kiadások, ezen belül

d) a munkavállaló és a munkaviszonyban nem álló személy polgári védelmi kötelezettségének teljesítésével összefüggésben a munkáltatónál felmerülő és igazolt költségeinek, valamint a térítési díjnak,

e) a lakosság riasztását szolgáló berendezések telepítésének, fejlesztésének, karbantartásának és működésének

fedezetét évente a költségvetésről szóló törvény a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által vezetett minisztérium fejezetében biztosítja.

(2) Az Országgyűlés más minisztérium esetén a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtására a forrást az adott költségvetési fejezeten belül elkülönítetten biztosítja.

74. §

Az Országgyűlés a helyi önkormányzatok számára biztosítja a megyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester és a polgármester katasztrófavédelmi feladatának ellátásához szükséges anyagi feltételeket.

75. §

(1) A munkahelyi polgári védelmi szervezetek létrehozásával, működésével és fenntartásával összefüggő kiadások fedezete a gazdálkodó szervezetet terheli.

(2) A gazdálkodó szervezet a hatósági határozattal elrendelt katasztrófavédelmi feladatok ellátásával összefüggésben felmerülő kiadásait költségként számolhatja el.

76. §

- (1) Az állami szervek, a Magyar Honvédség, a védelmi bizottságok felkészülésének, katasztrófa elleni védekezésének költségeit az állam viseli.
- (2) A felkészülés költségeit az érintettek az éves költségvetésükben tervezik.
- (3) A 18. § (2) bekezdése alapján a védekezésbe bevont önkéntes mentőszervezetek védekezési költségeit az állam viseli.
- (4) Ha a védekezésben részt vevőt az egészséget károsító vagy halálos baleset érte, az üzemi balesetre, foglalkozási betegségekre vonatkozó társadalombiztosítási szabályok alapján meg nem térülő károkat és költségeket az állam téríti meg.

77. §

- (1) A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében katasztrófa-elhárítási célú iránymutatást kell létrehozni.
- (2) A katasztrófa-elhárítási célú iránymutatás bírságokból származó bevétele kizárólag védekezési kiadásokra használható fel.
- (3) A katasztrófa-elhárítási célú iránymutatás katasztrófavédelmi hozzájárulásból származó bevétele műszaki-technikai eszközök, felszerelések beszerzése, fejlesztése, felújítása és objektumok létesítése céljára, védekezési kiadásokra, közbiztonsági referensek képzésére, valamint polgári védelmi szervezetek képzésére, felszerelésére, illetve önkéntes mentőszervezetek támogatására használható fel.

78. §

- (1) Az állami költségvetésből kell megtéríteni a védekezésbe bevont szervek és szervezetek katasztrófa elleni védekezéssel összefüggő költségeit.
- (2) A Kormány döntése szerint katasztrófa károsító hatása által érintett területen a károk enyhítését is a központi költségvetésből kell fedezni.
- (3) Az állam nem természeti katasztrófa esetén annak okozójától, illetve előidézőjétől a védekezés és a helyreállítás költségeinek megtérítését a polgári jog általános szabályai szerint követelheti.

79. §

- (1) Katasztrófavédelmi hozzájárulás címén kötelesek a központi költségvetésbe befizetni a veszélyes áruk közúti szállítására vonatkozó külön jogszabály szerinti veszélyes áruk tárolását, gyártását és feldolgozását végző gazdálkodó szervezetek az éves tárolt, gyártott és feldolgozott veszélyes áru mennyiségére vonatkozó, éves nettó árbevétel 0,1%-át.
- (2) Amennyiben a gazdálkodó szervezet az (1) bekezdésben felsorolt tevékenységek közül több tevékenységet folytat, úgy a katasztrófavédelmi hozzájárulást azután a tevékenység után fizeti, amelyik a legnagyobb nettó árbevételt eredményezi.
- (3) Az (1) bekezdés hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek kötelesek tevékenységükről külön jogszabályban foglaltak szerint a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének bejelentést tenni.
- (4) A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem és a küszöbérték alatti üzem üzemeltetője köteles a veszélyes tevékenységével összefüggésben keletkezett éves nettó árbevételének 0,1%-át katasztrófavédelmi hozzájárulás címén a központi költségvetésbe befizetni. Az e bekezdés hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek mentesülnek az (1) bekezdés szerinti hozzájárulás befizetése alól.

(5) Meg nem fizetése esetén a katasztrófavédelmi hozzájárulás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. A hivatásos katasztrófavédelmi szerv jogosult a fizetési kötelezettség ellenőrizhetősége érdekében az adóhatóságtól adatszolgáltatást kérni.

(6) A (4) bekezdés alapján fizetendő katasztrófavédelmi hozzájárulás egynegyede külön jogszabályban meghatározottak szerint felhasználható a befizető gazdálkodó szervezet veszélyes tevékenysége által jelentett kockázat szintjének csökkentését szolgáló műszaki intézkedésekre.

(7) A katasztrófavédelmi hozzájárulás a katasztrófa-elhárítási céllelőirányzat bevétele.

(8) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének a katasztrófavédelmi hozzájárulás tárgyában hozott hatósági határozata ellen közigazgatási úton fellebbezésnek helye nincs, az felügyeleti jogkörben nem változtatható meg, és nem semmisíthető meg.

VIII. Fejezet

Záró rendelkezések

37. Felhatalmazó rendelkezések

80. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:

- a) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervei kijelölését, a hivatásos tűzoltóságok jogállását és kijelölését,
- b) a Kormány tagjainak és a katasztrófavédelemben érintett állami szervezetek a megelőzéssel, a felkészüléssel és a védekezéssel kapcsolatos működésének, riasztásának rendjét – beleértve a reagálási időket –, részletes feladatait,
- c) a védelmi bizottság elnökének és a polgármesternek katasztrófavédelemmel összefüggő, továbbá a katasztrófasegély nyújtásával kapcsolatos részletes feladatait,
- d) a katasztrófasegély nyújtásának szabályait,
- e) az Országgyűlés által az éves költségvetésben a nemzetközi segítségnyújtásra jóváhagyott előirányzat felhasználásának rendjét,
- f) az e törvény IV. fejezete szerint veszélyes anyagnak minősülő anyagok – az azokhoz tartozó küszöbértékek – és ipari tevékenységek körét,
- g) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés, tervezés rendszerét és követelményeit, az üzemeltetői kötelezettségeket,
- h) a biztonsági jelentés és a biztonsági elemzés célját, tartalmi és formai követelményeit, a biztonsági jelentésre, valamint a biztonsági elemzésre kötelezettek körét,
- i) a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemeket érintő lakossági tájékoztatással és a nyilvánosság biztosításával kapcsolatos követelményeket,
- j) a védekezésben résztvevők költségei megtérítésének szabályait,
- k) a veszélyelhárítási tervezés tartalmi és formai követelményeit,
- l) a katasztrófavédelmi hozzájárulás és a katasztrófavédelmi bírság befizetési és elszámolási rendjét, felhasználásának és ellenőrzésének módját, valamint a katasztrófavédelmi hozzájárulásra kötelezettek bejelentésének szabályait,
- m) a küszöbérték alatti üzemek körét, katasztrófavédelmi hatósági felügyeleti rendjét és az üzemeltetői kötelezettségeket,
- n) az e törvény IV. fejezetének hatálya alá tartozó üzemekkel és azok veszélyes tevékenységével összefüggésben alkalmazható bírságok rendszerét és részletes szabályait,
- o) a hazai katasztrófák és veszélyhelyzetek hatásai elleni védekezésben, valamint a nemzetközi segítségnyújtásban közreműködő önkéntes mentőszervezetek tevékenységének,

védekezésbe történő bevonásának szabályait, valamint támogatását és az alkalmazandó költségtérítést, a társadalmi és karitatív szervezetek védekezésben való közreműködésének szabályait, valamint az önként jelentkező szervezetek és személyek védekezésben való közreműködésének szabályait,

p) a polgári védelmi szabályzat részletes szabályait,

q) a települések katasztrófavédelmi, illetve a fegyveres összeütközés idején érvényesülő polgári védelmi besorolásának szabályait és a védelmi követelményeket,

r) az egyéni védőeszköz-ellátás, a lakosság riasztása, a kitelepítés és befogadás általános szabályait,

s) a mentésben való részvétel szabályait,

t) az autonóm államigazgatási szervek kivételével a központi államigazgatási szervek katasztrófavédelmi feladatait,

u) a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekre vonatkozó hatósági koordináció szabályait,

v) a katasztrófavédelmi feladatok ellátásához szükséges földmérési és térképészeti állami alapadatok, illetve termékek, továbbá az ingatlan-nyilvántartási adatok (jogok, tények) körét, valamint ezek szolgáltatásának részletes szabályait,

w) a gazdasági és anyagi szolgáltatások teljesítésének és a kártalanítással összefüggő eljárásnak a részletes szabályait.

81. §

Felhatalmazást kap a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza:

a) az irányítása alatt álló szervekre vonatkozóan a védekezés végrehajtásának egységes rendjét,

b) az e törvény 22. §-ában meghatározott szervek irányítási és működési rendjét, feladatait, a hatáskörüket és jogkörüket, valamint a területi és a helyi szervek felépítését,

c) az irányítása alá tartozó rendvédelmi szervek katasztrófavédelmi feladatait,

d) a települések katasztrófavédelmi besorolását, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerveinek illetékességi területét,

e) a polgári védelmi kötelezettségen alapuló polgári védelmi szervezetek létrehozásának, irányításának, anyagi-technikai ellátásának és alkalmazásának szabályait,

f) a katasztrófavédelmi felkészítés követelményeit,

g) a hivatásos katasztrófavédelmi szervek állományának Szolgálati Szabályzatát, valamint a polgári védelmi szervezetek Szolgálati Szabályzatát.

82. §

(1) Felhatalmazást kap a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítsa meg az igazgatási szolgáltatási díj fizetési körébe tartozó hatósági eljárásokat, igazgatási jellegű szolgáltatásokat és bejelentéseket, továbbá a fizetendő díj mértékét, valamint a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap az iparügyekért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésével kapcsolatban a tervezési, jelentési, adatközlési, együttműködési feladatokat, valamint a korai riasztási technikai rendszer létrehozásának és működésének szabályait.

(3) Felhatalmazást kapnak a feladatkörrel rendelkező miniszterek, hogy – a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben szabályozzák:

- a) az ágazati tevékenységükkel összefüggésben az adatközlési, bejelentési, hatósági engedélyezési feladatokat,
- b) a katasztrófavédelmi célú ágazati mérő- és ellenőrző, előrejelző és riasztó rendszerek kialakításának, működtetésének feladatait,
- c) a katasztrófavédelemben résztvevők kijelölését, feladataikat, felkészítésük és működtetésük feltételeit,
- d) a feladatkörüket érintő katasztrófavédelmi feladatokat és az ahhoz kapcsolódó hatósági előírásokat.

38. Hatálybalépés

83. §

E törvény 2012. január 1-jén lép hatályba.

39. Átmeneti rendelkezések

84. §

(1) 2012. január 1. napjával a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok állami tűzoltósággá alakulnak át. Az állami tűzoltóság (a hivatásos tűzoltóság és a tűzörség) a hivatásos önkormányzati tűzoltóság általános jogutódja. A jogelőd hivatásos önkormányzati tűzoltóságok parancsnokai az új parancsnokok kinevezéséig ellátják a hivatásos tűzoltóságok és tűzörségek parancsnoki feladatait.

(2) 2012. január 1. napjával a hivatásos önkormányzati tűzoltóság működtetését és fenntartását szolgáló, a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok használatában lévő, és a tűzoltósági feladatok elvégzéséhez szükséges önkormányzati vagyon térítésmentesen az állam tulajdonába kerül. Az ingatlanon fennálló jelzálogjog más, megfelelő értékű, az önkormányzat tulajdonában lévő forgalomképes ingatlanra történő átterheléséről (fedezetcsere) az önkormányzat és a jelzálogjog jogosultja között egyezség létrehozását kell megkísérlni. Egyezség hiányában a fedezetcseréről a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve dönt úgy, hogy a jelzálogjoggal biztosított követelésnek az ingatlan tulajdonjogának átadására irányuló eljárás megindításakor fennálló értékénél a fedezetül szolgáló ingatlan értéke nem lehet kisebb. A fedezetcseréről rendelkező határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. Fedezetcsereinek nincs helye, ha a jelzálogjog által biztosított követelés alapja az önkormányzat által az ingatlan felújítására fordított hitel.

(3) A hivatásos önkormányzati tűzoltóságnak, és az ingatlan átadásával érintett települési vagy megyei önkormányzatoknak 2012. január 1. fordulónappal át kell adniuk az állami tűzoltóság részére a hivatásos önkormányzati tűzoltóság működtetését és fenntartását szolgáló, a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok használatában lévő, és a tűzoltósági feladatok elvégzéséhez szükséges vagyonukat.

(4) Az átadás-átvétel összehangolásáról a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve útján gondoskodik.

(5) Az állami tulajdonba kerülő ingatlanok ingatlan-nyilvántartási állapotának átvezetését a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője kezdeményezi.

85. §

A lakossági riasztó rendszer végpontjainak listáját az áramszolgáltatók részére a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve, illetve területi szervei 2012. március 1-ig

megküldik. A lakossági riasztó rendszer végpontjaiban bekövetkezett változást, az azt követő 72 órán belül kell megküldeni az áramszolgáltatók részére.

40. Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

86. §

- (1) E törvény 52–66. §-ai, 71–72. §-ai és a 173. § (1) bekezdése az Alaptörvény XXXI. cikk (5) bekezdése alapján sarkalatosnak minősülnek.
 (2) E törvény 67–70. §-ai, 71–72. §-ai az Alaptörvény XXXI. cikk (6) bekezdése alapján sarkalatosnak minősülnek.
 (3) E törvény V. fejezete az Alaptörvény 53. és 54. cikke alapján sarkalatosnak minősül.
 (4) E törvény 90. §-a és 97. §-a az Alaptörvény 46. cikkére figyelemmel sarkalatosnak minősül.

41. Az Európai Unió jogának való megfelelés

87. §

E törvény 3. §-ának 1-4., 11., 13-14., 22-24., 26-33. pontjai és IV. fejezete a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyeinek ellenőrzéséről szóló, 1996. december 9-i 96/82/EK tanácsi irányelvnek, valamint az azt módosító, 2003/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

42. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosítása

88. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény Mellékletének XV. pont 1. cg) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az építésügyi hatóságnál indított eljárás illetéke)

„cg) a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló törvény IV. fejezete szerinti veszélyes ipari üzemhez vagy veszélyes létesítményhez tartozó építmény építése, bővítése, átalakítása, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése esetén, ha mérete jellemzően alapterületben kifejezhető, akkor minden megkezdett 100 m²-ként 50 000 forint, ha jellemzően hosszban kifejezhető, akkor folyóméterenként 30 000 forint,”

43. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítása

89. §

- (1) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 21. § i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény felhatalmazása alapján a 17. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti adatokat jogosultak igényelni:)

„i) a polgári védelmi kötelezettség érvényesítése céljából a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgármester;”

(2) Az Nytv. 24. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság, az ügyészség és a nemzetbiztonsági szolgálatok feladataik ellátása érdekében – a rájuk vonatkozó törvényekben meghatározott célok és feltételek teljesülése esetén –, valamint a nyomozó hatóságok bűnüldözési tevékenységük ellátásához, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv a katasztrófavédelmi tervezéshez, továbbá az állampolgársági ügyekben eljáró szerv a kérelmező adatainak azonosításához e törvény felhatalmazása alapján a nyilvántartásba felvett adatok teljes körének [17. § (2) bekezdés d) pont] igénylésére jogosultak.”

44. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosítása

90. §

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 7. § (1) bekezdésének *ba*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv kizárólagos hatáskörrel ellátja az 1. § (2) bekezdés 14. pontjában meghatározott feladatokat. Ennek keretében:

b) elvégzi)

„*ba*) a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat hivatásos állományú tagjai;”

45. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosítása

91. §

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 17. § (7) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A polgármester (főpolgármester) az árvíz- és belvízvédkezéssel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatáskörében)

„*b*) gondoskodik a közterők – ezen belül a polgári védelmi szervezetbe beosztottak és a közfoglalkoztatottak –, továbbá a védekezéshez szükséges anyagok, eszközök és felszerelések összeírásáról, nyilvántartásáról, szükség szerinti mozgósításáról, továbbá a közterők – ezen belül a polgári védelmi szervezetbe beosztottak és a közfoglalkoztatottak – általános ellátásáról;”

46. A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény módosítása

92. §

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Magyar Országos Levéltár központi általános levéltár. Illetékességi körébe tartozik a köztársasági elnöknek és hivatalának, az Országgyűlésnek és hivatalának, továbbá az országgyűlési biztosok hivatalainak, az Alkotmánybíróságnak, a miniszterelnöknek, a 19. § (2) bekezdésében meghatározott kivétellel a központi államigazgatási szerveknek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknak, valamint – a központi államigazgatási szervek területi szervei, a rendőrség, a határőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a büntetés-végrehajtási szervezet kivételével – a központi államigazgatási szervek közvetlen felügyelete és irányítása alatt működő egyéb állami szerveknek, a Legfelsőbb Bíróságnak, a Legfőbb Ügyészségnek, az Állami Számvevőszéknek, a Magyar Nemzeti Banknak, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének, valamint mindezen szervek jogelődeinek levéltári anyaga, továbbá minden, levéltárral nem rendelkező országos köztestület és közalapítvány levéltári anyaga.”

47. A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény módosítása

93. §

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 3. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A jogszabályban meghatározott veszélyes áruk légi szállításra történő előkészítésének, valamint a légi úton beérkezett veszélyes áruk nem közvetlenül légi úton történő továbbításának ellenőrzését a hivatásos katasztrófavédelmi szerv is végzi.”

94. §

Az Lt. a következő 3/F. §-sal egészül ki:

„3/F. § (1) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv a 3. § (5) bekezdésében meghatározott feladatkörében ellenőrzi:

a) a veszélyes áruk légi szállításra történő előkészítésére, valamint a légi úton beérkezett veszélyes áruk nem közvetlenül légi úton történő továbbítására vonatkozó jogszabályi előírások betartását,

b) a veszélyes áruk repülőter területén végzett átrakását, tárolását, kivéve a légi jármű fedélzetére történő átrakást.

(2) Ha a hivatásos katasztrófavédelmi szerv az ellenőrzés során jogszabálysértést állapít meg, a külön jogszabályban foglaltak szerinti intézkedést és bírságot alkalmaz.

(3) Az e § alapján tett jogszerű intézkedésből eredő kárért a jogszabálysértővel szemben a hivatásos katasztrófavédelmi szerv felelősséggel nem tartozik.

(4) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzési jogkör az állami célú légiközlekedésre nem terjed ki.”

95. §

Az Lt. a következő 66/B. §-sal egészül ki:

„66/B. § (1) Nincs helye hivatásos katasztrófavédelmi szerv általi bírság kiszabásának, ha a jogsértő cselekmény elkövetése óta két év eltelt (elévülés).

(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv által kiszabott bírság kivetésével és behajtásával kapcsolatos hatósági eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Ugyanazon jogszabálysértésért a légiközlekedési hatóság és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv bírságot nem szabhat ki.

(4) Az e törvény 3/F §-a alapján kiszabott és beszedett bírság a katasztrófa-elhárítási célú irányzat bevétele.”

96. §

Az Lt. 73. § (1) bekezdése a következő *aa)* ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg)

„*aa)* a veszélyes áruk légi szállításra történő előkészítésére, valamint a légi úton beérkezett veszélyes áruk nem közvetlenül légi úton történő továbbítására vonatkozó jogszabályi előírások betartásának a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által végzett ellenőrzésére és bírság kivetésére vonatkozó egységes eljárás szabályait, továbbá az e törvény alapján az egyes szabálytalanságokért a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által kiszabható bírságok összegét, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatok általános szabályait.”

48. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény módosítása**97. §**

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 74. § *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„*c)* *rendvédelmi szerv*: a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a rendőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet;”

49. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény módosítása**98. §**

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tűzoltás és műszaki mentés állami feladat.”

99. §

A Tvt. 2. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A hivatásos tűzoltóságok, az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóságok a tűzvédelmi és műszaki mentési feladataik ellátása során kötelesek egymással együttműködni.”

100. §

A Tvt. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § A hivatásos tűzoltóság, az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóság (a továbbiakban együtt: tűzoltóság) a tűz oltása és a műszaki mentés érdekében a személyes szabadságra, a magánlakás sérthetlenségére és a tulajdonra vonatkozó alkotmányos jogokat – az e törvényben meghatározottak szerint – olyan mértékben korlátozhatja, amely arányban áll az élet, a testi épség és anyagi javak védelmével.”

101. §

(1) A Tvt. 4. §-a a következő *f*) ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„*f*) *tűzvizsgálat*: a tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányuló hatósági tevékenység, amelynek célja olyan tűz megelőzési, tűzoltási beavatkozási tapasztalatok megszerzése, következtetések levonása, amelyek alkalmasak a tűz megelőzési ismeretek bővítésére és a mentési beavatkozási feltételek javítására;”

(2) A Tvt. 4. § *k*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„*k*) *honosított harmonizált szabvány*: az európai szabványügyi szervezetek által elfogadott és az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett harmonizált európai szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően magyar nyelven nemzeti szabványként közzétettek;”

(3) A Tvt. 4. §-a a következő *n)–r*) pontokkal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„*n*) *hivatásos tűzoltóság*: tűzoltási és műszaki mentési, tűz megelőzési feladatok elvégzésére létrehozott, önálló működési területtel rendelkező hivatásos tűzoltóság;

o) *tűzoltóórs (tűzőrség)*: a hivatásos tűzoltóság elsődleges tűzoltási és műszaki mentési, tűz megelőzési feladatok elvégzésére létrehozott szervezeti egysége;

p) *önkormányzati tűzoltóság*: tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére létrehozott, önálló működési területtel nem rendelkező önkéntes tűzoltóság;

q) *létesítményi tűzoltóság*: tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére, gazdálkodó szervezet által létrehozott, önálló működési területtel nem rendelkező tűzoltóság;

r) *önkéntes tűzoltó egyesület*: a székhelye szerinti településen tűzoltási műszaki mentési feladatokban közreműködő társadalmi szervezet.”

102. §

(1) A Tvt. 5. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A telefonon történő tűzjelzés lehetőségét minden településről a működési terület szerinti állandó készenléti jellegű szolgálatot ellátó hivatásos tűzoltóságot, illetve önkormányzati tűzoltóságot riasztó hírközpontba biztosítani kell. A tűzjelzés telefonon történő fogadásának biztosítása, és az ezzel kapcsolatos költségek a hírközpont fenntartóját terhelik.”

(2) A Tvt. 5. § (6) és (7) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(6) Az állandó készenléti jellegű szolgálatot ellátó tűzoltóságnál az ügyeleti szolgálati helyen távbeszélő és más, attól független hírközlő berendezést kell üzemeltetni. A tűz és káreset jelzésének fogadására összevont ügyelet is létesíthető.

(7) A tűzjelzés és az automatikus tűzátjelzés díjtalan és más hívásokkal szemben elsőbbséget élvez.”

103. §

A Tvt. 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Azokat a változásokat, amelyek a településen vagy a létesítményben a tűzoltást befolyásolhatják, a kezdeményező vagy az elhárításért felelős szerv haladéktalanul köteles az állandó készenléti jellegű szolgálatot ellátó hivatásos tűzoltóságnak vagy önkormányzati tűzoltóságnak, illetve az érintett létesítményi tűzoltóságnak szóban azonnal és írásban is bejelenteni.”

104. §

A Tvt. 8. § (4) bekezdése a következő *c*) ponttal egészül ki:

(Köteles a tűzoltással, műszaki mentéssel és ezek jelzésével kapcsolatosan keletkezett költségek megtérítésére az, aki)

„*c*) gondatlansága miatt téves automatikus tűzátjelzés keletkezett.”

105. §

A Tvt. II. fejezetének „A TŰZMEGELŐZÉSI FELADATOK” címe helyébe a következő cím lép:

„A TŰZVÉDELMI HATÓSÁGI FELADATOK”

106. §

A Tvt. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § A tűzvédelmi hatóság külön jogszabályban meghatározott esetekben engedélyező, tiltó és korlátozó intézkedéseket tesz, a tűzesettel kapcsolatban tűzvizsgálati eljárást folytat le és

hatósági bizonyítványt ad ki, valamint a tűzvédelmi kötelezettségeiket megsértőkkel szemben tűzvédelmi bírságot szab ki.”

107. §

A Tvt. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés és az azt megelőző alcím lép:

„Tűzmelegelőzési feladatok

12. § (1) Aki

- a) tűzoltó készülékek karbantartása és felülvizsgálata,
- b) tűzoltó technika felülvizsgálata, javítása, ha a szolgáltatás végzése a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve, területi szervei, hivatásos tűzoltóságai, önkormányzati tűzoltóság, létesítményi tűzoltóság vagy tűzoltósági szolgáltatást nyújtó vállalkozás által készenlétkben tartott tűzvédelmi technikára vonatkozó,
- c) beépített tűzjelző berendezés vagy tűzoltó berendezés tervezése, kivitelezése, karbantartása, javítása, telepítése, felülvizsgálata,
- d) tűzátjelzés fogadása, tűzjelző vagy tűzoltó központok, valamint tűzjelző és tűzoltó központok távfelügyelete,
- e) tűzvédelmi szakvizsgával összefüggő oktatásszervezés,
- f) tűzvédelmi szakvizsgáztatás

tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a tűzvédelmi hatóságnak bejelenteni. A bejelentésben – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl – meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységet csak az folytathat, aki rendelkezik a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter rendeletében meghatározott szakmai képzéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(3) A tűzvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti tevékenység végzésére jogosultakról nyilvántartást vezet, amely a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl tartalmazza

- a) a tevékenység gyakorlására jogosult vagy képviselője telefonszámát, elektronikus levélcímét,
- b) a szolgáltatás megkezdésének és befejezésének időpontját, valamint
- c) az (1) bekezdés a) pontja szerinti tevékenység esetén a tűzoltókészülék-javító műhely címét.”

108. §

A Tvt. 13/A. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A piacfelügyeleti eljárásokban az ügyintézési határidő hatvan nap, amely egy alkalommal további hatvan nappal meghosszabbítható.

(5) A jogerősen kiszabott piacfelügyeleti bírság meg nem fizetése esetén a kiszabott összeget késedelmi pótlék terheli, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A piacfelügyeleti bírság és a késedelmi pótlék adók módjára behajtandó köztartozás.”

109. §

A Tvt. 14. §-a helyébe a következő rendelkezés és az azt megelőző alcím lép:

„Tűzvizsgálati feladatok

14. § (1) A tűzvizsgálati eljárás ügyintézési határideje negyvenöt nap, amely egy alkalommal további negyvenöt nappal meghosszabbítható.

(2) A tűzvizsgálati eljárás során tartandó szemle a tűz keletkezési okának egyértelmű megállapítása és a bizonyítékok megsemmisülésének megelőzése érdekében haladéktalanul megtartható.

(3) Amennyiben nem állapítható meg egyértelműen, hogy a tűz mely tűzoltóság területén keletkezett, vagy a tűz több megye területére is kiterjed, a tűzvizsgálat lefolytatására jogosult szervet a közös felügyeleti szerv vezetője jelöli ki.

(4) A tűzvédelmi hatóság bűncselekmény gyanúja esetén értesíti az illetékes rendőri szervet, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy katona, az illetékes katonai nyomozó hatóságot.

(5) A tűzoltóság, a tűzvizsgáló vagy a rendőrség kiérkezéséig köteles biztosítani a tüzeset helyszínét, továbbá azoknak a tárgyaknak, eszközöknek az őrzését, amelyek a bűncselekmény gyanújának bizonyítékául szolgálnak.

(6) A tűzoltóság felhatalmazott képviselője a rendőrség helyszínre érkezéséig jogosult a tüzeset helyszínén

a) a területet lezárni,

b) a veszélyeztetett területen lakókat, a lakóhelyük elhagyására kötelezni,

c) az ügyfelet, tanút a helyszínen tartózkodásra kötelezni,

d) a helyszínen tartózkodókat – a rendőrségről szóló törvény szabályainak megfelelő alkalmazásával – személyazonosságuk igazolására kötelezni,

e) helyszíni bírságot kiszabni.”

110. §

A Tvt. a következő 18/A. §-sal egészül ki:

„(1) A tűzvédelmi, gazdasági és műemléki szempontból kiemelt fontosságú létesítményekre külön jogszabályban meghatározottak szerint a hivatásos tűzoltóság Tűzoltási és Műszaki Mentési Tervet (a továbbiakban: TMMT) készít.

(2) A létesítmény és a hozzá tartozó terület felett a rendelkezési jogot gyakorló a tűzoltóság írásos megkeresésére a TMMT elkészítéséhez szükséges műszaki és kapcsolattartási adatokat 30 napon belül köteles a hivatásos tűzoltóság rendelkezésére bocsátani.

(3) Az adatszolgáltatásra kötelezett a szöveges formátumú adatokat elektronikus úton, míg a műszaki rajzos, grafikus formátumúakat nyomtatott és elektronikus változatban kell átadnia a tűzoltóság részére.

(4) Az adatokban bekövetkezett változásokat a változást követően haladéktalanul, de legkésőbb írásban 8 napon belül be kell jelenteni a hivatásos tűzoltóságnak.

(5) A hivatásos tűzoltóság a részére átadott adatokat harmadik fél részére nem adhatja át, azokat a csak Tűzoltási Műszaki Mentési Tervek készítéséhez használhatja fel.”

111. §

A Tvt. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. § (1) Minden építészeti-műszaki tervdokumentáció része a tűzvédelmi dokumentáció, amely tartalmazza törvény és annak végrehajtási rendeletében előírt tűzvédelmi követelményeknek való megfelelés dokumentálását tervekkel és műszaki leírásokkal.

(2) Az építészeti-műszaki dokumentáció részét képező tűzvédelmi dokumentációt csak az a természetes személy készíthet, aki rendelkezik a névjegyzéket vezető szerv engedélyével (tűzvédelmi tervezői jogosultság). A névjegyzéket vezető szerv az engedély megadásával egyidejűleg névjegyzékbe veszi a jogosultságot szerzett természetes személyt.

(3) A tűzvédelmi tervezői tevékenység folytatása annak engedélyezhető, aki

a) büntetlen előéletű, rendelkezik az e törvény felhatalmazása alapján a Kormány által kiadott rendeletben meghatározott szakmai képesítéssel, szakirányú végzettséggel és megfelel az abban meghatározott egyéb feltételeknek, és a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben meghatározott területi mérnöki vagy építész kamarának a tagja, vagy

b) a szakterületnek megfelelő tűzvédelmi szakértő (építmények tűzvédelme, vagy építész-, vagy elektromos-, vagy gépész-, vagy vegyipari-, vagy olajipari-, vagy gázipari tűzvédelmi szakértő) jogosultsággal rendelkezik.

(4) A tűzvédelmi tervezői tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmező hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, valamint nem áll a tűzvédelmi tervezői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

(5) A kivitelező köteles a tűzvédelmi dokumentációban szereplő tűzvédelmi követelményeket a kivitelezés során megtartani, megvalósítani, a tervezési hiányosságok megszüntetését a tervezőnél és a beruházónál kezdeményezni.

(6) A tervezőnek és a kivitelezőnek az (1) bekezdésben foglaltak érvényesítéséről írásban kell nyilatkoznia.

(7) Hatósági ellenőrzés esetén a büntetlen előélet követelményének való megfelelést a tervező igazolja.

(8) Az egy naptári éven belül elvégzett több hatósági ellenőrzés esetén az első hatósági ellenőrzés alkalmával a (4) bekezdésben meghatározott hatósági bizonyítvány költségét a tervező, a második és a további hatósági ellenőrzés esetén a névjegyzéket vezető szerv viseli.

(9) A (4) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a névjegyzéket vezető szerv

a) a tűzvédelmi tervezői tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig,

b) hatósági ellenőrzés esetén annak időtartama alatt,

c) a tűzvédelmi tervezői nyilvántartásból való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.”

112. §

A Tvt. a következő 21/A. §-sal egészül ki:

„21/A. § (1) A névjegyzéket vezető szerv a tűzvédelmi tervezőkről nyilvántartást vezet, amely – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvényben meghatározott adatokon túl – tartalmazza

a) a természetes személyazonosító adatokat,

b) az engedély azonosító számát,

c) az elérhetőségi címet (postacím, telefon, telefonszám, e-mail).

(2) A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl a nyilvántartásnak az (1) bekezdés b) pontjában

szereplő adatai is nyilvánosak. Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott adatok nyilvánossága tekintetében a tűzvédelmi tervező nyilatkozata irányadó.”

113. §

(1) A Tvt. 24. § a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter)

„a) előkészíti a tűzvédelemre, a műszaki mentésre és a tűzoltóságra vonatkozó magasabb szintű jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök, valamint a nemzetközi szerződések tervezeteit, és a hatáskörébe tartozó rendeletalkotás és normatív utasítás kiadása útján, az érdekelt miniszterekkel egyetértésben szabályozza a tűzvédelmet és a műszaki mentést,”

(2) A Tvt. 24. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter)

„c) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének javaslatára dönt a hivatásos tűzoltóság létrehozásáról és megszüntetéséről,”

(3) A Tvt. 24. § f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter)

„f) gyakorolja a hivatásos tűzoltóság, valamint a tűzoltó szakiskolák hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyával kapcsolatban, illetve társadalombiztosítási ellátásáról szóló jogszabályok alkalmazása során a feladatkörrel rendelkező minisztert megillető jogokat,”

114. §

A Tvt. 24/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„24/A. § A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője

a) irányítja a hivatásos tűzoltóság tevékenységét,

b) közvetlen utasítással irányítja a tűzoltóság egységeinek a tűzoltási és műszaki mentési feladatokban történő részvételét, az ezzel kapcsolatos felkészítést, jelentéstételt, működési területük elhagyását, továbbá rendkívüli készenléti szolgálatuk elrendelését,

c) kezdeményezi a hivatásos tűzoltóság létrehozását, megszüntetését,

d) kinevezi és felmenti a tűzoltó parancsnokot, gyakorolja a vele kapcsolatos – jogszabályban meghatározott – munkáltatói jogköröket,

e) kiadja a tűzoltóságok Szerelési Szabályzatát, a rendkívüli állapotban alkalmazandó Tűzoltási és Műszaki Mentési Szabályzatát, a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének részletes szabályait, a hivatásos tűzoltóságok működési területét, a hivatásos tűzoltóságok készenlétkben tartandó legkisebb gépjármű és technikai eszköz állományát és műszaki megfelelőségük ellenőrzésének rendjét, a hivatásos tűzoltóságok létszámát és szervezési kategóriába sorolását, és a tűzoltósport versenyszabályzatát,

f) koordinálja és ellenőrzi az önkormányzati tűzoltóságok költségvetés tervezésével kapcsolatos feladatait,

- g) folyamatosan ellenőrzi az önkormányzati tűzoltóságok és az önkéntes tűzoltó egyesületek költségvetési és egyéb forrásból származó pénzeszközei felhasználását,
- h) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve útján ellenőrzi az önkormányzati tűzoltóság, a létesítményi tűzoltóság és a tűzoltási és műszaki mentési feladatokat ellátó önkéntes tűzoltó egyesület tevékenységét.”

115. §

A Tvt. 28. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

- „28. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete
- a) hozzájárulhat a hivatásos tűzoltóság, valamint hozzájárul – amennyiben területén működik – az önkormányzati tűzoltóság és az önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásához,
- b) önkormányzati tűzoltóság, önkéntes tűzoltó egyesület alapításában vehet részt,
- c) gondoskodik az önkormányzati tűzoltóság fenntartásáról, működtetéséről és fejlesztéséről,
- d) közreműködik a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában közreműködő önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásában, működtetésében és fejlesztésében,
- e) hozzájárulhat más tűzoltóság létesítéséhez, fenntartásához, fejlesztéséhez.
- (2) Az önkormányzati tűzoltósággal rendelkező települési önkormányzat képviselő-testülete
- a) elrendelheti az irányítása alá tartozó tűzoltóság rendkívüli készenléti szolgálatát,
- b) beszámoltatja az önkormányzati tűzoltóparancsnokot.
- (3) Az önkormányzati tűzoltósággal rendelkező települési önkormányzat képviselő-testülete a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter tájékoztatása mellett megszüntetheti az önkormányzati tűzoltóságot. A minisztert a döntésről legalább fél évvel a megszüntetés tervezett időpontja előtt kell értesíteni.”

116. §

A Tvt. 30. §-a és a megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„A hivatásos tűzoltóság

30. § (1) A hivatásos tűzoltóság a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerve.
- (2) Hivatásos tűzoltóságot a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének javaslatára a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter alapíthat.
- (3) A hivatásos tűzoltóság vezetőjének kinevezését megelőzően a kinevezési jogkör gyakorlója kikéri a működési területen működő települési – Budapesten a fővárosi kerületi – önkormányzatok képviselő-testületének a véleményét. A szükségessé váló felmentésről az érintett önkormányzatokat – az érintettel történő közléssel egyidejűleg – tájékoztatni kell.
- (4) Ha a települési önkormányzatok többsége, illetve a fővárosi önkormányzat a kinevezéssel szemben foglal állást, és a kinevezési jogkör gyakorlója nem állít újabb jelöltet, döntése szakmai indokairól az érintett önkormányzatokat állásfoglalásban tájékoztatja.
- (5) A tűzoltó parancsnok vagy kijelölt helyettese évente beszámol a hivatásos tűzoltóság működési területén működő települési önkormányzat képviselő-testületének a település tűzvédelmi helyzetéről, a tűzvédelem érdekében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról.
- (6) Ha a beszámolót a települési önkormányzatok többsége, illetve a fővárosi önkormányzat nem fogadja el, három hónapon belül újabb beszámolót kell tartani. Ismételt elutasítás esetén a települési önkormányzatok többsége a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetőjéhez, a fővárosi önkormányzat közgyűlése a hivatásos katasztrófavédelmi szerv

központi szerve vezetőjéhez fordulhat. A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője köteles az önkormányzatok által meghatározott kérdésekre is kiterjedő átfogó vizsgálatot tartani, ennek keretében a tűzoltó parancsnok felelősségét, illetve alkalmasságát megvizsgálni. A vizsgálat eredményéről az önkormányzatokat tájékoztatni kell. A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője köteles a tűzvédelmi feladatok ellátása érdekében a vizsgálat szerint szükséges szolgálatszervezési, szervezeti, személyi és belső irányítási intézkedéseket megtenni.”

117. §

A Tvt. 31. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § A hivatásos tűzoltóság

- a) tűzoltási és műszaki mentési tevékenységet végez, és közreműködik közvetlen tűz- és robbanásveszély esetén a biztonsági intézkedések végrehajtásában, ennek érdekében állandó készenléti jellegű szolgálatot tart,
- b) a Kormány által rendeletben meghatározott tűzvédelmi hatósági feladatokat lát el,
- c) székhelyén az önkormányzat kérésére közreműködik egyes, speciális felkészültséget vagy eszközöket igénylő a középületek biztonságos üzemeltetését szolgáló feladatok ellátásában.
- d) ellenőrzi az önkormányzati tűzoltóság, a létesítményi tűzoltóság és a tűzoltási és műszaki mentési feladatokat ellátó önkéntes tűzoltó egyesület tevékenységét.”

118. §

A Tvt. 33. §-a és a megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Az önkéntes tűzoltó egyesület

33. § (1) Az önkéntes tűzoltó egyesület a településen a tűzmegeelőzési, valamint a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában közreműködő társadalmi szervezet, amely alapszabályában ezt tevékenysége céljaként rögzítette.

(2) Az önkéntes tűzoltó egyesület tűzmegeelőzési, tűzoltási és műszaki mentési tevékenységben való közreműködésére (a továbbiakban: szaktevékenység) e törvényt kell alkalmazni.

(3) Az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenysége során a tűzmegeelőzés körében tájékoztathatja a lakosságot az időszerű tűzvédelmi feladatokról, a lakosság részére tűzvédelemmel kapcsolatos más információs tevékenységet végezhet.

(4) Az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenysége során a tűzoltási és műszaki mentési tevékenység körében

a) az általa észlelt segélykérést továbbítja a hivatásos tűzoltósághoz vagy az önkormányzati tűzoltósághoz,

b) a hivatásos tűzoltóság vagy önkormányzati tűzoltóság helyszínre érkezéséig minden tőle elvárható megtesz a tűz továbbterjedésének megakadályozására, a tűz oltására, a sérült vagy egyébként veszélyben lévő személyek részére történő segítségnyújtásra, a balesetek megelőzésére,

c) az eseményt észlelőket a helyszínen maradásra, a helyszínen tartózkodókat az általános segítségnyújtási kötelezettség körében a segítségnyújtásban való közreműködésre kérheti fel,

d) a hivatásos tűzoltóság vagy önkormányzati tűzoltóság helyszínre érkezését követően a tűz oltásában, illetve a műszaki mentésben a tűzoltásvezető intézkedésének megfelelően működik közre.

(5) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve és a hivatásos tűzoltóság ellenőrzi az önkéntes tűzoltó egyesület szakmai tevékenységét. Ha az ellenőrzés során hiányosságot tapasztal, az önkéntes tűzoltó egyesületet a hiányosságok pótlására hívja fel.”

119. §

A Tvt. a következő 33/A-33/G. §-okkal egészül ki:

„33/A. (1) Szaktevékenységet az önkéntes tűzoltó egyesületnek csak olyan nagykorú, cselekvőképes, külön jogszabályban meghatározott szakmai képesítéssel rendelkező tagja végezhet, aki életkoránál, egészségi, fizikai állapotánál fogva alkalmas és erre önként vállalt kötelezettséget.

(2) A szaktevékenység végzésére vonatkozó kötelezettségvállalást teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, és azt az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenységet irányító tagjának át kell adni, aki azt visszavonásig őrzi. A kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozat bármikor, határidő nélkül visszavonható.

33/B. § (1) Az önkéntes tűzoltó egyesület tagjának a szaktevékenység végzésével kapcsolatos elmaradt jövedelmének és költségeinek megtérítésére az önkéntes tűzoltó egyesület alapszabálya az irányadó.

(2) Az önkéntes tűzoltó egyesület tagja szaktevékenysége teljesítése során keletkezett kárának megtérítésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) e törvényben foglalt eltérésekkel irányadó.

33/C. § Az önkéntes tűzoltó egyesületnek a szaktevékenységet végző tagja mentesíthető részben vagy teljesen a helyi adó megfizetése alól.

33/D. § (1) Az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenységet irányító tagjaként azt lehet kijelölni, aki

a) tűzoltó szakképesítéssel rendelkezik, vagy ennek hiányában

b) tűzoltó alaptanfolyami képzést szerzett, és írásban vállalta a tűzoltó szakképzés megszerzését.

33/E. § (1) Az önkéntes tűzoltó egyesület a szaktevékenység végzésére írásban megállapodást köt a hivatásos tűzoltósággal.

(2) Az együttműködési megállapodás megkötésének feltétele, hogy

a) az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenységet irányító tagja tűzoltó szakképesítéssel rendelkezik, és

b) az egyesület működése egyébként megfelel az e törvényben meghatározott feltételeknek.

(3) Együttműködési megállapodás határozatlan időre köthető, és azt az önkéntes tűzoltó egyesület az együttműködési megállapodásban meghatározott határidővel írásban indokolás nélkül felmondhatja.

(4) A hivatásos tűzoltóság az együttműködési megállapodást írásban, azonnali hatállyal csak akkor mondhatja fel, ha

a) az együttműködési megállapodás megkötésének bármely feltétele a továbbiakban már nem áll fenn,

b) az önkéntes tűzoltó egyesület a jogszabályokban foglalt előírásokat ismételten vagy súlyosan megsérti.

(5) Az együttműködési megállapodást bármely fél megfelelő indokolással, írásban, azonnali hatállyal felmondhatja, ha a másik fél az együttműködési megállapodásból folyó kötelezettségeit ismételten vagy súlyosan megszegi.

(6) A hivatásos tűzoltóság és az önkéntes tűzoltó egyesület közötti együttműködési megállapodás megkötését, annak megszüntetését a hivatásos tűzoltóság székhelye szerint illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének kell jelenteni.

(7) Az együttműködési megállapodásra egyebekben a Ptk. az irányadó.

33/F. § (1) Az együttműködési megállapodásban rögzíteni kell

a) az önkéntes tűzoltó egyesületnek a szaktevékenység ellátására vonatkozó kötelezettségvállalását, különösen az annak érdekében vállalt szolgálati rendjét, értesíthetőségének módját, szakmai igénybevehetőségének körét, és azt, hogy az önkéntes tűzoltó egyesület a szaktevékenységet milyen földrajzi területen látja el (a továbbiakban: tevékenységi terület),

b) tűzoltóság részéről az önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenysége ellátásának elősegítésére vonatkozó kötelezettségvállalást, így különösen a szakmai továbbképzés, gyakorlat szervezését az önkéntes tűzoltó egyesület részére, az időszerű tűzvédelmi feladatokra vonatkozó, az önkéntes tűzoltó egyesület tűz megelőzési tevékenységéhez, a lakosság tájékoztatásához szükséges adatoknak az önkéntes tűzoltó egyesület rendelkezésre bocsátásának rendjét,

c) az önkéntes tűzoltó egyesületet tevékenységi területén keletkezett tüzesetről, műszaki mentésről, katasztrófáról való kölcsönös értesítés rendjét.

(2) Az önkéntes tűzoltó egyesület a megállapodásban vállalhatja, hogy kivételes esetben – a hivatásos tűzoltóság kérésére – tevékenységi területén kívül is végez szaktevékenységet.

(3) Az önkéntes tűzoltó egyesület a szaktevékenység ellátásáért díjazást nem köthet ki.

(4) A hivatásos tűzoltóság a vele megállapodást kötő tűzoltó egyesületnek támogatást nyújthat.

33/G. § Az önkéntes tűzoltó egyesület a működés, a fenntartás, valamint a létesítés, a fejlesztés és felújítás költségeihez pályázatot nyújthat be a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által vezetett minisztériumhoz.”

120. §

A Tvt. 34. §-a helyébe a következő rendelkezés és a megelőző alcím lép:

„Az önkormányzati tűzoltóság

34. § (1) Az önkormányzati tűzoltóság a települési önkormányzat vagy az önkormányzati társulás és az önkéntes tűzoltó egyesület által közösen vagy a települési önkormányzat vagy az önkormányzati társulás által önállóan alapított köztestület, amely a települési önkormányzat vagy az önkormányzati társulás közigazgatási területén, a hivatásos tűzoltósággal kötött együttműködési megállapodás alapján és annak szakmai iránymutatása alapján tűzoltási és műszaki mentési célokra folyamatosan igénybe vehető készenléti szolgálatot lát el és közreműködik közvetlen tűz- és robbanásveszély esetén a biztonsági intézkedések végrehajtásában. Az önkormányzati tűzoltóság kérheti közhasznúsági nyilvántartásba vételét.

(2) Az önkormányzati tűzoltóság parancsnokát a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője egyetértésével a köztestület nevezi ki.

(3) Az önkormányzati tűzoltóság székhelye szerinti települési önkormányzat részére a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve költségvetéséből erre a célra biztosított költségkeret mértékéig az általuk végzett feladattal arányos költségfedezetet biztosítja.”

121. §

A Tvt. 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A létesítményi tűzoltóság a gazdálkodó szervezet tevékenységével összefüggő tűzoltási és más műszaki mentési feladatok elsődleges ellátására létrehozott és fenntartott szervezet. A létesítményi tűzoltóságot több gazdálkodó szervezet közösen is létrehozhatja és fenntarthatja.”

122. §

A Tvt. 36. §-a és a megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóságra vonatkozó közös rendelkezések

36. § (1) Az önkormányzati, vagy a létesítményi tűzoltóság feladatainak ellátására a 35. § (1) bekezdés szerint létesítésre kötelezettek megállapodást köthetnek egymással, illetve a települési önkormányzattal.

(2) Az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóság létrehozását és megszüntetését, továbbá a tűzoltói feladatok ellátására kötött megállapodást a működési terület szerinti hivatásos tűzoltóságnak be kell jelenteni.

(3) Az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóság esetében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve és a hivatásos tűzoltóság ellenőrzi a tűz elleni védekezési, műszaki mentési tevékenység végrehajtását, az ehhez szükséges személyi, és technikai feltételek meglétét, a tűz elleni védekezési, műszaki mentési feladatokra való felkészültség és felkészülés helyzetét.

(4) Ha a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve és a hivatásos tűzoltóság a (3) bekezdésben meghatározott ellenőrzés során hiányosságot tár fel, a mulasztót annak pótlására hívja fel.

(5) Ha az önkormányzati tűzoltóság a hiányosság pótlása iránt nem, vagy nem megfelelően intézkedik, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve a 34. § (3) bekezdése szerinti költségfedezetet a hiányosságból eredő feladatellátási-képesség csökkenésével arányos módon csökkenti.”

123. §

A Tvt. 37. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„37. § (1) Az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóknak a tűzoltás, műszaki mentés, az ezekre való felkészítés és a rendkívüli készenléti szolgálat időtartamára a munkahelyén történt munkavégzési kötelezettség alóli felmentés miatt kiesett jövedelmét az igénybe vevő téríti meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladat ellátására igénybe vett önkormányzati és létesítményi tűzoltó élelmezéséről és elszállásolásáról, valamint a felmerült szükségszerű és indokolt költségeinek megtérítéséről az igénybe vevő köteles gondoskodni.

(3) Az önkormányzati önkéntes és a létesítményi tűzoltó kiesett jövedelme, illetve az általa elszenvedett kár megtérítésére, illetve kártalanítására, ha az igénybevétel

a) a székhely szerinti vagy az alapító önkormányzati társulás településeinek közigazgatási határain belül történt, akkor a székhely szerinti települési önkormányzat, illetve a létesítmény fenntartója,

b) az *a)* pontban meghatározott területen kívül történt, akkor külön jogszabályban meghatározott módon a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve köteles, amennyiben azok más jogviszonyból nem térülnek meg.”

124. §

A Tvt. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38. § A készenlétet ellátó önkormányzati és létesítményi tűzoltó mentesíthető részben vagy teljesen a helyi adó megfizetése alól.”

125. §

A Tvt. 39. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„39. § (1) Az önkormányzati és a létesítményi tűzoltó, valamint az önkéntes tűzoltó egyesület tagja a ruházati és öltözködési szabályzatnak megfelelő egyenruha viselésére jogosult.

(2) A viselt egyenruha a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy más hatóság tagjainak egyenruhájához való hasonlósága miatt megtevesztésre nem lehet alkalmas.

(3) Az önkormányzati és a létesítményi tűzoltó, valamint az önkéntes tűzoltó egyesület tagja a hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rangjelzést nem használhat, illetve gépjárművön csak az önkormányzati, illetve létesítményi tűzoltóság feliratot helyezheti el, az önkéntes vagy létesítményi tűzoltóság bejegyzett elnevezésével.

(4) Az önkormányzati, a létesítményi tűzoltó és az önkéntes tűzoltó egyesület tagja részére – a képesítési követelmények megszerzését követően – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve egységes igazolványt ad ki.

(5) Az igazolvány adattartalma:

a) az önkormányzati, létesítményi tűzoltóság, az önkéntes tűzoltó egyesület megnevezése,

b) a tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület tagja arcfényképe,

c) a tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület tagja neve,

d) az igazolvány érvényességi ideje.

(6) Az (5) bekezdésében meghatározott igazolványt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve a (7) bekezdés alapján vezetett nyilvántartás alapján állítja ki. Az igazolványt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve az érvényességi idő lejártakor visszavonja vagy megújítja.

(7) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve az önkormányzati, a létesítményi tűzoltó és az önkéntes tűzoltó egyesület tagja nyilvántartási számmal történő azonosítása, az önkormányzati, létesítményi tűzoltóság és az önkéntes tűzoltó egyesület tevékenysége jogszabályoknak megfelelő működése ellenőrzése érdekében az önkormányzati, létesítményi tűzoltók és az önkéntes tűzoltó egyesület tagjáról vezetett nyilvántartásban (a továbbiakban: nyilvántartás) rögzíti:

a) az önkormányzati, létesítményi tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület tagja családi és utónevét, születési családi és utónevét, születési helyét, idejét, anyja nevét, lakcímét, értesítési címét,

b) a képesítési követelményeknek való megfelelést igazoló okmány számát, a képző intézmény megnevezését, a kiállítás időpontját,

c) az önkormányzati, létesítményi tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület tagja nyilvántartásba történő felvételének napját,

d) annak az önkormányzati, létesítményi tűzoltóságnak, önkéntes tűzoltó egyesületnek a bejegyzett elnevezését és székhelyét, amelynek tagja,

e) az önkormányzati, létesítményi tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület tagja igazolványának számát, kiállításának keltét,

f) az igazolvány cseréje, pótlása tényét, illetve ezek megtagadásának tényét,

g) az igazolvány visszavonásának és érvénytelenségének tényét, a törlés időpontját és okát,

h) az önkormányzati, létesítményi tűzoltó alkalmazása és az önkéntes tűzoltó egyesület tagja tagsága megszűnésének tényét és időpontját.

(8) A (7) bekezdés szerinti adatokat és az azokban bekövetkezett változásokat az önkormányzati, létesítményi tűzoltóság vezetője, az önkéntes tűzoltó egyesület vezetője 15 napon belül szolgáltatja.

(9) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve a nyilvántartásába kizárólag az e törvényben meghatározott esetben jogosult adatokat bejegyezni, valamint a nyilvántartásból adatot törölni.

(10) A nyilvántartásból – jogszabályban meghatározott módon – a (7) bekezdésben meghatározott célra a hivatásos katasztrófavédelmi szerv számára szolgáltatható adat.

(11) Az önkormányzati, létesítményi tűzoltói tevékenység, az önkéntes tűzoltó egyesületi tagság megszűnése, és az önkormányzati, létesítményi tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület tagjának halála esetén adatainak a nyilvántartásban történő kezelését meg kell szüntetni. Az adatokat a nyilvántartásban történő kezelés megszüntetésétől számított legfeljebb 5 évig a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve az önkormányzati, létesítményi tűzoltó, az önkéntes tűzoltó egyesület tagja tevékenysége későbbi ellenőrzése céljából tovább tárolhatja.”

126. §

A Tvt. 40. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § A rendvédelmi szervek kártérítési felelősségéről rendelkező jogszabályokat az önkormányzati és a létesítményi tűzoltókra is alkalmazni kell. Az ennek alapján járó összeget az igénybe vevő fizeti meg.”

127. §

A Tvt. 41. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„41. § (1) A hivatásos tűzoltóság létesítésének, működésének, fenntartásának, fejlesztésének költségeit a központi költségvetés a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve költségvetésén keresztül biztosítja.

(2) A központi költségvetésből történő támogatás mértékének meghatározása során a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve által meghatározott, és a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által jóváhagyott állománytáblázatban és gépjárműállomány-táblázatban rögzítetteket kell alapul venni.

(3) A hivatásos tűzoltóság és az önkormányzati tűzoltóság fenntartásával és működésével kapcsolatos rendkívüli kiadások fedezetét a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve költségvetésében kell biztosítani. Ebből kell gondoskodni a működési területen kívüli vonulások költségeiről. A szolgálati feladatok ellátása során súlyos munkabalesetet szenvedett tűzoltók kártérítésére szolgáló fedezetet a munkáltató köteles biztosítani.

(4) A tűzoltóság fenntartója a tűzoltóság készenléti szolgálatot, és a tűzoltás irányítását ellátó tagjai részére szolgálati tevékenységükre vonatkozóan köteles élet- és balesetbiztosítást kötni.

(5) Az önkormányzati tűzoltóságok létesítésével, fejlesztésével, fenntartásával és működésével kapcsolatos költségek fedezetéről a székhely szerinti települési önkormányzat, és az önkormányzati tűzoltóság által védett települések önkormányzatai, valamint az általuk

végzett feladattal arányosan a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervén keresztül a központi költségvetés gondoskodik.

(6) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv, valamint az önkormányzati tűzoltóság tagjai, továbbá az önkéntes tűzoltó egyesületek szaktevékenységet irányító tagja a külön jogszabályban előírt képesítés megszerzésére kötelezett.

(7) A képzés költségeit – a külön jogszabályban meghatározott kivételekkel – a küldő szerv vagy a hallgató viseli.”

128. §

A Tvt. 44. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A biztosító köteles a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény 1. számú melléklete „A” részének 3-5., 6. a) és 7-11. pontjaiban, valamint a „B” részének b), d)-e) alpontjaiban meghatározott biztosítási ágazatokból befolyt biztosítási díjak 1,5%-át hozzájárulás címén – a hivatásos tűzoltóságok és az önkormányzati tűzoltóságok részére a laktanya-építési beruházáshoz, felújításhoz, a tűzoltáshoz és műszaki mentéshez, valamint a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által felügyelt tűzjelzési és monitoring lakossági riasztó-tájékoztató eszközök létesítésére, üzemeltetésére, fejlesztésére és az általa alapított, a szakágazat képzési feladatait ellátó oktatási intézmény részére tűzoltó célú szakképzéséhez szükséges technikai eszközök, felszerelések fejlesztésének, felújításának céljára – a központi költségvetésbe befizetni. A hozzájárulás alapjának meghatározása során csak azokból a biztosítási szerződésekből befolyt díjakat kell figyelembe venni, ahol a kötelezettségvállalás tagállama Magyarország, ideértve azt az esetet is, ha a kockázatviselés helye egy másik tagállam.”

129. §

(1) A Tvt. 47. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg:)

„e) az önkormányzati tűzoltóság létesítésének, működésének feltételeit, feladatát;”

(2) A Tvt. 47. § (1) bekezdése a következő i) és j) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg:)

„i) a tűzvédelmi tervezői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a névjegyzék személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, továbbá a tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket;

j) a települési önkormányzat hivatásos tűzoltóság, önkormányzati tűzoltóság és önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásához való hozzájárulásának részletes szabályait.”

(3) A Tvt. 47. § (2) bekezdés 11. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg:)

„11. a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályait, a TMNT készítésével érintett létesítmények kiválasztására vonatkozó szabályokat, a TMNT tartalmi követelményeit.”

(6) A Tvt. 47. § (2) bekezdése a következő 25. ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg:)

„25. az önkormányzati tűzoltóság legkisebb létszámára, létesítményeinek és felszereléseinek minimális mennyiségére, minőségére, a szolgálat ellátására, az egyenruházatra és viselésére, az egyenruházaton viselt jelzések rendjére, ki- és továbbképzésekre, az egyes beosztásokhoz szükséges személyi és anyagi feltételekre, a kitüntetések viselésének rendjére, az önkormányzati tűzoltó foglalkozás egészségügyi vizsgálata szempontjaira vonatkozó szabályokat.”

(7) A Tvt. 47. § (6) bekezdése a következő *d)* ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, hogy)

„*d)* az egyes tűzmelegelőzési hatósági, szakhatósági eljárásokért és szolgáltatásokért fizetendő igazgatás szolgáltatási díj mértékét és körét, a díj beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat az adópolitikáért felelős miniszterrel”

(egyetértésben rendeletben állapítsa meg.)

130. §

Hatályát veszti a Tvt. 13. § (6) és (7) bekezdése, a 25. §-át megelőző alcím, 46. § (3) és (4) bekezdése, 47. § (2) bekezdésének 7., 8., 18., 20., 21. és 22. pontja.

50. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény módosítása

131. §

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 1. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E törvény hatálya a rendvédelmi szervek (a rendőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a büntetés-végrehajtási szervezet), valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok (e törvény alkalmazásában a továbbiakban együtt: fegyveres szervek) hivatásos állományú tagjainak szolgálati jogviszonyára (a továbbiakban: szolgálati viszony) és társadalombiztosítási ellátására terjed ki.”

132. §

A Hszt. 2. § *e)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában:)

„e) *országos parancsnok*: a rendőrség központi szervének vezetője, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatok főigazgatói;”

133. §

A Hszt. 18. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományának tagja pártban tisztséget nem viselhet, párt nevében vagy érdekében — az országgyűlési, az európai parlamenti és az önkormányzati választásokon jelöltként való részvételt kivéve — közszereplést nem vállalhat.

(3) A szolgálati helyen és szolgálati feladat teljesítése közben a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományának tagja politikai tevékenységet nem folytathat.”

134. §

A Hszt. 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. § A hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományának tagja haladéktalanul köteles az állományilletékes parancsnoknak bejelenteni az országgyűlési képviselői, az európai parlamenti, a főpolgármesteri, polgármesteri, a helyi és kisebbségi önkormányzati képviselői választáson jelöltként történt nyilvántartásba vételét, a jelöltségtől való visszalépését, a tisztségbe történt megválasztását, illetve annak elmaradását.”

135. §

A Hszt. 49. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hivatásos állomány tagja a szolgálat érdekében eredeti szolgálati beosztásában való meghagyása mellett a fegyveres szerv bármely szervezeti egységéhez és bármely helységbe — a (4) bekezdésben meghatározott esetet kivéve beleegyezése nélkül — meghatározott szolgálati feladat teljesítésére vezényelhető.”

136. §

A Hszt. 51. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Szünetel a szolgálati viszonya a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állománya olyan tagjának, akit az országgyűlési képviselői, európai parlamenti képviselői, illetve a főpolgármesteri, polgármesteri választáson jelöltként nyilvántartásba vettek.”

137. §

A Hszt. 56. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonya — az (5) bekezdésben foglalt korlátozás figyelembevételével — felmentéssel akkor szüntethető meg, ha)

„a) az Országgyűlés, a Kormány, a költségvetési fejezetet irányító szerv vezetője, az országos parancsnok döntése alapján a fegyveres szervnél létszámcsökkenést kell végrehajtani, és emiatt további szolgálatára nincs lehetőség;”

138. §

A Hszt. 180. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A balesetnek, betegségnek a szolgálati kötelemmel való összefüggéséről a miniszter által kijelölt szerv indokolt határozatban dönt (minősítő határozat).”

139. §

A Hszt. XIX/A. fejezetének címe helyébe a következő cím lép:

„A RENDŐRSÉG, A HIVATÁSOS KATASZTRÓFAVÉDELMI SZERV, A POLGÁRI NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK, A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI SZERVEZET, A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL HIVATÁSOS ÁLLOMÁNYÁRA VONATKOZÓ KÖZÖS SZABÁLYOK”

140. §

A Hszt. 245/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„245/A. § A rendőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a büntetés-végrehajtási szervezet, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományára a törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

141. §

A Hszt. XX. fejezetének címe helyébe a következő cím lép:

„A RENDŐRSÉG ÉS A HIVATÁSOS KATASZTRÓFAVÉDELMI SZERV HIVATÁSOS ÁLLOMÁNYÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK”

142. §

A Hszt. 246. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„246. § A rendőrség és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv hivatásos állományára e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

143. §

A Hszt. 247. § (1) bekezdésének f) és g) pontjai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A fejezet hatálya alá tartozó fegyveres szerveknél az állományilletékes parancsnok:)

„f) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője, és a vele azonos jogállású szervek vezetői,
g) tűzoltó parancsnok,”

144. §

A Hszt. 265. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„A hivatásos katasztrófavédelmi szerv hivatásos állományára vonatkozó szabályok”

145. §

A Hszt. 265. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv hivatásos állományú tagjai szolgálatot teljesíthetnek a 42. § (2) bekezdésén kívül a megyei (fővárosi) és települési önkormányzatoknál, valamint a védelmi bizottságoknál.”

146. §

A Hszt. 270. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hivatásos katasztrófavédelmi szervnél szerződéses szolgálati viszony hivatásos szolgálati – kivéve vezetői – beosztások ellátására létesíthető. Tiszthelyettesi beosztások esetében szerződéses szolgálati viszony általános iskolai és legalább szakiskolai végzettséggel rendelkező jelentkezővel is létesíthető.”

147. §

A Hszt. 274. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Ha a fegyelemsértést több hivatásos tűzoltóság hivatásos állományába tartozók együttesen követték el, a fegyelmi vizsgálat lefolytatásáról az a tűzoltó parancsnok intézkedik, akinek a működési területén a fegyelemsértést elkövették. Az érdemi döntést az eljáró parancsnok javaslatának figyelembevételével az állományilletékes tűzoltó parancsnokok hozzák meg.”

148. §

A Hszt. 93. § (6) bekezdésében a „polgári védelemből, állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóságnál” szövegrész helyébe a „hivatásos katasztrófavédelmi szervnél” szöveg lép.

149. §

A Hszt. 6/B. számú mellékletében a „budapesti rendőrfőkapitány, a fővárosi tűzoltó parancsnok, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok igazgatói, a fővárosi polgári védelmi igazgató” szövegrész helyébe a „budapesti rendőrfőkapitány, a fővárosi illetékességű hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője, a tűzoltósági főfelügyelő, a polgári védelmi főfelügyelő, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok igazgatói” szöveg lép.

150. §

Hatályát veszti a Hszt. 36. § (4) bekezdése, 49/A. § (5) bekezdése, 116/A. § (7) bekezdése, 127. § (4) bekezdése, 247. § (1) bekezdésének *e*) pontja, 265. § (2) és (3) bekezdése, 266. §-a, 268. §-át megelőző alcím, 268. §-a, 269. §-a, 271. § (2)-(3) bekezdése, 272. § (2)-(5) bekezdése, 273. §-a, 274. § (1)-(8) bekezdése, 275. §-a, 276. § (1)-(3) bekezdése, 342. § (9) bekezdése.

51. A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény módosítása

151. §

A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 2. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az országos kamarákon belül a Magyar Mérnöki Kamara legalább építési, tartószerkezeti, épületgépészeti, közlekedési, hírközlési, vízgazdálkodási, vízépítési, környezetvédelmi, földmérő és térképészeti, erdészeti és faipari, mezőgazdasági, gépészeti, hő- és villamosenergetikai, gázipari, elektrotechnikai, munkabiztonsági, tűzvédelmi szakterületeken, valamint a jogosultsághoz kötött egyéb szakértői és tervezői mérnöki szakterületeken, a Magyar Építész Kamara legalább terület- és településrendezési, táj- és kertépítészeti, belsőépítészeti, műemlékvédelmi és tűzvédelmi szakterületeken szakmai tagozatokat hoz létre.”

52. A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény módosítása

152. §

A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény 7. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A katasztrófavédelmi feladatok ellátásához szükséges földmérési és térképészeti állami alapadatokat, illetve termékeket az adatok kezelője, illetve előállítója a külön jogszabályban foglaltak szerint biztosítja a katasztrófavédelemben részt vevők számára.”

53. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény módosítása

153. §

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 72. § (1) bekezdés *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az ingatlanügyi hatóság kérelemre, ha jogszabály másként nem rendelkezik, az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózaton (a továbbiakban: EKG) keresztül hozzáférést biztosít, hogy)

„*c*) a nemzetbiztonsági szolgálatok, a rendőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és az ügyészség a törvényben meghatározott feladatuk ellátásához szükséges egyedi adatok lekérdezése céljából.”

54. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény módosítása

154. §

(1) Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 228. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„228. § (1) Egészségügyi válsághelyzet idején a betegek ellátása a katasztrófa-egészségügyi ellátás keretében történik.

(2) E törvény alkalmazásában egészségügyi válsághelyzetnek minősül

a) minden – rendszerint váratlanul bekövetkező – esemény, amely a polgárok életét, testi épségét, egészségét vagy az egészségügyi szolgáltatók működését veszélyezteti vagy károsítja olyan mértékben, hogy az az egészségügyi ellátási szükségletek és a helyben rendelkezésre álló kapacitás közötti aránytalanság kialakulásához vezet, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv, az egészségügyi szolgáltatók, valamint más állami és önkormányzati szervek együttműködését teszi szükségessé, függetlenül attól, hogy erre különleges jogrend idején vagy azon kívül kerül sor,

b) az *a*) pontban meghatározott eseteken kívül bármely olyan körülmény kialakulása, amely a gyógyintézet külön jogszabály szerinti ellátási területéhez tartozó lakosság egészségügyi ellátását súlyosan és közvetlenül akadályozza, feltéve, hogy az ellátási területéhez tartozó lakosság más gyógyintézet általi ellátása aránytalan nehézséggel járna.

(3) Különleges jogrend bevezetésekor a katasztrófa-egészségügyi ellátásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azonban ez esetben nem szükséges az egészségügyi válsághelyzet kihirdetése.

(4) Különleges jogrenden kívül valamely eseményt – annak függvényében, hogy az egy megyét (a fővárost) vagy több megyét érint – az egészségügyi államigazgatási szerv vagy az egészségügyi államigazgatási szerv szakmai felügyeleti szerve minősítheti egészségügyi válsághelyzetnek.”

(2) Az Eütv. 147. § (1) bekezdés *f*) pontjában a „katasztrófa [225. § (2) bekezdés]” szövegrész helyébe az „egészségügyi válsághelyzet [228. § (2) bekezdés]” szöveg lép.

(3) Az Eütv. 94. (2) *a*) pontjában, a 230. § (4) bekezdésének *a*) pontjában, a 231. § (2) bekezdésében, a 232. § (1) bekezdésében a „katasztrófa” szövegrész helyébe „egészségügyi válsághelyzet” szöveg lép.

(4) Az Eütv. 229. § (1)-(3) bekezdéseiben a „Katasztrófa” szövegrész helyébe „Egészségügyi válsághelyzet” szöveg lép.

(5) Az Eütv. 229. § (1) bekezdésében az „a katasztrófa-helyzet” szövegrész helyébe „az egészségügyi válsághelyzet” szöveg lép.

(6) Az Eütv. 230. § (4) bekezdésének c) pontjában az „a katasztrófahelyzet” szövegrész helyébe „az egészségügyi válsághelyzet” szöveg lép.

55. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása

155. §

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:)

„e) a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv hivatásos állományú tagja, továbbá a pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény,”

56. A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény módosítása

156. §

A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 6. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felügyelet a képviselő-testület által meghatározottak szerint együttműködik a rendőrséggel, a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel, a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (a továbbiakban: rendvédelmi szervek), az egyéb állami ellenőrző és önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezettel, így különösen a helyi polgárőr szervezettel, valamint a feladatai ellátásához segítséget nyújtó egyéb szervezettel.”

57. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosítása

157. §

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 35. § f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A jogszabályban hatáskörükbe utalt szabálysértési ügyekben a szabálysértési hatóság jogkörét gyakorolják)

„f) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv;”

58. A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény módosítása

158. §

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 19. § (2) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A nyilvántartásból adatot igényelhetnek:)

„*b)* a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a megyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester és a polgármester törvényben meghatározott polgári védelmi feladatai ellátásához a 8. § *c)*, *d)*, *g)*, *h)* és a 9. § (1) bekezdés *d)*, *g)* pontjaiban megjelölt adatok kivételével.”

59. A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény módosítása

159. §

A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 19. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„ (5) A veszélyes anyaggal, és a veszélyes keverékkel tevékenységet végző a kockázat kezelése, csökkentése érdekében intézkedéseket dolgoz ki. Ez a kötelezettség nem érinti az Mvt.-ben, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló törvényben, valamint a REACH-ben foglalt egyéb követelmények teljesítését.”

60. A víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény módosítása

160. §

A víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) a következő 5/A. §-sal egészül ki:

„5/A. § (1) A veszélyes vagy szennyező áru belvízi szállításának hatósági ellenőrzését a veszélyes áruk belvízi szállításának ellenőrzésére vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint a hajózási hatóság, a rendőrség vízirendészeti szerve és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv látja el.

(2) Az (1) bekezdésben hivatkozott jogszabályokban meghatározottak mellett a katasztrófavédelmi szerv feladat- és hatáskörébe tartozik:

a) a veszélyes áruk belvízi szállítására történő előkészítésének, valamint a belvízi úton beérkezett veszélyes áruk továbbítására vonatkozó jogszabályi előírások betartásának ellenőrzése,

b) a veszélyes áruk kikötők területén végzett átrakásának, tárolásának ellenőrzése.”

161. §

A Vkt. a következő 60/A. §-sal egészül ki:

„60/A. § (1) Ha a veszélyes áruk belvízi szállításáról szóló törvényben meghatározott előírások megsértőivel szemben a hivatásos katasztrófavédelmi szerv az ellenőrzése során jogszabálysértést állapít meg, a külön jogszabályban foglaltak szerinti intézkedést és 50.000 forinttól 1.000.000,- forintig terjedő bírságot alkalmaz.

(2) Az e § alapján tett jogszerű intézkedésből eredő kárért a hivatásos katasztrófavédelmi szerv a jogszabálysértővel szemben felelősséggel nem tartozik.

(3) Ugyanazon jogszabálysértésért a hajózási, a vízi rendészeti hatóság és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv bírságot nem szabhat ki.”

162. §

A Vkt. a következő 60/B. §-sal egészül ki:

„60/B. § (1) Nincs helye a hivatásos katasztrófavédelmi szerv általi bírság kiszabásának, ha a jogsértő cselekmény elkövetése óta két év eltelt (elévülés).

(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv által kiszabott bírság kivetésével és behajtásával kapcsolatos hatósági eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az e törvény 60/A. §-a alapján kiszabott és beszedett bírság a katasztrófa-elhárítási célú irányszabványok bevétele.”

163. §

A Vkt. 88. § (1) bekezdése a következő *m*) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány)

„*m*) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv eljárásai során a veszélyes áruk belvízi szállításának ellenőrzésére és a bírság kivetésére vonatkozó egységes eljárás szabályainak, továbbá az egyes szabálytalanságokért kiszabható bírságok összegének, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatok általános szabályainak”

(rendeletben történő megállapítására.)

61. Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény módosítása

164. §

(1) Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 4. § (1) bekezdés *i*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Kormány:)

„*i*) biztosítja a különleges jogrend idején a lakosság riasztásának rendszerét;”

(2) Az Eht. 4. § (1) bekezdése a következő *j*) ponttal egészül ki:

(A Kormány:)

„*j*) ellátja az elektronikus hírközléssel összefüggő, jogszabályban meghatározott további feladatokat.”

(3) Az Eht. 182. § (4) bekezdés *l*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a miniszter arra, hogy rendelettel állapítsa meg az elektronikus hírközlés vonatkozásában:)

„l) a védelmi feladatokban részt vevő elektronikus hírközlési szolgáltatók kijelölését;”

62. A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény módosítása

165. §

(1) A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 120. § (8) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az elkobzott ásványolajtermékek)

„a) a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti katasztrófa esetén a területileg illetékes védelmi bizottság elnökének, I-III. fokú árvíz- és belvíz-védekezési készültség esetén az érintett terület települési önkormányzata polgármesterének vagy a vízügyi igazgatási szervezet területi szerve vezetőjének kérelme alapján – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője jóváhagyásával, elszámolási kötelezettség mellett – átadhatók;”

(2) A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 130. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„130. § Katasztrófa esetén a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti megyei, fővárosi védelmi bizottságok elnökei, illetve az érintett területek polgármesterei felhatalmazást kapnak arra, hogy az üzemanyag-ellátás biztosítására a vámhatóság bevonásával e törvény előírásaitól eltérően is intézkedhetnek.”

63. A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény módosítása

166. §

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) a következő 81/A.–81/C. §-okkal, és az azokat megelőző alcímmel egészül ki:

„A hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladat- és hatásköre

81/A. § (1) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladat- és hatáskörébe tartozik:

a) a veszélyes áruk vasúti szállításra történő előkészítésére, valamint a vasúton beérkezett veszélyes áruk továbbítására vonatkozó jogszabályi előírások betartásának ellenőrzése;

b) a veszélyes áruk vasútüzemi létesítmények területén végzett átrakásának, tárolásának ellenőrzése.

(2) A jogszabályban előírt veszélyes áruk vasúti szállítására vonatkozó előírások (RID) megsértőivel szemben bírság szabható ki. Az e § alapján indított bírságot az eljárás a hivatásos katasztrófavédelmi szerv folytatja le.

(3) Ha a hivatásos katasztrófavédelmi szerv az ellenőrzés során jogszabálysértést állapít meg, a külön jogszabályban foglaltak szerinti intézkedést és 50.000 forinttól 1.000.000,- forintig terjedő bírságot alkalmaz.

(4) Az e § alapján tett jogszerű intézkedésből eredő kárért a jogszabálysértővel szemben a hivatásos katasztrófavédelmi szerv felelősséggel nem tartozik.

(5) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv az ellenőrzés során megállapított szabálytalanságokról, a vizsgálat megindításáról és az esetlegesen szükségessé váló helyszíni intézkedésekről, a vizsgálat megindítását, vagy a helyszíni intézkedést követő 8 napon belül hivatalosan értesíti a vasúti közlekedési hatóságot.

(6) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv a vizsgálat lezárásáról, és annak eredményéről, az azzal kapcsolatos döntéséről 8 napon belül értesíti a vasúti közlekedési hatóságot.

81/B. § (1) Nincs helye a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által bírság kiszabásának, ha a jogsértő cselekmény elkövetése óta két év eltelt (elévülés).

(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv által kiszabott bírság kivetésével és behajtásával kapcsolatos hatósági eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Ugyanazon jogszabálysértésért a közlekedési hatóság és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv bírságot nem szabhat ki.

(4) A 81/A. § alapján kiszabott és beszedett bírság a katasztrófa-elhárítási célelőirányzat bevétele.

81/C. § (1) A veszélyes árut fuvarozó vasúti társaság, a veszélyesáru-fuvarozással érintett vasúti pályahálózat működtető, a veszélyes áru rakodását, átrakását, tárolását – ide értve az ideiglenes tárolást is – végző személyek, szervezetek, a veszélyesáru-szállítással kapcsolatos rendkívüli eseményről haladéktalanul kötelesek értesíteni a hivatásos katasztrófavédelmi szerv ügyeletét.

(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv az (1) bekezdésben meghatározott bejelentés alapján jogosult a veszélyes árut fuvarozó vasúti társaság, a veszélyesáru-fuvarozással érintett vasúti pályahálózat működtető, a veszélyes áru rakodását, átrakását, tárolását – ide értve az ideiglenes tárolást is – végző személyek, szervezetek felé intézkedni, a károk enyhítése érdekében készített tervekben előírtak megtételére utasítást adni.

(3) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv által adott utasításokat a veszélyes árut fuvarozó vasúti társaság, a veszélyesáru-fuvarozással érintett vasúti pályahálózat működtetők, a veszélyes áru rakodását, átrakását, tárolását végző személyek, szervezetek kötelesek haladéktalanul végrehajtani.”

167. §

A Vtv. 88. § (1) bekezdése a következő *n*) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy)

„*n*) a hivatásos katasztrófavédelmi szervek által lefolytatott eljárások során a veszélyes áruk vasúti szállításának ellenőrzésére és bírság kivetésére vonatkozó egységes eljárás szabályait, továbbá az egyes szabálytalanságokért kiszabható bírságok összegét, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatok általános szabályait.”

(rendeletben állapítsa meg.)

64. A polgárőrségről szóló 2006. évi LII. törvény módosítása**168. §**

A polgárőrségről szóló 2006. évi LII. törvény 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A polgárőrség tevékenysége során – az (1) bekezdésben meghatározottakon túl – köteles együttműködni a helyi önkormányzatokkal, az állami és önkormányzati szervekkel, a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszervével, a környezet- és természetvédelmi szervekkel, a hivatásos és az önkormányzati tűzoltóságokkal, a mezei- és természetvédelmi őrszolgálatokkal, a közterület-felügyelettel, az erdészeti szakszemélyzettel. Az együttműködés tartalmát a felek írásbeli együttműködési megállapodásban rögzíthetik.”

65. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosítása**169. §**

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 170. § (1) bekezdése a következő 44. ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy)

„44. a villamosenergia-rendszer tekintetében az európai és a nemzeti kritikus infrastruktúrák azonosításának kritériumrendszere, kijelölése, az érzékeny információ védelme, a kapcsolattartás és a jelentéstételi kötelezettségek, valamint európai kritikus infrastruktúra kijelölése esetén annak védelme, ellenőrzésének rendje, az előírások megsértése esetén alkalmazható jogkövetkezmények szabályait”

(rendeletben állapítsa meg.)

66. A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény módosítása**170. §**

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény 132. §-a a következő 49. ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg)

„49. az együttműködő földgázrendszer tekintetében az európai és a nemzeti kritikus infrastruktúrák azonosításának kritériumrendszerére, kijelölésére, az érzékeny információ védelmére, a kapcsolattartásra és a jelentéstételi kötelezettségekre, valamint európai kritikus infrastruktúra kijelölése esetén annak védelmére, ellenőrzésének rendjére, az előírások megsértése esetén alkalmazható jogkövetkezményekre”

(vonatkozó szabályokat.)

67. A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény módosítása

171. §

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 3. § 11. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„13. *rendvédelmi szerv*: a rendőrség, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a büntetés-végrehajtási szervezet, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal;”

68. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény módosítása

172. §

(1) A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 1. § (5) bekezdés *e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Rendvédelmi szerv)

„*e*) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv;”

(2) Hatályát veszti a Ksztv. 1. § (5) bekezdés *b*) pontja.

(3) Hatályát veszti a Ksztv. 83. § *e*) pontja.

69. Hatályát veszítő rendelkezések

173. §

(1) Hatályát veszti a polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény.

(2) Hatályát veszti a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény.

(3) Hatályát veszti az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény 30. §-a.

(4) Hatályát veszti a fegyveres és rendvédelmi szervekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi I. törvény Hatodik fejezete.

(5) Hatályát veszti a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény módosításáról szóló 2006. évi VIII. törvény.

(6) Hatályát veszti az önkéntes tűzoltó egyesületekről szóló 2008. évi XXXIII. törvény.

(7) Hatályát veszti az egyes törvényeknek a naptári napban való határidő-számítással összefüggésben történő módosításáról szóló 2010. évi CLII. törvény 2. § (43) bekezdése.

ÁLTALÁNOS INDOKLÁS

Bevezetés

A katasztrófavédelem a különböző, így a természeti és a civilizációs eredetű katasztrófák elleni védekezésben azon tervezési, szervezési, összehangolási, végrehajtási, irányítási, létesítési, működtetési, tájékoztatási, riasztási, adatközlési és ellenőrzési tevékenységek összessége, amelyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, közvetlen veszélyek elhárítását, az élet- és vagyonbiztonságát, a mentés végrehajtását és a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálják.

A katasztrófák megelőzésével, felszámolásával, a védekezés irányításával kapcsolatos feladatok fontosságára a jelentősebb hatású hazai vagy külföldi káresemények, veszélyhelyzetek irányították a figyelmet. Az 1980-as években az Országgyűlés is több alkalommal szorgalmazta az ország katasztrófavédelmének megnyugtató megoldását, az 1990-es évek elején ismét napirendre került a szabályozás, azonban törvény megalkotására nem került sor. Az igényt jelzi, hogy egységes keret hiányában is megalkotásra kerültek az ágazati, szakmai (pl. a tűzvédelemmel, polgári védelemmel, környezetvédelemmel kapcsolatos) törvények.

A hosszas és alapos előkészítést követően 2000. január 1-én lépett hatályba a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szülő 1999. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: katasztrófavédelmi törvény / Kat.), ezzel egységes, önálló jogszabály született a civilizációs és természeti eredetű katasztrófák megelőzése, ilyen események bekövetkezése esetén a különböző szintű állami, kormányzati, önkormányzati rendszerek tevékenységének szabályozása és összehangolása, a helyreállítás során az egyes szervezetek felelősségének és teendőinek meghatározása érdekében.

A katasztrófavédelmi törvény az ország és a polgárok biztonsága érdekében végrehajtott feladatok tapasztalatai alapján működőképes rendszert hozott létre. Ezen rendszer meghatározó elemévé vált a hivatásos katasztrófavédelmi szervezet.

Az elmúlt évtized igazolta, hogy a kialakított tervezési, irányítási, szervezeti és működési rendszer alkalmas a veszélyhelyzetek kezelésére a kisebb súlyú, lokális eseményektől a jelentős, kiterjedt, súlyos veszélyhelyzetekig.

A katasztrófavédelmi törvény hatálybalépése óta azonban megnőtt a lakosságot, az anyagi javakat és a környezetet veszélyeztető természeti és ökológiai katasztrófák száma, összetettebbé és ellenőrizhetlenebbé váltak a civilizációs veszélyforrások és azok okai. Az elmúlt években többször adódtak olyan problémák, amelyek egyszerre különböző fajtájú és szintű beavatkozásokat igényeltek.

A társadalom jogos elvárása, hogy a bekövetkezett kisebb-nagyobb eseményeket szakszerűen, emberségesen és az adott szituációban szakszerűen, összehangolt tevékenységgel végezzék az erre hivatott szervek és szervezetek.

A katasztrófavédelem nemzeti ügy és a társadalom által elvárt szerepének betöltése megköveteli a különböző természeti-, és egyéb változásokhoz igazodó korrekciók elvégzését, az állami szerepvállalás növelését és az igényelt fejlesztések megvalósítását.

A katasztrófavédelem jelenlegi jogszabályi környezetének átfogó módosításával, az állam szerepvállalásának növelésével fokozható a Magyarország területén élő lakosság életének, vagyonának biztonsága, valamint biztosítható az ország működőképességének folyamatos fenntartása.

A katasztrófavédelmi szervezetrendszer erősítése, a katasztrófavédelmi intézkedések hatékonyságának fokozása céljából kidolgozandó jogszabály-módosítások főbb irányait a katasztrófavédelmi rendszer javítására és fejlesztésére kidolgozott szabályozási koncepció tartalmazta, melyet a Kormány is tárgyalt.

A szabályozási koncepcióban felvázolt szabályozási irányok társadalmi egyeztetése során beérkezett vélemények túlnyomó része támogató volt. A megfogalmazódott fenntartások javarészt két terület körül összpontosultak: egy részük a veszélyhelyzetre vonatkozó elgondolást érintette azzal, hogy az egyszemélyi vezetési elv nem sértheti az ágazati szakmai kompetenciákat, más részük a tűzoltóság állami kézbe helyezésével szemben támasztott kifogásokat. A véleményezők egyetértettek abban, hogy megalapozott vélemény a normaszöveg elkészültét követően adható.

A törvényjavaslat az egyeztetések eredményeként véglegesített koncepció által meghatározott irányok mentén készült el. A törvényjavaslat – a módosított joganyag nagy terjedelme miatt – új katasztrófavédelmi törvény tervezetét tartalmazza, illetve számos más jogszabályt érint.

A törvény elfogadását követően nagy volumenű végrehajtási jogszabály (kormányrendelet és miniszteri rendelet) megalkotására kerül sor, ezek hatályba lépése a törvény hatályba lépéséhez fog igazodni.

A törvényjavaslat az Országgyűlés által a 2011. április 18-i ülésnapon elfogadott Alaptörvény alapján, arra épülve készült. Annak terminológiáját alkalmazza, struktúráját, eljárási szabályait követi (rendkívüli intézkedések) és az abból következő feladatok végrehajtását szabályozza.

A törvényjavaslat tehát az új Alaptörvénnyel összhangban a minősített időszakok rendszerének megújításával, illetve bekövetkezett katasztrófa esetén irányadó rendkívüli intézkedések megteremtésével garantálja a Magyarország területén élő lakosság életének, vagyonának biztonságát, valamint biztosítja az ország működőképességének folyamatos fenntartását.

A szükségállapot és a veszélyhelyzet fogalmának az Alaptörvényben történő megjelenítésével párhuzamosan szükség volt a katasztrófavédelmi törvény olyan mértékű módosítására, amellyel biztosított a bekövetkezett katasztrófa, vagy az azt közvetlenül megelőző katasztrófaveszély esetén a katasztrófavédelmi rendszer megfelelő aktivizálása, illetve a szükséges intézkedések bevezetése.

Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai is bizonyították, hogy nélkülözhetetlen a védelmi igazgatás területi és helyi szintjén az irányítási jogosítványok megújítása annak érdekében, hogy a szükséges megelőző intézkedések meghozatala a korábbiaknál szervezettebben kerüljön végrehajtásra.

Az Alaptörvényben a honvédelmi kötelezettség mellett nevesített polgári védelmi kötelezettség tartalma is meghatározásra került – kiegészült a „katasztrófavédelmi feladatok” ellátásával, ily módon mindezzel párhuzamosan a katasztrófavédelmi törvényben lefektetésre kerülnek e kötelezettség részletszabályai, a személyesen teljesítendő és a vagyoni szolgáltatás.

Fentiek figyelembe vételével a változtatások főbb területei az alábbiak szerint foglalhatóak rendszerbe.

I. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védelem erősítése

Egyes üzemek olyan ipari, biológiai (mezőgazdasági - műtrágya és növényvédőszer raktározás), kémiai tevékenységet végeznek, melyek ellenőrizhetetlenné válása esetén azok hatása tömeges méretekben veszélyezteti, illetve károsítja az emberi egészséget, a környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot. Az ezekben az üzemekben bekövetkező balesetek – ahogyan azt legutóbb a Kolontárnál bekövetkezett vörösiszap-katasztrófa is igazolta – komoly környezeti katasztrófát okozhatnak. A balesetek bekövetkezési valószínűségének csökkentése az állami szerepvállalás fokozásával, a hatósági engedélyezési és ellenőrzési tevékenység kiterjesztésével és racionalizálásával érhető el.

a) engedélyezési eljárások kiterjesztése

A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekkel kapcsolatban a katasztrófavédelmi hatóságnak különböző hatósági jogosítványai vannak; ezek azt a célt szolgálják, hogy a társaság működése az ott dolgozókat és a környezetet ne veszélyeztesse. E jogszabályok azonban a hatóságot akkor illetik csak meg, ha az üzemben található veszélyes anyagok mennyisége a jogszabály által meghatározott módon számított szintet – az ún. alsó küszöbértéket – eléri. E számítási mód a nemzetközi előírásoknak (Seveso II. Irányelv) megfelel.

Az elmúlt időszakban több baleset következett be az alsó küszöbérték alatti üzemeknél, ezek főként veszélyes anyagokkal kapcsolatosan bekövetkezett ipari balesetek döntő többségében ilyen, a szabályozás hatálya alá nem tartozó üzemekben történtek. Az említett balesetek többnyire veszélyeshulladék-feldolgozó üzemekben, húsipari üzemek területén, klórt felhasználó gazdálkodó szervezeteknél és pirotechnikai üzemekben következtek be. Ilyen jelentős súlyú és következményű események például a Budapest XV. kerületi veszélyeshulladék-tároló telephelyen történt tűz és robbanás 2004-ben, a törökbálinti pirotechnikai raktárban történt robbanás szintén 2004-ben, a balatonfűzfői veszélyes hulladéklerakóban keletkezett tűz 2010. év során. Ismert a 2010. év október 4-én Kolontár település külterületén bekövetkezett tároló sérülésével kapcsolatos ipari szerencsétlenség is.

Amennyiben ezekre az üzemekre az Irányelv szerinti hatósági tevékenység kiterjedt volna, e balesetek bekövetkezésének valószínűsége csökkenthető lett volna. Indokolt ezért a hatósági jogosítványokat az alsó küszöbérték negyedét elérő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekre is kiterjeszteni. A katasztrófavédelmi és súlyos ipari balesetek elleni szabályozás alkalmazásának gyakorlati tapasztalati alapján legalább ilyen mennyiségben jelen lévő mennyiségű veszélyes anyag okozhat katasztrófavédelmi mértékű súlyos ipari balesetet vagy rendkívüli eseményt. Ez a körülmény teszi szükségessé a katasztrófavédelmi jogintézmények (védelmi tervezés és hatósági ellenőrzés) alkalmazását.

A szigorúbb szabályozás az EU normáival nem ellentétes. Így például Hollandiában minden, veszélyes anyagot előállító, tároló és forgalmazó üzem és tevékenység (szállítási ágazatok, üzemanyag töltő állomások, teherpályaudvarok, kikötők, stb.) biztonsági jelentéshez hasonló dokumentáció készítésének kötelezettsége alá esik, Nagy-Britanniában a csővezetékes szállításra vonatkoznak szigorúbb előírások, míg Franciaországban külön szabályozás alá kerültek a vasúti rendező pályaudvarok, melynek során kockázatelemzést kell benyújtani a Seveso hatóság részére.

A törvényjavaslat az ellenőrzések kiterjesztéséhez szükséges törvényi szintű szabályozást tartalmazza, az eljárási részletszabályok – a Seveso engedélyezési eljáráshoz hasonlóan – kormányrendeleti szinten kerülnek kidolgozásra.

b) katasztrófavédelmi bírság

A katasztrófavédelmi törvény hatálya alá tartozó veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek feletti hatósági felügyelet hatékonyabbá tétele érdekében szükséges a kisebb súlyú jogsértéseket (pl. belső védelmi terv elkészítésének és gyakoroltatásának, az üzem bejelentkezésének, a biztonsági irányítási rendszer felülvizsgálatának elmaradása) szankcionáló katasztrófavédelmi bírság bevezetése.

A szankcionálandó szabálytalanságok száma a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek tekintetében az eddigi tapasztalatok alapján évente megközelíti a 100 esetet.

Jelenleg az üzemek feletti szankciórendszer nem megfelelő és csupán három esetre korlátozódik, így a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem bezárására, a veszélyes tevékenység folytatásának felfüggesztésére, a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben, veszélyes létesítményben található veszélyes anyagok, eszközök elszállítására és megsemmisítésére.

A bírság jogintézményének bevezetése a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek esetében javítja az üzemeltetői kötelezettségek teljesítését és ezzel együtt a hatósági jogalkalmazás minőségét.

Szintén fontos az illegálisan (engedély nélkül) működő üzem megfelelő szankcionálása is.

A törvényjavaslat alapján a katasztrófavédelmi bírság legalacsonyabb összege háromszázezer, legmagasabb összege hárommillió forint. A törvény meghatározza a katasztrófavédelmi bírság kiszabásának eseteit is, így katasztrófavédelmi bírság kiszabására lehetőség van

- katasztrófavédelmi engedély nélkül végzett engedélyköteles tevékenység esetén;
- jogszabályban vagy hatósági kötelezésben foglalt előírások elmulasztásakor vagy
- a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesettel, vagy üzemzavarral összefüggésben megelőző, elhárító és helyreállító intézkedésekre vonatkozó kötelezettség be nem tartása esetén.

c) a szakhatóság közreműködésének megszüntetésével a hatósági tevékenység egyszerűsítése

Az elmúlt évben több ipari érdekképviseleti javaslat került egyeztetésre annak érdekében, hogy az eljárási rendben az adminisztráció és az ügyintézés gördülékenyebb, rugalmasabb legyen. Ennek keretében az olaj- és gázipari, a vegyipari és a gyógyszeripari üzemek, valamint az üzemeltetői érdekképviseleti szervezetek is támogatták azt az elképzelést, hogy a Seveso II. Irányelv hatálya alá tartozó üzemek engedélyezési és hatósági tevékenységét szakhatósági közreműködés nélkül kizárólag a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve lássa el, hatékonyabbá téve így az ügyintézését. A mintegy tíz éves, az ipari ágazat és az EU által is elismert baleset-megelőzési felkészítéssel, jogalkalmazási és szakmai gyakorlattal, személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervénél, mint hatóságnál rendelkezésre áll minden olyan (személyi és tárgyi) feltétel, amely az eddig a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által végzett szakhatósági feladat ellátásához szükséges.

A törvényjavaslat az ehhez szükséges törvényi módosításokat tartalmazza.

d) a veszélyes áruszállítással kapcsolatos hatósági hatáskörök átalakítása

A törvényjavaslat – az ágazati hatóságok hatáskörének megtartása mellett – megteremti annak lehetőségét is, hogy a katasztrófavédelmi hatóság a veszélyes áruk légi, vízi, és vasúti szállítását is ellenőrizhesse, egyidejűleg felhatalmazást ad a részletszabályok (így különösen az egyes jogsértések esetén kiszabható bírságösszegek) kormányrendeletben történő kidolgozására. A veszélyes áru szállítás szabályainak megszegése esetén kiszabott

bírságösszegek és az alkalmazott bírsághatárok igazodnak az egyes közlekedési alágazatokban végzett szállítási tevékenység általi veszélyeztetés mértékéhez.

e) iparbiztonsági hatóság létrehozása

A potenciálisan veszélyes tevékenységek környezetében élő lakosság védelme érdekében, a veszélyeztetés mértékében azonosított tevékenységek katasztrófavédelmi felügyeletét egységes iparbiztonsági hatósági szervezet képes hatékonyan ellátni.

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve bázisán működő hivatásos katasztrófavédelmi hatósági szervezet rendeltetése a nemzetgazdaságot, a lakosság életét, egészségét és anyagi javait kiemelten veszélyeztető üzemekben (létesítményekben) esetlegesen bekövetkező ipari katasztrófák, súlyos balesetek, jelentős tüzesetek és káresetek megelőzése, felkészülés azok koordinált elhárítására és következményeinek csökkentésére.

Az iparbiztonsági tevékenységet végző szervezet

- katasztrófavédelmi hatósági engedélyezési és ellenőrzési rendszert működtet a legveszélyesebb üzemek (létesítmények) és tevékenységek esetében,
- biztosítja a védelmi tervezési és irányítási rendszer felügyeletét a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekben és létesítményekben a balesetek (káresemények) megelőzésére, következményeinek elhárítására és hatásainak csökkentésére,
- valamint – az ágazati hatósági engedélyezési és ellenőrzési hatáskörök elvonása nélkül – koordinálja az ágazati biztonsági feladatokat ellátó szervezetek iparbiztonsági ellenőrzéseit.

II. A lakosságvédelem erősítése

a) A lakosságtájékoztatás, riasztás rendjének szabályozása

Hiányosság, hogy nem biztosított sem a civil lakosság, a tanulók, a pedagógusok, sem a közigazgatási vezetők felkészülésének folyamatossága, továbbá az ismeretek elsajátításának, átadásának kötelezősége.

A közoktatási intézményekben és a közigazgatási vezetőképítő rendszerekben mindössze lehetőség a katasztrófavédelmi oktatás/felkészítés, amelyhez igény esetén a szakemberek segítséget nyújtanak.

A felkészítés így csak alkalomszerű. Gyakran valamely eseményhez, rendezvényhez kapcsolódva tartanak bemutatókat, foglalkozásokat a szakemberek, ami igen hasznos és népszerű, de nem adja meg a biztos, begyakorlott, alkalmazható tudást.

A leghatékonyabb akkor lesz a tanulók felkészítése, ha a közoktatási intézmények pedagógiai programjában kötelezően belekerül a katasztrófavédelmi ismeretek, elsősegélynyújtás oktatása tanórai és/vagy tanórán kívüli foglalkozásokba építve.

Erre vonatkozóan a törvényjavaslat előkészítésével együtt kidolgozásra került egy kormányhatározat-tervezet is, melynek értelmében a Nemzeti Alaptanterv kidolgozása során a katasztrófavédelemmel kapcsolatos alapvető ismeretek és fejlesztési feladatok az iskolai nevelés-oktatást meghatározó központi tantervi szabályozásba, továbbá a pedagógusképzésbe és a közigazgatási vezetőképzésbe is beépülnek.

A szabályozás a közigazgatási vezetők ismeretanyagának fejlesztése céljából a polgármesterek feladatai között megjeleníti a katasztrófavédelem által szervezett továbbképzéseken való részvételt is.

A lakosság riasztásával kapcsolatos könnyebbség, hogy a szabályozási koncepcióban felvetett egyes kérdéseket, így a média tájékoztató szerepét a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: médiatörvény) időközben már szabályozta. A médiatörvény – többek között – például azt is kimondja, hogy a közérdekű közleményt – amennyiben ez a katasztrófavédelmi szerv döntése alapján indokolt, és e döntést a médiaszolgáltatóval kellő időben közölték – a közszolgálati médiaszolgáltató köteles műsorának megszakításával közzétenni.

A törvényi szintű szabályozás a lakossági riasztó rendszer telepítésével, az e célból megvalósuló tulajdoni korlátozással kapcsolatos szabályokat tartalmazza azzal, hogy a lakossági riasztó rendszer elemeinek, végpontjainak idegen ingatlanon történő elhelyezésénél törekedni kell elsődlegesen az állami, önkormányzati ingatlanokon történő elhelyezésre. A törvényjavaslat ezen túlmenően – az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény módosításával – kormányrendeleti szintre utalja a lakosság minősített időszakos riasztása rendszerének jogi háttérszabályozását.

b) A veszélyeztetett terület elhagyásának, valamint az oda történő belépés korlátozásának szabályozása

Az elmúlt évtized árvizei során gyakran előfordult, hogy a lakosság a hatósági figyelmeztetés és felszólítás ellenére is életveszélyessé vált lakóépületekben maradt, a folyamatos ellátás és a későbbi kimenekítés jelentős terhet rótt a védekezésben résztvevőkre. Ezt történt például Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ahol a mentésben résztvevő erők határozott fellépésének köszönhetően sikerült elérni, hogy emberéletben ne essen kár. A veszélyeztetett terület elhagyása, őrzése és az oda történő belépés korlátozása az érintett rendőrség és más önkéntes szervek részéről felvetődő költségek megnövelik a védekezés költségét.

A törvényjavaslat értelmében veszélyhelyzetben lehetőség van a lakosság lakóhelyének elhagyására való kötelezésére, a területet megközelíthetők személyéről szóló döntésre (így pl. a közüzemek, közszolgáltatók kárelhárításban érintett szakembereinek a katasztrófa által érintett területre történő biztonságos bejutásáról és munkavégzéséről).

A katasztrófavédelmi törvény szabályainak megújításával a polgármester kötelezettségévé vált a lakosság kitelepítésére és befogadására vonatkozó tervek elkészítésében való közreműködés, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv számára a szükséges adatok szolgáltatása.

c) A helyi önkormányzatok védelmi igazgatási feladatainak támogatása a képzett közbiztonsági referens intézményének bevezetésével

A 2010. évi május-június hónapok folyamán levonuló árvizek során bebizonyosodott, hogy a hatékony védekezéshez elengedhetetlen, hogy helyi szinten a védekezésért felelős személyek alapvető ismeretekkel rendelkezzenek a katasztrófavédelem területén. Jelenleg hiányzik az önkormányzati vezetők megfelelő felkészültsége, ezért az önkormányzati dolgozók közül is kell kiképezni a szakmaiságot legalább minimum szinten biztosító képzett közbiztonsági referenseket, akik közvetlenül segítenék elő az önkormányzatok katasztrófák elleni felkészülési, mentési, védekezési tevékenységét, valamint rendelkeznének honvédelmi ismeretekkel is.

A törvényjavaslat alapján referensnek az a polgármesteri hivatal állományába tartozó köztisztviselő jelölhető ki és kerül beosztásra a települési polgári védelmi szervezet vezetésébe, aki a törvény végrehajtási rendeletében meghatározott végzettséggel rendelkezik. A részletszabályokat kormányrendeleti szintű szabályozás fogja tartalmazni, a közbiztonsági referensnek az értelmező rendelkezések között szereplő definíciójában foglaltakra figyelemmel.

Jelenleg is kidolgozás alatt áll a meghatározott képzettséggel és szakmai tapasztalatokkal rendelkező települési főmérnökre vonatkozó koncepció. Tekintettel arra, hogy a két feladatkör egymással rokon, a települési főmérnökre, mint az önkormányzatnál alkalmazásban álló műszaki szakértőre, illetve a közbiztonsági referensre vonatkozó szabályok összhangjának megteremtése a települési főmérnökre vonatkozó szabályozás feladata lesz.

III. A polgári védelem szerepének erősítése, a polgári védelmi szervezetek alkalmazásának fejlesztése

a) A polgári védelmi szervezetek fejlesztése

A polgári védelem a hatályos szabályozás szerint a honvédelem rendszerében megvalósuló szervezet, feladat- és intézkedési rendszer. Tekintettel arra, hogy világméretű fegyveres konfliktus kialakulásának veszélye az utóbbi években jelentősen csökkent, a polgári védelmi tevékenység — a lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelmének — hangsúlya áthelyeződött a békeidőszaki katasztrófák kezelésére.

Az új katasztrófavédelmi törvénybe beépítésre került a polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény, így a polgári védelem működésével, felépítésével, szervezeti struktúrájával kapcsolatos szabályok a katasztrófák elleni védekezés szerves részeként, a modern kor kihívásaihoz igazodva és a koncepció tartalmának megfelelően kerültek megfogalmazásra.

A polgári védelem szabályainak a katasztrófavédelmi törvényben való megjelenésével párhuzamosan az új honvédelmi törvény teszi egyértelművé, hogy a polgári védelmi kötelezettség a honvédelmi kötelezettség részeként fog megvalósulni fegyveres összeütközések idején. Ennek megfelelően a fegyveres összeütközések esetén ellátandó polgári védelmi feladatok meghatározása a honvédelmi törvény szabályozási körébe tartozik.

A feladatok prioritásának módosulásával a polgári védelmi rendszer fejlesztése és átalakítása is elengedhetetlenné vált, igazodva a megváltozott célokhoz, elsődlegesen a katasztrófák kezeléséhez.

Fegyveres összeütközések esetén természetesen – a korábbiakhoz hasonlóan – a polgári védelmi szervezetek továbbra is ellátják a Genfi Egyezmény I. és II. Kiegészítő Jegyzőkönyveiben meghatározott humanitárius feladataikat a lakosság védelme érdekében.

A polgári védelmi kötelezettség személyes közreműködési és vagyoni szolgáltatási kötelezettséget jelent. A polgári védelmi kötelezettség 18 éves korától a mindenkori öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig terjed ki azon magyar állampolgárokra, akik belföldön lakóhellyel rendelkeznek.

A tervezet a korábbi szabályozáshoz hasonlóan felsorolja a kötelezettség alóli mentesség eseteit, amelyek elsősorban a gyermekneveléshez és a kötelezettség alatt álló személy egészségi állapotához igazodnak és csak ezen állapot fennállásáig érvényesek. A polgári védelmi kötelezettségét munkaköre ellátásával, közmegebízata gyakorlásával teljesíti az, aki

a felsorolt szervezetnél, avagy munkakörben dolgozik, vagy az ott megjelölt közfeladatot látja el.

A polgári védelmi kötelezettség tartalma nem változik, továbbra is az adatszolgáltatási, bejelentési, megjelenési kötelezettséget és a polgári védelmi szolgálatot foglalja magában, melyek részletszabályait a tervezet tartalmazza.

A hivatásos katasztrófavédelmi szervek mellett szabályozásra kerülnek a polgári védelmi szervezetek is, valamint a polgári védelmi feladat ellátására önkéntesen jelentkező személyek részvétele. A kötelezettség és az önkéntes részvétel keretszabályait a végrehajtási részletszabályok teszik majd teljessé.

Az elmúlt időszak természeti és ipari eredetű katasztrófái során történt beavatkozások tapasztalatai alapján indokolt volt egy olyan központi polgári védelmi szervezet létrehozása, amelynek tagjai az adott esemény elhárításához szükséges speciális szakértelemmel bírnak. Az új szabályozás alapján e szervezet létrehozása a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének hatáskörébe kerül.

Az önkéntes szervezetek tevékenységére a katasztrófák elleni védekezésben nagy szükség van, különösen az önkéntes mentőszervezetekre, speciális szakismeretük, felkészültségük alapján. Az utóbbi évek gyakorlati tapasztalatai megerősítették e szervezetek tevékenységének nélkülözhetetlenségét az elsődlegesen beavatkozó tűzoltóságok mellett.

A különleges kiképzésű speciális technikai eszközökkel felszerelt, katasztrófák és veszélyhelyzetek hatásainak kivédésére, felszámolására, polgári védelmi feladat ellátására, valamint emberi élet mentésére önkéntesen létrehozott civil szerveződések olyan képességekkel rendelkeznek, amelyek sem az állami, sem az önkormányzati tűzoltóságoknál nem állnak rendelkezésre, vagy állami-önkormányzati fenntartásuk indokolatlanul nagy költséget jelentene. Speciális felkészültségük és felszereltségük alapján tevékenységi körük sokrétű, a mentés és katasztrófa-elhárítás minden területére kiterjed. E feladatok végrehajtásába történő bevonásuk szabályozottságát teremtik meg az új rendelkezések.

Az elmúlt évek tapasztalatai bizonyítják, hogy a veszélyhelyzet elrendelését igénylő esemény bekövetkezésének kezdeti szakaszában már szükség volt a katasztrófavédelem rendszerének meghatározott mértékű aktivizálására és a szükséges intézkedések meghozatalára a kormányzat részéről. A tervezet értelmében amennyiben a veszélyhelyzet több megyét érint, vagy ha a katasztrófa elhárítása érdekében szükséges, a védekezéssel összefüggő feladatokat a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által kinevezett miniszteri biztos hangolja össze.

A védekezési feladatok ellátásának elsőbbsége, valamint a mentendő személyek és anyagi javak biztonsága érdekében pontosan meghatározásra kerültek a kimenekítés és a kitelepítés szabályai, a veszélyeztetett terület elhagyásának kötelezettsége, továbbá a csak engedéllyel történő belépést biztosító rendelkezések.

A törvényjavaslat részletesen szabályozza a természetes személyek, jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek polgári védelemmel kapcsolatos szolgáltatási kötelezettségét.

A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség olyan lehetőség a polgári védelem lakosságvédelmi tevékenységének gyorsabb, hatékonyabb végrehajtására, amely a lakosság

képességeinek kiaknázására építkeznek, ám az elérési folyamat eltér a hagyományos értelemben vett, a hadkiegészítő parancsnokságok útján lebiztosított kapacitások alkalmazásától.

Ez utóbbi lehetőség igénybevétele alapvetően minősített időszak kihirdetését követeli meg, de a bevezetni kívánt vagyoni szolgáltatási kötelezettség nem igényli ezt, tehát hétköznapi körülmények között, a kialakult veszélyeztető hatás gyors és hatékony kezelése érdekében eseti jelleggel, más rendvédelmi szervek igényeinek veszélyeztetése nélkül rendelkezésre állhat.

A vagyoni szolgáltatás alanyait érintő igénybevétel ösztársadalmi szinten is előnyös, mert a helyben rendelkezésre álló nemzetgazdasági erőforrások kerülnek felhasználásra a polgári védelmi feladatok teljesítése érdekében.

A vagyoni szolgáltatási kötelezettség a jogállamiság követelményeinek megfelelő lehetőséget biztosít a polgármester számára, hogy a természeti és civilizációs katasztrófák bekövetkezése esetén technikai eszközöket, ingatlanokat és egyéb szolgáltatásokat használjon fel a lakosság védelme érdekében.

A szolgáltatással összefüggő kártalanítási eljárásokban a tervezet értelmében első fokon a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve, másodfokon a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve dönt.

b) A települések polgári védelmi besorolásának és védelmi követelményeinek megújítása

Az egyes veszély-, illetve katasztrófavédelem hatékony megelőzése, az élet és anyagi javak megóvása érdekében 1995-ben sor került hazánk települései többségének polgári védelmi szempontú besorolására. Az elmúlt 10 év eseményei, elsősorban a természeti eredetű veszélyforrások megváltozása (pl. szélsőséges időjárási jelenségek egyre gyakoribbá válása), a lakosságot fenyegető tényezők megszorodása szükségessé teszi a jelenlegi besorolás felülvizsgálatát és ennek alapján hazánk valamennyi településének besorolását.

A Kolontár településen bekövetkezett katasztrófa is indokolja, hogy a települések jelenlegi besorolását a valós kockázatokhoz szükséges igazítani, melynek érdekében olyan rugalmas szabályozást kell kialakítani, amely követi a természetes és épített környezetben bekövetkező változásokat. Mindezek felmérése újabb számítások és modellezések (pl.: árvízi elöntési modell) végrehajtását teszi szükségessé. A települések polgári védelmi besorolásának megújítása egyben a katasztrófák elleni védekezés kapcsán kialakítandó kártalanítási-kármegelőzési pénzügyi rendszer egyik kulcselemét is képezi.

A települések polgári védelmi besorolásának megállapítása – a potenciális katasztrófaveszélyekhez, a változó körülményekhez való rugalmas alkalmazkodás lehetőségének biztosítása céljából – miniszteri rendeleti szintű szabályozást igényel. Az ehhez szükséges felhatalmazó rendelkezést a törvényjavaslat tartalmazza.

c) Polgári védelmi szabályzat létrehozása

Az elmúlt években egyre gyakoribbá váló rendkívüli események (pl. árvizek, felhőszakadások, jégesők) ráirányították a figyelmet arra, hogy szükség van nemcsak a katasztrófavédelemben résztvevő szervekre, szervezetekre, hanem az állampolgárokra is egyaránt kiterjedő, eddig jogszabályokban nem szereplő szabályok megalkotására.

A szabályzat a lakosság védelme érdekében eddig jogszabályokban nem szabályozott területeire kíván általánosan alkalmazandó normarendszert rögzíteni, amely a társadalom

valamennyi szintjén kötelező érvényű. A szabályzatnak tartalmaznia kell a katasztrófa által érintett területen tartózkodók alapvető magatartási formáit.

A polgári védelmi szabályzat – az Országos Tűzvédelmi Szabályzat mintájára – a polgári védelem hatósági, szakhatósági tevékenységének anyagi szabályozását alapozza meg. A szabályzat a katasztrófavédelmi törvényben foglalt felhatalmazás módosításával kerülne kiadásra kormányrendeleti formában.

A polgári védelmi szabályzatot nem szükséges törvényi szintre emelni, ennek megfelelően a tervezet alapján a Kormány kap a megalkotására vonatkozó felhatalmazást.

d) Polgári védelmi hatósági és szakhatósági jogkörök bővítése

A polgári védelem hatékony anyagi jogszabályainak hiánya miatt hatályon kívül helyezett hatósági és szakhatósági jogköröket, a szükséges normatív rendelkezések pótlása mellett vissza kell állítani, annak érdekében, hogy a katasztrófavédelem átfogó információkkal rendelkezzen az épített környezet és az infrastruktúra változásairól, állapotáról.

A kritikus infrastruktúrával kapcsolatos területeken, a lakosságot veszélyeztető üzletekkel, létesítményekkel, a lakosság kimenekítésével, a katasztrófák miatt bekövetkezett kárfelméréssel kapcsolatos területeken szükséges a szakhatósági jogkörök visszaállítása, és az anyagi jogszabályok megteremtése.

A törvényjavaslat alapján a szabályozásra a Kormány kap felhatalmazást, a részletszabályok kidolgozására a végrehajtási szabálycsomag részeként kerül sor.

Az idei év árvizei felvetették, hogy a hatósági jogköröket a polgármesterektől, illetve a megyei közgyűlés elnökeiktől, részben, vagy egészben át kell telepíteni a katasztrófavédelemhez. Ezzel el lehet kerülni az időszakonként változó hatáskört gyakorló személy újbóli betanításából, gyakorlatszerzéséből adódó költségtöbbleteket, valamint az ismeretek hiányából adódó, adódható szakszerűtlen beavatkozást. Tekintettel azonban arra, hogy egyrészt a helyi viszonyokat a polgármester ismeri, másrészt ő az a védelmi igazgatásban részt vevő személy, aki a katasztrófa bekövetkeztekor legvalószínűbben a helyszínen tartózkodik, ezért az a törvényjavaslat a hatósági jogkörök más szervre telepítésével kapcsolatos javaslatot nem fogalmaz meg, inkább – a közbiztonsági referens útján – a polgármester munkájának szakmai segítése mellett foglal állást.

e) Az önkéntes mentőszervezetek védekezésbe történő bevonásának, illetve támogatásának szabályozása

A katasztrófavédelem „nemzeti ügy”, amelyben a társadalom legszélesebb köre vesz részt. A katasztrófavédelemben jelentős szerep hárul az önkéntes és civil szervezetekre is. Az önkéntes mentőszervezetek tevékenységére a katasztrófák elleni védekezésben – speciális szakismeretük, felkészültségük alapján – rendkívül nagy szükség van. E speciális felkészültségű „készenléti egységek” különböző szervezeti formában – többségük karitatív, társadalmi szervezetként – működnek. Az önkéntes mentőszervezetek tevékenységének nagy hazai és nemzetközi hagyománya van, de az ország társadalmi, gazdasági fejlődésével számuk és szakosodásuk nagymértékben megszorodott. Feladataikat alapszabályukban meghatározottak szerint látják el. Speciális felkészültségük és felszereltségük alapján tevékenységi körük sokrétű, a mentés és katasztrófa-elhárítás minden területére kiterjed. Ilyen nemzetközi elvárás ma a földrengés sújtott területen bevethető (komplex mentésre alkalmas) városi kutató-mentő-, vagy árvíz esetén az árvízi mentőcsapatok létrehozása és alkalmazása.

Több alkalommal került sor ezeknek a civil szervezeteknek hazai, és nemzetközi bevonására, így például 2004/2005-ben a szökőár sújtott Sri Lankán, 2006-ban az árvízzel elöntött Romániában, Szerbiában és hazai árvízi védekezés (2000., 2001., 2002., 2006.) során, valamint 2009-ben a földrengés következtében segítséget kérő Indonézia, Nyugat-Szumátra, majd 2010-ben Haiti térségében.

Az önkéntes mentőszervezet különleges kiképzésű speciális technikai eszközökkel felszerelt, katasztrófák és veszélyhelyzetek hatásainak kivédésére, felszámolására, valamint emberi élet mentésére önkéntesen létrehozott civil szerveződés olyan képességekkel, amelyek sem az állami, sem az önkormányzati tűzoltóságoknál nem állnak rendelkezésre.

A speciális eszközökkel felszerelt, komplex alakulat, katasztrófa-elhárítási feladat végrehajtására állították össze vagy alakították meg, legtöbbször közhasznú szervezetként.

Európa számos országához hasonlóan hazánkban is meg kellett teremteni annak lehetőségét, hogy a speciális eszközökkel és képzettséggel rendelkező szervezetek jogszerűen, megfelelő szakmai irányítással és nem utolsósorban a működésükhöz szükséges pénzügyi forrásokkal részt vehessenek a hazai védekezési tevékenységben, valamint az elmúlt 10 évben egyre gyakoribbá váló nemzetközi segítségnyújtásokban.

A törvényjavaslat ennek megfelelően olyan civil szerveződésként határozza meg az önkéntes mentőszervezetet, mely különleges kiképzésű személyi állománnyal rendelkezik, speciális technikai eszközökkel felszerelt, katasztrófák és veszélyhelyzetek hatásainak kivédésére, felszámolására, valamint emberi élet mentésére önkéntesen jött létre és közhasznú minősítéssel rendelkezik. A szervezetek alkalmasságára vonatkozó követelményrendszer kidolgozását miniszteri rendeletekre bízta a törvény. Az önként jelentkező társadalmi és karitatív szervezetek a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő feladatok ellátásában a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel kötött megállapodás alapján, veszélyhelyzetben az központi, illetve a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője rendelkezése alapján vesznek részt.

A tervezet egyértelművé teszi, hogy az önkéntes mentőszervezetek a védekezésért felelős állami szervek alárendeltségében működnek és az általuk meghatározott feladatokat látják el. A tervezet alapján elrendelt veszélyhelyzetben működésük költségeit az állami költségvetés biztosítja.

f) A nemzetközi segítségnyújtásban való részvétel szabályainak pontosítása

A törvényjavaslat jó alap ahhoz, hogy a nemzetközi katasztrófasegély nyújtásával, illetve fogadásával kapcsolatos szabályrendszer – végrehajtási szabályban – pontosításra kerüljön. A javaslat meghatározza a nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás, a nemzetközi katasztrófa-segítségkérés fogalmát.

A NATO és EU kötelezettségeinkből adódóan a hazai törvényi szabályozásban meg kellett határozni a NATO veszélyhelyzeti tervezés (NATO CEP) rendszerében való részvétellel, valamint az EU polgári védelmi tevékenységének hazai koordinálásával és végrehajtásával kapcsolatos hatásköröket is. A törvényjavaslat alapján e feladatokat a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter látja el, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve részvétele és szakmai segítségnyújtása mellett.

IV. A katasztrófák elleni védekezés hatékonyabbá tételével és a finanszírozással összefüggő javaslatok

a) A veszélyhelyzeti szabályozás megújítása

Az elmúlt évek tapasztalatai bizonyítják, hogy a várhatóan veszélyhelyzet elrendelését igénylő eseményt megelőzően már szükség volt a katasztrófavédelem rendszerének meghatározott mértékű aktivizálására és a szükséges intézkedések meghozatalára. A veszélyhelyzetet megelőző időszak jogintézménye a katasztrófaveszély, mely esetén intézkedésre van szükség a lakosság védelme, alapvető ellátásának biztosítása, valamint a katasztrófa következményeinek csökkentése érdekében. Ennek eredményeként javul a védekezés, a kárelhárítás hatékonysága és a veszélyhelyzet kihirdetése elkerülhetővé válhat. Ezért nagyon fontos, hogy közvetlenül az adott eseményt megelőzően sor kerüljön olyan intézkedésekre és döntésekre, amelyek segítségével könnyebben és gyorsabban kezelhetők a kialakuló veszélyhelyzetek.

Az Alaptörvényben a veszélyhelyzetre vonatkozóan az alábbi szabályozás szerepel (53. cikk):

(1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.

(2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(3) A Kormány (2) bekezdés szerinti rendelete tizenöt napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja.

(4) A Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti.

A tervezet az új alkotmányos szabályozással összhangban – még nem különleges jogrendként – a veszélyhelyzet megelőzése céljából szükséges intézkedések kapcsán bevezeti a „katasztrófaveszély” fogalmát.

A katasztrófaveszély időszaka lehetőséget biztosít arra, hogy – amennyiben a kialakult helyzet a védelmi igazgatás helyi és területi szintjén előreláthatólag nem kezelhető – a katasztrófavédelem, feladatellátása keretében, előre kidogozott terv alapján azonnal intézkedés szülessen az emberi élet, a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak, a kritikus infrastruktúrák védelme, a lakosság alapvető ellátásának biztosítása, valamint a katasztrófa következményeinek lehető legkisebbre csökkentése érdekében.

Az új szabályozás világosan meghatározza, hogy veszélyhelyzet esetén mely szervezeteknek milyen kötelezettségeik vannak.

Az Alaptörvényben definiált veszélyhelyzet kihirdetését megalapozó eseményeket a tervezet részletesen, de példálózó módon határozza meg.

A veszélyhelyzettől elhatárolva kerül szabályozásra a Kormány azon jogköre, amely szerint a veszélyhelyzeti szabályozás egyes elemeit a katasztrófa károsító hatása által érintett területen bevezetheti. Ennek oka, hogy a katasztrófa által érintett területen indokolttá válhat bizonyos rendkívüli intézkedések megtétele, elsősorban a helyreállítás és újjáépítés zavartalan

lebonyolítása érdekében. Ehhez az új Alaptörvény szövege megfelelő alapot nyújt azzal, hogy a már bekövetkezett események következményeinek elhárítása céljából is lehetővé teszi – veszélyhelyzet kihirdetése mellett – rendkívüli intézkedések bevezetését.

A tervezetben részletezett rendkívüli intézkedések köre ily módon kerek egész folyamatot alkot a katasztrófavédelmi feladatok fázisaival összhangban:

- megelőzési feladatok - katasztrófaveszély
- beavatkozások - veszélyhelyzet
- helyreállítás, újjáépítés – bizonyos, csökkentett terjedelmű veszélyhelyzeti szabályok bevezetése.

Az átlátható, következetes szabályozás egyértelműen elhatárolja a normál időszakos működés és a rendkívüli időszakos működés kereteit, az alkalmazott jogi eszközöket, a csak ezen időszakokban felhasználható pénzeszközök alkalmazását.

b) Katasztrófa-elhárítási céllelőirányzat létrehozása

Manapság egyre gyakoribbak a nem tervezett, de azonnali beavatkozásokat igénylő katasztrófa-helyzetek. Az ilyen helyzetek megoldása pénzügyi forrást igényel. Ezen forrás fedezetéül a katasztrófa-elhárítási céllelőirányzat szolgál.

Ebből elsődlegesen a katasztrófa által érintett területen történő szakszerű és hatékony beavatkozáshoz hiányzó anyagi-technikai feltételek pótlását szükséges finanszírozni.

Ugyanakkor a céllelőirányzat lehetőséget teremt arra, hogy az azonnali beavatkozást igénylő feladatok végrehajtásához, illetve a veszélyhelyzetet megelőző időszak tevékenységéhez azonnal lehívható forrásfedezet álljon rendelkezésre, amelyekből a soron kívüli beszerzések, illetve a működési biztonságot szolgáló feladatok azonnal finanszírozhatók. A céllelőirányzat biztosít fedezetet az állam általi helytállás teljesítésére is.

A tervezet értelmében a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében katasztrófa-elhárítási céllelőirányzatot kell létrehozni.

A céllelőirányzat bevételei:

- a katasztrófavédelmi bírság;
- a veszélyesáru-szállítással kapcsolatban a katasztrófavédelmi hatóság által kivetett bírság (kivéve a közúti veszélyesáru-szállítás miatt kivetett bírságot), valamint
- a katasztrófavédelmi hozzájárulásból származó összeg.

A szabályozás értelmében a katasztrófa-elhárítási céllelőirányzat bírságokból származó bevétele kizárólag védekezési kiadásokra, a katasztrófa-elhárítási céllelőirányzat katasztrófavédelmi hozzájárulásból származó bevétele műszaki-technikai eszközök, felszerelések beszerzése, fejlesztése, felújítása és objektumok létesítése céljára, védekezési kiadásokra, valamint polgári védelmi szervezetek képzésére, felszerelésére, illetve önkéntes mentőszervezetek támogatására használható fel.

c) Katasztrófavédelmi hozzájárulás bevezetése

A tervezet alapján a veszélyes anyaggal foglalkozó üzemek és a küszöbérték alatti üzemek üzemeltetői, valamint veszélyes áruk közúti szállítására vonatkozó külön jogszabály szerinti veszélyes áruk tárolását, gyártását és feldolgozását végző gazdálkodó szervezetek az éves tárolt, gyártott és feldolgozott veszélyes áru mennyiségére vonatkozó, éves nettó árbevétel 0,1%-át kötelesek katasztrófavédelmi hozzájárulás címén befizetni a központi költségvetésbe. A katasztrófavédelmi hozzájárulás a katasztrófa-elhárítási céllelőirányzat bevétele.

A veszélyes anyaggal foglalkozó üzemek és a küszöbérték alatti üzemek üzemeltetői által befizetett katasztrófavédelmi hozzájárulás egynegyede felhasználható a befizető gazdálkodó szervezet veszélyes tevékenysége által jelentett kockázat szintjének csökkentését szolgáló műszaki intézkedésekre.

d) Egységes állami tűzoltóság létrehozása

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Tvt.) értelmében a hivatásos önkormányzati tűzoltóság az önkormányzat intézményeként működik, vagyis az önkormányzati tűzoltóság parancsnokának kinevezője és munkáltatója az önkormányzat, amely magával vonja az intézményi függőséget. A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény kimondja, hogy az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója a tűzoltóságok szakmai feladatainak végrehajtása érdekében meghatározza a tűzvédelmi és műszaki mentési feladatok végrehajtásának szakmai követelményeit, irányítja és ellenőrzi az alárendelt szervezetek szakmai munkáját és tevékenységét, de ez a szakmai irányítás, felügyelet hatékony tartalommal jogszabályi oldalról megtámogatásra nem került. Mivel az önkormányzatiság megteremtésével párhuzamosan nem került megfelelően tisztázásra a tűzoltóságok feletti szakmai felügyelet kérdésköre, ez azt eredményezte, hogy ellehetetlenült a szakmai hibák korrigálása, a hibázók felelősségre vonása.

Ez hosszú távon azt eredményezte, hogy sérült a Tvt.-ben megfogalmazott azon elv, hogy a hivatásos önkormányzati tűzoltóság egységes elvek alapján szervezett rendvédelmi szervezet része, mivel az egységes elvek érvényesítésére nincs hathatós lehetőség.

E problémák kiküszöbölésére a tűzvédelem állami kézbe történő helyezésével nyílik lehetőség.

A törvényjavaslatban szereplő módosítások eredményeképp egy helyi érdektől mentes, egységes rendvédelmi és megfelelő szintű irányítással bíró rendszer kerül kialakításra, amely a meglévő kapacitások jobb hatásfokú kihasználásával, az erő- és eszközállomány optimális tervezésével és rendszerben tartásával hatékonyabb tűzvédelmet eredményez, és az anyagi források ésszerű felhasználását teszi lehetővé.

A megszűnő hivatásos önkormányzati tűzoltóság helyébe az egységes katasztrófavédelmi szervezetrendszeren belül működő állami tűzoltóság lép. A hivatásos önkormányzati tűzoltóságok vagyonával kapcsolatban a törvényjavaslat azon az elvi alapon áll, hogy a hivatásos önkormányzati tűzoltóság által használt vagyon a tűzoltóság által ellátott közfeladathoz igazodik, így azzal, hogy a közfeladatot az állam átveszi, így indokolt az annak ellátásához szükséges vagyontömeg átvétele is.

A hivatásos önkormányzati tűzoltóságok vagyonával kapcsolatban a törvényjavaslat azon, az Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdésében meghatározott elvi alapon áll, mely szerint a helyi önkormányzat tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja. Tekintve, hogy a feladat ellátásának felelősségét az állam magára veszi, valamint, hogy ez a (cél)vagyon – éppen a feladat ellátásának felelősségével együtt – az államtól került az önkormányzathoz, így indokolt, hogy az ehhez a célhoz igazodó, a hivatásos önkormányzati tűzoltóság által használt vagyon tulajdonjogának mozgása is a feladatellátáshoz igazodjon.

Az önkéntes (közttestületi) tűzoltóságok a tervezet szerint a jövőben önkormányzati tűzoltóságként, önkéntesen végzik a tűzoltási és műszaki mentési feladataikat. Tevékenységükre továbbra is szükség van, hiszen jelenleg a 68 önkéntes tűzoltóság hazánk területének körülbelül 20 %-án végez elsődleges tűzoltási, műszaki mentési feladatokat,

segítve ezzel az ott élő lakosság védelmét. Viszont nagyobb hangsúlyt kell fektetni az önkéntesség megvalósulására, amit az önkormányzatok bevonásával lehet elérni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A tervezet az alapvető szabályok között rögzíti, hogy a katasztrófavédelem nemzeti ügy, a védekezés egységes irányítása állami feladat, illetve, hogy mindenkinek joga van, hogy megismerje a környezetében lévő katasztrófaveszélyt és elsajátítsa az irányadó védekezési szabályokat.

A 2. §-hoz

A rendelkezés meghatározza a katasztrófavédelemben részt vevő szervek körét és a tájékoztatással összefüggő kötelezettségeket.

A 3. §-hoz

Az értelmező rendelkezések bővítése a szabályozás kibővülése miatt indokolt.

A változtatások főbb pontjai részletesen:

A törvényben és végrehajtási rendeletében használt kifejezések (veszélyes ipari üzem, veszélyes létesítmény) azt a látszatot kelthetik, hogy a vegyi anyaggal foglalkozó üzemek katasztrófaveszélyesek, így felerősíti a társadalomban egyébként is meglévő, megalapozatlan gyanakvást és félelmet a vegyiparral, a vegyi anyagokkal szemben. Ezzel ellentétben a tény az, hogy a vegyipar által előállított anyagok nélkül ma már elképzelhetetlen az élet, és a baleseti kockázata egy ilyen üzemnek kisebb, mint a közlekedési eszközök igénybevétele. A Seveso irányelvben nem szerepelnek ezek a kifejezések, hanem olyan üzemekről, létesítményekről ír, amelyekben a mellékletben meghatározott küszöbérték fölötti mennyiségben végeznek veszélyes anyagokkal tevékenységet. A nyelvhelyesség is a pontosítást indokolja, veszélyes ipari üzemek helyett valójában veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekről van szó; ez a módosítás valamennyi érintett definícióban átvezetésre került.

A 2. és 3. pont az engedélyezési eljárás egyszerűsítésével (szakhatósági közreműködés megszüntetése) kapcsolatos technikai pontosításokat tartalmazza.

A 2. pontban, a biztonsági elemzés törvényi fogalmában is szükséges kinyilvánítani a biztonsági jelentéshez képest enyhébb, üzemeltetővel szemben támasztott követelményrendszert. Ennek oka az, hogy az alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek általában a kisebb veszélyes anyagmennyiségek következtében kisebb veszélyt jelentenek környezetükre.

A 7. pont a veszélyhelyzeti szabályozás felülvizsgálata miatt szükséges, a katasztrófa károsító hatása által érintett terület törvényi definícióját adja meg.

A 12. ponthoz: az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai bizonyították, hogy helyi szinten szükség van olyan, katasztrófák elleni védekezéshez megfelelő képzettséggel rendelkező személyekre, akik a polgármesterek számára megfelelő segítséget tudnak nyújtani a megelőzési és védekezési feladatok során.

A 14. és a 22. ponthoz: az itt található módosítások a hatósági engedélyezési tevékenység kiterjesztésére vonatkozó egyes szabályokat tartalmazzak. A törvény hatálya alá nem tartoztak azok a kisebb létesítmények, amelyek szintén a Seveso-irányelv alapján született végrehajtási szabályokban felsorolt veszélyes anyagokkal végeznek különböző tevékenységeket, de az anyagok mennyisége nem éri a küszöbértéket. A gyakorlat azt mutatja, hogy bár a kisebb üzemekben is be kell tartani a tűzvédelmi, munkavédelmi, humán-

egészségügyi előírásokat, mégis hiányzik az az összefogott biztonsági rendszer, amely a balesetek megelőzésében, illetve a bekövetkezett balesetek hatásainak csökkentésében fokozott hatékonyságot garantálna.

Ennek érdekében a törvényjavaslat alapján létrejön egy, a Seveso II irányelvben meghatározott engedélyezési eljáráshoz hasonló, de annál lényegesen egyszerűbb követelményrendszer alapján működő, a katasztrófavédelmi hatóság által végzett engedélyezési eljárás létrehozása.

Az új rendszerrel – melynek alapja a Seveso-nál meghatározott küszöbmennyiségek negyede („küszöbérték alatti veszélyes üzem”) – jelentős mértékben emelkedhet nemcsak az üzemek működési biztonsága, de a lakosság biztonsága is. A hatóság az engedélyeztetések során információkat kap a felhasznált veszélyes anyagokról és mennyiségeikről, a létesítményekben végzett tevékenységekről és az ehhez fűződő veszélyes áru szállításáról, így megnövekszik a cselekvési lehetősége a felkészülés és a beavatkozások tervezése és szervezése terén.

A 20-21., 25. pontok a polgári védelmi szabályozás integrációja miatt kerültek be a jogszabályba.

A 30. ponthoz: A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek üzemeltetői számára nem alkalmazható egyértelműen a veszélyes anyagokkal kapcsolatos üzemzavarra vonatkozó fogalom és a hozzárendelt tájékoztatási kötelezettség. Az üzemeltetők és a kötelezettséget érvényesítő hatóság közötti jogalkalmazási bizonytalanság megszüntetése érdekében a fogalom pontos meghatározásra került.

A 4. §-hoz

A rendelkezés – az értelmező rendelkezések között meghatározott fogalomtartalmakkal – meghatározza a törvény alkalmazási körét.

Tekintettel arra, hogy a törvény IV. fejezete a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyeinek ellenőrzéséről szóló, 1996. december 9-i 96/82/EK tanácsi irányelvnek, valamint az azt módosító, 2003/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja, ezért e vonatkozásban a hatály részletes kibontása az uniós jogi aktusokhoz igazodik. Mivel a törvény hatályának bővítésével a szabályozás kiterjed a veszélyes anyagok szállítás közbeni ideiglenes tárolási tevékenységekre (vasúti teher- és rendező-pályaudvarokra, veszélyes áru kikötőkre, logisztikai raktárbázisokra), valamint csővezetékes szállításra, ezért egyes rendelkezések hatályon kívül helyezése indokolt a jelenleg hatályos rendelkezésekhez képest.

A tervezet garanciális szabályként rögzíti, hogy a Magyar Honvédség vezetési-irányítási rendszerét, illetve a katonai függelmi viszonyokat a szabályozás semmilyen formában nem érinti.

Az 5. §-6. §-hoz

A rendelkezések a katasztrófavédelem irányítása terén a Kormány feladatait határozzák meg.

A tervezet garanciális szempontokra figyelemmel rögzíti, hogy a katasztrófavédelem irányítása a szakirányítást végző kormányzati szervek közreműködésével (tehát nem közvetlenül) valósul meg.

A Kormány határkörei közül kiemelendő, hogy a katasztrófavédelmi rendszer működési feltételeinek és finanszírozási normatíváinak megteremtése a Kormány feladata.

Az EU Tanácsának „a Tanács következtetései a katasztrófakezeléssel kapcsolatos európai uniós kockázatértékelés továbbfejlesztéséről” szóló tanácsi következtetése, valamint az ehhez kapcsolódó bizottsági közlemény értelmében referencia forgatókönyvek kidolgozása, a létező erőforrások azonosítása és feltérképezése, valamint ezen erőforrások mozgósítására szolgáló

veszélyhelyzeti reagálási tervek kidolgozása érdekében törvényi szinten kell rendelkezni az ezzel kapcsolatos kormányzati felelősségről is.

A polgári védelmi szervezetek egyidejű alkalmazásáért, működésük és fejlesztésük pénzügyi feltételeiért, illetve a polgári védelmi szervezetek létszámának meghatározásáért szintén a Kormány felel.

A 7. §-hoz

Tekintettel a katasztrófavédelemben résztvevő ágazati feladatokra és együttműködésre, szükséges egy kormányzati szintű koordinációs szerv létrehozása, mely az ágazatok közötti koordinációs és irányítási feladatokat a legfelsőbb szinten képes ellátni. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 29. §-ára figyelemmel a kormányzati koordinációs szerv feladat- és hatásköreit a kormánybizottság láthatja el, azonban kormánybizottságok kormányhatározat hozhat létre. Törvényi szinten ennek megfelelően elegendő arra utalni, hogy ilyen szerv működik.

A 8. §-hoz

Figyelemmel a katasztrófavédelem nemzetközi kötelezettségeire, a kritikus infrastruktúra védelem hazai szabályozásából eredő feladatokra, valamint a törvényjavaslatban foglaltakra, a tervezet e §-a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter feladatainak egyértelmű meghatározását és bővítését tartalmazza.

A 9. §-hoz

A törvény a központi államigazgatási szervek vezetőinek feladat- és hatáskörét rögzíti a védekezésre való felkészülés érdekében és az irányítás területén. Meghatározza a katasztrófavédelemmel kapcsolatos ágazati területeket és felelősüket, függetlenül attól, hogy a katasztrófa más ágazat irányítása alá tartozó területet is érinthet.

A központi államigazgatási szerv fogalmát a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény határozza meg.

A 10. §-14. §-hoz

A (katasztrófa)védelmi igazgatási feladatok letéteményesei a védelmi bizottságok, ezért e rendelkezésekben pontosan és egyértelműen kerülnek meghatározásra a feladataik. Önálló hatáskörrel bírnak a védelmi bizottságok elnökei, amely hatáskörök elkülönülnek a felkészülés és megelőzés időszakában, valamint a védekezés irányítása során.

A védelmi bizottságok, valamint azok elnökei részére biztosított további jogok és hatáskörök kellő lehetőséget nyújtanak a szakszerű felkészülés megszervezésére, végrehajtására, továbbá a védekezés területén további intézkedések megtételére.

A normaszöveg meghatározza azt is, hogy amennyiben egyidejűleg több szerv együttműködése szükséges, mely módon kerül meghatározásra a védekezést irányító személy.

A 15. §-16. §-hoz

A védelmi feladatok ellátása, illetve a felkészülés során a polgármester – helyi szinten – továbbra is jelentős feladatokkal rendelkezik, melyek meghatározását tartalmazza a törvényjavaslat.

A polgármester jogköreinek bővítésével (tervkészítési- és adatszolgáltatási kötelezettség, közbiztonsági referens kijelölése) hatékonyabbá válik a katasztrófák elleni védekezésre való felkészülés és a veszélyhelyzetek kezelése helyi szinten.

A polgármester feladatait a felkészülés és a védekezés időszakára elkülönítve határozza meg a normaszöveg.

E feladatok közül kiemelendő a közfoglalkoztatás feladatköre. A közfoglalkoztatási támogatás igénylése jó lehetőséget nyújt a munkahelyteremtésre és a nagy létszámú munkaerő biztosítására a megelőzéssel, védekezéssel és helyreállítással összefüggő helyi katasztrófavédelmi feladatok hatékony ellátása érdekében. Ennek szükségességét az Állami Számvevőszék „a természeti katasztrófák megelőzésére, elhárítására, következményeinek felszámolására kialakított rendszerek ellenőrzéséről” készített jelentésében is igazolta.

A fenti módosítás eredményeképpen a polgármester a megelőzés, a védekezés és a helyreállítás egyes feladatainak végrehajtásához a jövőben közfoglalkoztatási támogatást igényelhet a központi költségvetésből, az erre a célra létrehozott költségvetési előirányzat terhére.

A 17. §-hoz

E § – figyelemmel arra, hogy a törvény az alapelvek között rögzíti, hogy a katasztrófavédelemben való közreműködés mindenki kötelessége – a gazdálkodó szervezetek védekezéssel összefüggő feladatait határozza meg.

A 18. §-hoz

A § megteremti annak lehetőségét, hogy a speciális eszközökkel és képzettséggel rendelkező szervezetek jogszerűen, megfelelő szakmai irányítással és nem utolsósorban a működésükhöz szükséges pénzügyi forrásokkal részt vehessenek a hazai védekezési tevékenységben.

A 19. §-hoz

A törvényjavaslat a katasztrófák elleni védekezés irányításával kapcsolatos fejezetben az egyéb rendelkezések között rögzíti, hogy a védelmi bizottság elnöke és a polgármester a védekezési feladatok irányítása során államigazgatási jogkörben jár el, illetve rögzíti a dolgozók túlmunkára való kötelezhetőségének lehetőségét.

A polgári védelmi kötelezettség teljesítésének egyik garanciája a betegség – és balesetbiztosításra vonatkozó előírások meghatározása. A baleseti ellátás fogalmát a törvényjavaslat a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvényben foglaltaknak megfelelően használja.

A 20. §-hoz

Az általános jelzési kötelezettség kapcsán a tervezet rögzíti, hogy a katasztrófát vagy annak veszélyét mindenkinek jeleznie kell, ha arról tudomást szerez.

A 21. §-hoz

Jelentős probléma, hogy 1940 évektől napjainkig folyamatosan telepített, a lakossági riasztó rendszerhez tartozó végpontok esetében az eszközhelyezések jogi viszonyainak rendezése teljes mértékben hiányzik.

A módosítási javaslattal az új eszközök elhelyezésének problémaköre és a régi eszközök telepítésének kérdése is várhatóan megoldódna.

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve a lakosság védelme érdekében telepített több lakossági riasztó végpont (Riasztó végpont) után bérleti díjat fizet. Az ingatlan tulajdonosai nem szívesen engedik betelepülni a riasztó végpontokat. Betelepülés engedélyezés esetén viszont olyan költséget kívánnak érvényesíteni a katasztrófavédelem felé, mint a mobilszolgáltatók felé (az eddig betelepült végpontok esetén azonban sikerült kialakítani egy köztes összeget). A bérleti szerződés nem ad lehetőséget szolgálmi jog bejegyzésére, így a szerződés felmondásával (ez általában 3 hónap) a katasztrófavédelem kereshet új telepítési helyet a riasztó végpont elhelyezésére. Az új telepítés miatt a következő költségek merülnek fel: új bérleti ár, tervek átdolgozása, esetlegesen újabb riasztó végpontok telepítése a lefedettség biztosítása miatt.

Erre figyelemmel a jogszabály – a bányaszolgálat alapításához hasonló eljárásban – hatósági eljárásban teszi lehetővé közérdekű szolgálmi jog alapítását a jelzőberendezések elhelyezése céljára.

A 22. §-hoz

Az elmúlt 10 évben bekövetkezett szervezeti változások, valamint a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok államosítása indokolják a katasztrófavédelem szervezetére vonatkozó általános rendelkezések korrekcióját. Ezen túlmenően a hivatásos katasztrófavédelmi szervek elnevezése is változik: a közbiztonság kiemelt prioritást élvez, amelynek a katasztrófavédelem is szerves része. A rendelkezés egyértelművé teszi, hogy a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, mint rendvédelmi szerv a kormányrendeletben meghatározott

- országos illetékességű központi szervekből,
- megyei illetékességű területi szervekből,

áll, illetve a szervezetrendszer részei a területi szerv szervezeti egységeiként működő katasztrófavédelmi (volt polgári védelmi) kirendeltségek, és a külön jogszabályban meghatározott jogállással rendelkező hivatásos tűzoltóságok.

A 23. §-hoz

A törvényjavaslat újraszabályozza és újrastrukturálja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének, illetve vezetőjének feladat- és hatásköreit.

A törvényjavaslatban új elemként elsősorban a hivatásos katasztrófavédelmi szerv nemzetközi együttműködéssel kapcsolatos jogosítványainak jelentős bővítése jelenik meg.

A katasztrófavédelmi törvényben a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője részére biztosított jogosítvány az uniós polgári védelmi együttműködési rendszerhez való kapcsolódást szolgálja. A NATO és EU kötelezettségeinkből adódóan a katasztrófavédelmi törvény részévé kellett tenni a NATO veszélyhelyzeti tervezés rendszerét, valamint a polgári védelmet és a katasztrófák elleni védekezést érintő uniós feladatokat.

A feladatok között megjelennek a közfoglalkoztatással összefüggő kérdések is: a közfoglalkoztatás keretében a foglalkoztatottak bevonásával és szakmai irányításával lehetőség nyílik a településeken a csapadékvíz elvezető árokrendszerek, csatornák, áttereszek kitisztítására, karbantartására, valamint a szivattyúzási feladatok elvégzésében és a figyelőszolgálat működtetésében való közreműködésre. A települési megelőzési és védekezési feladatok mellett a kárterületen tevékenykedő beavatkozó erők megbízható logisztikai támogatására (pl. az ár- és belvízvédelmi létesítmények, műtárgyak rendszeres tervszerű karbantartására, tisztítására, ingatlanok, raktárak, objektumok, vezetési pontok épületeinek

általános karbantartási munkálataira, étkeztetésben, gépjárműjavító bázisokon, valamint a lakossági riasztó rendszerek működtetésében történő munkavégzésre), valamint egyes tűzmelegelőzési feladatok ellátásában (pl. tűzgyújtási tilalom betartásának, illetve a tűzcsapok meglétének ellenőrzése) is foglalkoztathatók.

A 24. §-hoz

A § a területi szervek jogállását határozza meg és rögzíti, hogy a katasztrófavédelmi (volt polgári védelmi) kirendeltségek a területi szerv szervezeti egységeiként működnek.

A 25. §-hoz

A törvény 25. §-a nevesíti a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésében eljáró hatóságot (a katasztrófavédelmi szerv központi szerve), valamint az engedélyezési eljárás alapjait határozza meg. Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem vagy létesítmény építéséhez, veszélyes tevékenység végzéséhez katasztrófavédelmi engedély szükséges. Az engedély alapja az üzemeltető által benyújtott biztonsági jelentés vagy biztonsági elemzés.

Korábban az építési, használatba vételi és veszélyes tevékenység megkezdési eljárás katasztrófavédelmi engedéllyel zárult. Az eljárások egyszerűsítése és az üzemeltetők adminisztratív terhének csökkentése érdekében összevonásra kerül a használatbavételi és veszélyes tevékenység megkezdési eljárás.

Nagy a valószínűsége annak, hogy a biztonsági dokumentáció üzemi vagy üzleti titkokat is érint. Ezek polgári jogi védelmet élveznek, ezért különös gondot kell fordítani arra, hogy e titkok ne kerülhessenek nyilvánosságra, amivel az üzemeltetőt gazdasági vagy egyéb hátrány érné. A (2) bekezdés a „védendő adat” fogalmával törvényi szinten definiálja a nyilvánosságra hozható biztonsági dokumentációk fogalmát, egyúttal egységes fogalom-használatot biztosít a végrehajtási rendelettel.

A (3) bekezdés rendelkezése a katasztrófavédelmi hatóság eljárásának igazgatási szolgáltatási díj-kötelezettségét is megalapozza.

A (4) bekezdés felhatalmazza a hatóságot, hogy bármely gazdálkodó szervezetet adatszolgáltatásra kötelezzen, telephelyén hatósági ellenőrzést tartson e törvény hatálya alá tartozás megállapításának céljából. A korábbiakban jellemző volt e mulasztásos törvénysértés a gazdálkodó szervezeteknél, akik gyakran vitatták a törvény hatályát.

A 26. §-hoz

A korábbi szabályozás nem változott, az a következőket tartalmazta. A veszélyes ipari üzemekkel, veszélyes létesítményekkel kapcsolatos engedélyezési eljárás, annak speciális volta miatt szükségessé teszi a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 14.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján az általános rendelkezésektől eltérő eljárási szabályok alkalmazását a hiánypótlás, a helyszíni ellenőrzés, a szemle, valamint az iratokba történő betekintés tekintetében.

A Ket. 14. §-a (1) bekezdésének b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a biztonsági dokumentáció hiányossága esetén a törvény a hatóság számára 45 napos hiánypótlási határidőt biztosít.

A (2) bekezdés előírásai lehetőséget biztosítanak a hatóság részére, hogy a már működő veszélyes ipari üzemek esetében, a hiánypótlást nem vagy nem megfelelő módon teljesítő üzemeltetőkkel szemben hatékony szankcionálás lehetőségével élhessen. A közigazgatási

eljárást szabályozó jogszabály ilyen esetre csak a kérelem elutasítását teszi lehetővé, ami működő veszélyes ipari üzemek esetében nem kielégítő megoldás.

A 27. §-hoz

A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem környezetében történő fejlesztések során annak veszélyeztető hatásait figyelembe kell venni. Ennek biztosítására a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek veszélyességi övezeti határait fel kell tüntetni a településrendezési tervekben. A veszélyességi övezeten belüli fejlesztésekkel kapcsolatos további eljárási rend és követelmények külön jogszabályban kerülnek szabályozásra.

A területfejlesztési tervek nem tartalmazzak a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekről fontos információt, illetve olyan információkat, melyeket megvalósítás, változtatás vagy megszüntetés esetén módosítani lenne szükséges. Ezért a szöveg a tervezetben pontosításra került.

Jelenleg nem szabályozott a veszélyességi övezet településrendezési tervben való feltüntetésének finanszírozása. A veszélyességi övezet első alkalommal történő kijelölése állami érdek, melyet a központi költségvetés finanszíroz. A „szennyező, illetve a veszélyt okozó fizet” elv alapján a veszélyességi övezet megváltoztatásával, illetve újbóli kijelölésével kapcsolatos költségeket az üzemeltetőnek kell viselnie.

A szakasz további része az üzemeltetők bejelentési kötelezettségének teljesítési módját írja le. A tevékenység ideiglenes szüneteltetését a Seveso II. Irányelv szerint nem kötelező bejelenteni, ha az üzemeltető előre látja, hogy folytatni fogja tevékenységét változatlan feltételek mellett. A hatósági eljárás egyszerűsödik, az üzemeltetők adminisztratív terhe csökkenhet az újrainduláskor (tekintve, hogy nem kell új dokumentációt készíteni és hatósághoz benyújtani). A bejelentési kötelezettséget a jelenlegi eljárás egyszerűsítése érdekében az Irányelv eredeti 6. cikk 4. pontjához szükséges igazítani.

Az Irányelv rendelkezése szerint az üzem, létesítmény, tárolóberendezés, technológiai eljárás módosításáról, csak akkor kell tájékoztatni a hatóságot, ha az a biztonságot hátrányosan jelentős mértékben befolyásolja.

Az Irányelv előírása szerint be kell jelenteni az alkalmazott veszélyes anyagok mennyiségének jelentős növekedését, illetve a veszélyes anyag jellegének vagy fizikai tulajdonságának jelentős változását is.

Ide kerül továbbá beépítésre e § (5) bekezdésében megjelenő, a védekezés belső (létesítményi) rendszerével kapcsolatos bejelentési kötelezettség is.

A bejelentések rendjét és tartalmi követelményeit, valamint a biztonsági jelentés és elemzés soron kívüli felülvizsgálatának eljárási rendjét a végrehajtási rendelet tartalmazza, amely kitér a biztonsági jelentés és elemzés szükség szerinti módosítására és hatósághoz történő benyújtására is, azonban az Irányelv alapján a biztonsági elemzés vagy biztonsági jelentés módosítását a jelentős változtatást megelőzően kell a hatóságnak benyújtani.

A 28. §-hoz

A biztonsági jelentés készítési kötelezettség a hatósági szabályozás egyik legfontosabb eleme: a súlyos ipari balesetek elleni komplex (megelőzés és az elhárítás minden lényeges kérdését tartalmazó) védelem helyzetéről tájékoztatja a hatóságot. A biztonsági jelentés magában foglalja a létesítmény biztonságos üzemeltetését, és a súlyos balesetek elleni védekezés megfelelő színvonalát bizonyító információkat. Mivel a biztonsági jelentés a további feladatok kiinduló pontja, ezért fontos annak minden érintett államban való egységes értelmezése. Ezért a biztonsági jelentés tartalmi és formai követelményeit a SEVESO II.

irányelv melléklete tartalmazza. A biztonsági jelentés tartalmi és formai követelményeit e törvény végrehajtását szolgáló kormányrendelet tartalmazza.

Azoknak az üzemeknek, amelyeknek biztonsági jelentést nem kell készíteni, de tevékenységük meghatározott veszélyességi szintet elér, biztonsági elemzést kell készíteni. Ezen üzemek körét a végrehajtási rendelet határozza meg.

A biztonsági dokumentációkat időszakonként felül kell vizsgálni. A hatályos szabályozás a biztonsági elemzés időszakos felülvizsgálata esetében indokolatlanul szigorúbb engedélyezési kötelezettséget ír elő a biztonsági jelentésnél alkalmazott és a végrehajtási rendelettel harmonizált rendelkezéssel ellentétben, ezért szükséges a rendelkezések egységes követelmények szerinti módosítása.

A 29. §-hoz

A hatályos szabályozásban szerepel. Egy üzem biztonságának megítélésekor fontos tényező, hogy egy közelében bekövetkezett esemény által keltett dominó hatás az adott üzemnél vezethet-e súlyos baleset kialakulásához. A hatóság köteles a dominóhatás vizsgálatára bármely eljárásban a benyújtott biztonsági jelenés vagy biztonsági elemzés vonatkozásában. A § megfelel a Seveso II. Irányelv 8. cikke rendelkezéseinek. A hatóság a tett intézkedésekről tájékoztatja az érintetteket. A dominóhatás lehetőségének meghatározásához a hatóságnak információkkal kell rendelkeznie, a részletszabályokat a végrehajtási rendelet határozza meg.

A 30. §-31. §-hoz

A SEVESO II. irányelvben deklaráltan szerepel a nyilvánosság kiemelt szerepének biztosítása. Mivel a súlyos ipari balesetből eredő veszély érinti az adott területen élő lakosságot, ezért a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekkel kapcsolatos eljárások, biztonsági dokumentációk nyilvánosak, azokba meghatározott feltételek esetén bárki betekinthez. A hatóság köteles a biztonsági jelentést, elemzést megküldeni az érintett települések polgármesterei számára. Ugyanakkor biztosítani kell az üzemeltetőnek azt a jogát, hogy a nyilvánosság tájékoztatása kapcsán az üzemi vagy üzleti titkai védelméhez való joga ne sérüljön. A nyilvánosság biztosításának alapvető letéteményese a polgármester és a hatóság. E §-okban a nyilvánosság biztosításával kapcsolatos főbb szabályok kerültek rögzítésre, további részletszabályok a végrehajtási rendeletben találhatók.

A 30. § rendelkezése a hatályos jogszabályban szerepelt, jelen tervezet a fogalom-meghatározásnak és a Seveso II. Irányelvnek megfelelő pontosítás. A 31. § rendelkezése az engedélyezési eljárás egyszerűsítésével (szakhatósági közreműködés megszüntetése) kapcsolatos technikai pontosítást tartalmaz.

A 32. §-hoz

Felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem által okozott veszélyeztető hatások kezelésére a veszélyeztetett településeken külső védelmi tervet kell készíteni.

Jelentős veszélyeztetés esetén az alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemknél is indokolt lehet a veszélyeztetett települések lakosságának és környezetének védelme érdekében külső védelmi tervet készíteni. Felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemnél a Seveso II. Irányelv alapján kötelező a terv elkészítése, míg az alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem esetében – az üzem által okozott veszélyeztetés értékelése alapján – a hatóság dönt a terv elkészítésének szükségességéről.

A további módosítás értelmében az iparbiztonsági felügyeletet végző szervezet katasztrófavédelmi hatósági engedélyezési, felügyeleti és ellenőrzési rendszert működtet az üzemeltetői megelőzési és következmény csökkentő intézkedések bevezetésének érvényesítése céljából, melynek során nem veszi át az ágazati biztonsági szakterületek (környezetvédelem, munkavédelem, tűzvédelem, bányafelügyelet, műszaki biztonság, ÁNTSZ stb.) hatósági tevékenységét és jogkörét, kizárólag – a hatóságok közötti üzemeltetői tevékenységgel kapcsolatos információ áramlás elősegítésével – a veszélyes tevékenységek katasztrófa-, tűz- és polgári védelmi felügyeletét teszi hatékonyvá.

Az iparbiztonsági hatóság a védelmi tervek elkészítésébe és azok begyakorlásába bevonja az ágazati hatóságokat, amelyek hatósági ellenőrzésük eredményeiről tájékoztatják az iparbiztonsági hatóságot annak érdekében, hogy – az üzemeltetői megelőzési és következménycsökkentő intézkedések bevezetésével – az esetleges lakosságot és anyagi javakat érintő veszélyeztető következmények megelőzhetőek legyenek.

Az iparbiztonsági hatóság a katasztrófavédelmi törvény hatálya alá tartozó üzemeket felügyelő ágazati hatóságok hatósági tevékenységének eredményeiről – a hatósági információcseré érdekében – nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza az egyes társhatóságok ellenőrzési jegyzőkönyveit, hatósági döntéseit (határozatait), amelyeket a társhatóságok részére hozzáférhetővé tesz. A hatóság a honlapján keresztül biztosítja a lakosság részére, hogy az iparbiztonsági hatósági tevékenység alá tartozó üzemek hatósági engedélyeit megismerhessék.

A 33. §-hoz

A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek hatásterületén élők részére a nyilvánosságot, illetve a vélemény-nyilvánítás lehetőségét biztosítani kell új veszélyes ipari üzem létesítése, vagy a meglévő üzemek tevékenységében beálló változás, valamint a veszélyességi övezetben tervezett fejlesztések esetén. A végrehajtási rendeletben szabályozott módon történő közzététellel és a nyilvános meghallgatás lehetőségével ez biztosított.

A szöveg pontosításra került a tekintetben, hogy a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem módosítása esetén nem szükséges a lakossági véleménynyilvánítás biztosítása, elegendő azt a jelentős változtatás során biztosítani.

A 34. §-hoz

A hatóság a veszélyes tevékenység végzésére vonatkozó döntéséről tájékoztatja a súlyos balesetek esetén elsődlegesen beavatkozó önkormányzati és állami szervezeteket annak érdekében, hogy a hatóságnak a veszélyes tevékenység végzésére vonatkozó döntéséről megfelelő időben értesüljenek és az adott veszélyes tevékenységgel kapcsolatos súlyos ipari balesetekre felkészülhessenek. E rendelkezés a hatályos szabályozásban is szerepel.

A 35. §-hoz

A szabályozás a hatóság szankcionálási eszközrendszerének meghatározását tartalmazza, arra az esetre, ha az üzemeltető a biztonságos működéssel kapcsolatos, vagy a jogszabályokban leírt kötelezettségeit nem teljesíti, illetve ha a biztonságos üzemeltetés feltétele bármely okból hiányzik. A hatályos szabályozás kiegészítésre került a következők szerint:

A hatékonyabb hatósági felügyelet érdekében szükséges a kisebb súlyú jogsértések szankcionálása is. A katasztrófavédelmi törvény rendelkezéseit ezért a törvényjavaslat szerint ki kell egészíteni a katasztrófavédelmi bírság jogintézményével.

A módosítás a bírság kivetésének felhatalmazó rendelkezését tartalmazza, annak egységes szabályozása a felhatalmazás alapján a végrehajtási rendeletben történik meg.

Amennyiben a bírság csak bizonyos időszakonként, vagy csak egy szabálysértésért egyszer szabható ki, a gazdálkodó szervezetnek esetenként olcsóbb a bírság kifizetése, mint a szabálytalanság megszüntetése. Ezért indokolt a bírság többszöri kiszabásának lehetővé tétele.

A 36. §-hoz

A rendelkezés felhatalmazza a hatóságot hatósági ellenőrzés végrehajtására. A hatósági ellenőrzés gyakoriságát, a végrehajtás részleteit a végrehajtási rendelet határozza meg.

A hatósági eljárás gyorsítása miatt az ellenőrzési jegyzőkönyv a helyszínen, illetve a Ket. alapján kerül elkészítésre és átadásra. Amennyiben az ellenőrzés során tapasztaltak további intézkedés megtételét igénylik, azt a hatóság határozatban írja elő az üzemeltető számára, ezért a szakasz második mondata törlésre került.

A 37. §-39. §-hoz

A törvény szerint az üzemeltető köteles minden tőle elvárhatót megtenni a súlyos ipari balesetek elkerülése érdekében, és ezt köteles az illetékes hatóságnak bizonyítani. Ezért köteles belső védelmi tervet készíteni, amely tartalmazza a súlyos baleset megelőzését és hatásai elleni védekezést szolgáló irányítási rendszert, szervezeteket, intézkedéseket, műszaki-technikai rendszereket. A terv végrehajtásához szükséges pénzügyi, anyagi és technikai feltételekről a létesítmény üzemeltetőjének gondoskodnia kell.

A belső védelmi tervek rendszeres felülvizsgálata - a személyi, technikai és más feltételek gyakoribb változása miatt - a biztonsági jelentések felülvizsgálatánál gyakrabban kell, hogy megtörténjen. Természetesen minden lényeges változásnak mind a biztonsági jelentésben, mind a védelmi tervekben az előírt (öt- illetve hároméves) határidő előtt tükröződnie kell. E rendelkezések a hatályos jogszabályban is szerepelnek.

A 40. §-41. §-hoz

A rendelkezések egyrészt a küszöbérték alatti üzemekre vonatkozó üzemeltetői kötelezettségeket, másrészt a hatósági eljárás főbb szabályait határozzák meg. Ezek alapján a küszöbérték alatti üzem üzemeltetője – amennyiben a hatóság azt részére előírja – súlyos káresemény elhárítási tervet készít, a súlyos balesetek megelőzését és elhárítását biztosító irányítási rendszert működtet, a súlyos káresemény elhárítási tervben megjelölt feladatok végrehajtásához szükséges feltételeket biztosítja. A terv részletes tartalma a végrehajtási rendeletben kerül szabályozásra, a követelményeknek arányosnak kell lenni ezen üzemek jelentette kisebb veszélyeztetéssel.

A 42. §-hoz

A SEVESO II. irányelv lényeges eleme - a biztonságot érintő eseményekről való – azonnali tájékoztatási kötelezettség. Minden veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetet, üzemzavart, azzal kapcsolatos információkat a katasztrófavédelmi szerv ügyeleti szolgálata útján jelenteni kell. Ez a jelentési kötelezettség független a létesítmény tervében foglalt riasztási feladatoktól. A hatályos szabályozás is tartalmazza, a szervezeti és fogalmi változások megjelenítése történt a tervezet szövegében.

A 43. §-51. §-hoz

A fejezet az új Alaptörvényben foglaltakra és a katasztrófavédelmi rendszer ezzel összefüggő feladataira figyelemmel a honvédelmi törvény szabályozási rendszeréből kiemeli és meghatározza a különleges jogrendre vonatkozó szabályok körét.

Az új terminológia szerinti veszélyhelyzet meghatározásakor felülvizsgálatra és tudományos eredmények felhasználásával kiegészítésre, korszerűsítésre került a lehetséges veszélyek köre. Az elmúlt évek tapasztalatai bizonyítják, hogy a veszélyhelyzet elrendelését igénylő esemény valószínű bekövetkezése esetén már szükség volt a katasztrófavédelem rendszerének meghatározott mértékű aktivizálására és a szükséges intézkedések meghozatalára a kormányzat részéről.

Nagyon fontos, hogy közvetlenül az adott eseményt megelőzően sor kerüljön olyan intézkedésekre és döntésekre, amelyek segítségével könnyebben és gyorsabban kezelhetők a kialakuló veszélyhelyzetek – ez az időszak a „katasztrófaveszély” időszaka. A katasztrófaveszély időszakában – az Alaptörvénnyel összhangban – még nem érvényesülnek különleges jogrendre vonatkozó szabályok, de a törvényjavaslat megteremti annak lehetőségét, hogy katasztrófaveszély esetén – egy előre rögzített veszélyelhárítási tervrendszer alapján – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője katasztrófavédelmi feladatellátása keretében felkészülési feladatok ellátásáról intézkedjen.

Veszélyhelyzet elrendelésekor, vagy azt követően, a Kormány rendelettel a törvényjavaslat által meghatározott rendkívüli szabályokat határozhatja meg, illetve a törvényjavaslatban meghatározott rendkívüli intézkedésekre adhat felhatalmazást.

A veszélyhelyzet kihirdetésével – a kihirdetésen kívül külön aktust nem igényelve – az operatív, szakmai döntéshozatalt segítő sajátos irányítási szabályok kerülnek bevezetésre.

Az Alaptörvény alapján veszélyhelyzet kihirdetésére nem csak védekezés, hanem a következmények elhárítása (tehát a helyreállítás) érdekében is lehetőség van. A tervezet megteremti a Kormány azon jogkörét, hogy rendeletben dönthessen a katasztrófa károsító hatása által érintett területen rendkívüli intézkedések bevezetéséről. Adódhatnak ugyanis olyan helyzetek, amikor a katasztrófa sújtotta területen indokolttá válhat a helyreállítás és újjáépítés eredményes és zavartalan lebonyolítása érdekében a tervezetben meghatározott rendkívüli intézkedések megtétele.

A tervezet rögzíti, hogy a következmények elhárítása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben a sajátos irányítási szabályok nem érvényesülnek.

Az 52. §-72. §-hoz

A polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény hatályon kívül helyezésével ebben a fejezetben jelennek meg a polgári védelem működésével, felépítésével, szervezeti struktúrájával kapcsolatos szabályok, aktualizálva a modern kor kihívásainak és a koncepció tartalmának megfelelően.

A polgári védelem a hatályos szabályos szerint a honvédelem rendszerében megvalósuló szervezet, feladat- és intézkedési rendszer.

Tekintettel arra, hogy világméretű fegyveres konfliktus kialakulásának veszélye az utóbbi években jelentősen csökkent, a polgári védelmi tevékenység – a lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelmének – hangsúlya áthelyeződött a békeidőszaki katasztrófák kezelésére. (A polgári védelem szabályainak az új törvényben való megjelenésével

párhuzamosan a polgári védelem fegyveres összeütközések idején hatályos feladatai és működési specifikumai a honvédelmi törvényben kerülnek szabályozásra.)

A feladatok prioritásának módosulásával a polgári védelmi rendszer fejlesztése és átalakítása is elengedhetetlenné vált, igazodva a megváltozott célokhoz, elsődlegesen a katasztrófák kezeléséhez.

Fegyveres összeütközések esetén természetesen – a korábbiakhoz hasonlóan – a polgári védelmi szervezetek továbbra is ellátják a Genfi Egyezmény I. és II. Kiegészítő Jegyzőkönyveiben meghatározott humanitárius feladataikat a lakosság védelme érdekében.

A polgári védelmi kötelezettség az Alaptörvény értelmében személyes közreműködési kötelezettséget jelent. A polgári védelmi kötelezettség 18 éves korától a mindenkori öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig terjed ki azon magyar állampolgárokra, akik belföldön lakóhellyel (ennek hiányában tartózkodási hellyel) rendelkeznek.

A tervezet a korábbi szabályozáshoz hasonlóan felsorolja a kötelezettség alóli mentesség eseteit, amelyek elsősorban a gyermekneveléshez és a kötelezettség alatt álló személy egészségi állapotához igazodnak és csak ezen állapot fennállásáig érvényesek. A polgári védelmi kötelezettségét munkaköre ellátásával, közmegebízatása gyakorlásával teljesíti az, aki a felsorolt szervezetenél, avagy munkakörben dolgozik, vagy az ott megjelölt közfeladatot látja el.

A polgári védelmi kötelezettség tartalma nem változik, továbbra is az adatszolgáltatási, bejelentési, megjelenési kötelezettséget és a polgári védelmi szolgálatot foglalja magában, melyek részletszabályait a tervezet tartalmazza.

A hivatásos katasztrófavédelmi szervek mellett szabályozásra kerülnek a polgári védelmi szervezetek is, valamint a polgári védelmi feladat ellátására önkéntesen jelentkező személyek részvétele. A kötelezettség és az önkéntes részvétel keretszabályait a kormány- és miniszteri rendeletekben megfogalmazandó végrehajtási részletszabályok teszik majd teljessé.

Az Alaptörvény a gazdasági és anyagi szolgáltatás igénybe vételére katasztrófavédelmi célból is lehetőséget nyújt. A törvényjavaslat ennek megfelelően részletesen szabályozza a természetes személyek, jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek katasztrófavédelemmel kapcsolatos szolgáltatási kötelezettségét. A szolgáltatás alanyait érintő igénybevétel társadalmi szinten is előnyös, mert a helyben rendelkezésre álló nemzetgazdasági erőforrások kerülnek felhasználásra a katasztrófavédelmi feladatok teljesítése érdekében.

A szolgáltatási kötelezettség a jogállamiság követelményeinek megfelelő lehetőséget biztosít a védekezést irányító polgármester, a megyei védelmi bizottság elnöke, illetve a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter számára, hogy a természeti és civilizációs katasztrófák bekövetkezése esetén technikai eszközöket, ingatlanokat és egyéb szolgáltatásokat használjon fel a lakosság védelme érdekében. A tervezet a szolgáltatás alóli mentességek körét a honvédelmi törvényben meghatározottakhoz köti, illetve meghatározza a szolgáltatással összefüggő kártalanítás alapvető szabályait is.

A törvényjavaslat az adatvédelmi előírások figyelembevételével szabályozza, hogy a polgári védelmi szervezetbe történő beosztás, valamint a polgári védelmi feladatok tervezése és végrehajtása érdekében mely szervek milyen tartalmú adatgyűjtést végezhetnek. Tekintettel az adatkezelés célhoz kötöttségének elvére, a polgármester az összegyűjtött adatokról nyilvántartást nem vezethet, az adatokat a polgári védelmi szervezetbe beosztó határozat jogerőre emelkedése és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tájékoztatása után haladéktalanul törli.

A 73. §-78. §-hoz

A rendelkezések a felkészülés és a védekezés költségeinek megtérítésével és fedezetével kapcsolatos szabályokat tartalmazzák. A szabályozás értelmében a katasztrófa- és polgári védelmi feladatok ellátásához szükséges forrásokat az Országgyűlés a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által vezetett minisztérium fejezetében biztosítja.

A rendelkezések értelmében a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében katasztrófa-elhárítási célú iránymutatást kell létrehozni.

A célú iránymutatás bevételei:

- a katasztrófavédelmi bírság;
- a veszélyesáru-szállítással kapcsolatban a katasztrófavédelmi hatóság által kivetett bírság (a közúti veszélyesáru-szállítás kapcsán kivetett bírság kivételével), valamint
- a katasztrófavédelmi hozzájárulásból származó összeg.

A szabályozás értelmében a katasztrófa-elhárítási célú iránymutatás bírságokból származó bevétele kizárólag védekezési kiadásokra, a katasztrófa-elhárítási célú iránymutatás katasztrófavédelmi hozzájárulásból származó műszaki-technikai eszközök, felszerelések beszerzése, fejlesztése, felújítása és objektumok létesítése céljára, védekezési kiadásokra, valamint polgári védelmi szervezetek képzésére, felszerelésére, illetve önkéntes mentőszervezetek támogatására használható fel.

A 79. §-hoz

A § a katasztrófavédelmi feladatok ellátását és a megelőzést szolgáló bevételek fajtáját határozza meg. Ezek a bevételek a katasztrófavédelmi hatóság által kiszabott bírságok, a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek üzemeltetőinek, valamint a veszélyes árut tároló, gyártó, feldolgozó gazdálkodó szervezetek befizetései képezik.

A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem üzemeltetőjének a veszélyes tevékenységével kapcsolatos éves nettó árbevétele után kell hozzájárulást fizetnie, így mentesül a veszélyes áruként is besorolható áru tárolási, gyártási és feldolgozási tevékenységhez tartozó hozzájárulás megfizetése alól. A katasztrófavédelmi hozzájárulás a katasztrófa-elhárítási célú iránymutatás bevétele, adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

A katasztrófavédelmi hozzájárulás egynegyede külön jogszabályban meghatározottak szerint felhasználható a IV. fejezet hatálya alá tartozó üzemek veszélyes tevékenysége által jelentett kockázat szintjének csökkentését szolgáló műszaki intézkedésekre. Külön jogszabály határozza meg a gazdálkodó szervezet által már befizetett hozzájárulás visszaigénylésének eljárási rendjét és szabályait.

A 80. §-82. §

A felhatalmazó rendelkezések az új normaszöveg rendelkezéseinek, valamint az alkalmazott szakkifejezéseknek megfelelő pontosításokat tartalmazzák.

Indokolttá vált a végrehajtási rendeletekben, valamint a katasztrófavédelmet és polgári védelmet érintő miniszteri rendeletekben foglaltak áttekintése. A jövőben a részletszabályok normatív határozat és normatív utasítás formájában kerülnek kiadásra.

A társadalmi és karitatív szervezetekre, az önkéntes mentőszervezetekre vonatkozó, valamint a korábban a polgári védelemről szóló törvényben szereplő felhatalmazó rendelkezések alapján a részletszabályok kormány- és miniszteri rendeleti szinten kerülnek kidolgozásra, illetve módosításra.

A 83. §-hoz

A törvény hatályba lépése az Alaptörvény hatályba lépéséhez igazodik.

A 84. § -hoz

A rendelkezés a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok által használt vagyon tulajdonjogának átszállására vonatkozó szabályokat tartalmazza.

A hivatásos önkormányzati tűzoltóságok vagyonával kapcsolatban a törvényjavaslat azon, az Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdésében meghatározott elvi alapon áll, mely szerint a helyi önkormányzat tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja. Tekintve, hogy a feladat ellátásának felelősségét az állam magára veszi, valamint, hogy ez a (cél)vagyon – éppen a feladat ellátásának felelősségével együtt – az államtól került az önkormányzathoz, így indokolt, hogy az ehhez a célhoz igazodó, a hivatásos önkormányzati tűzoltóság által használt vagyon tulajdonjogának mozgása is a feladatellátáshoz igazodjon.

A tervezet értelmében 2012. január 1. napjával a vagyon tulajdonjogának átszállása a törvény erejénél fogva következik be.

A 85. §-hoz

A § a lakossági riasztó rendszer végpontjaival kapcsolatos átmeneti szabályokat határozza meg.

A 86. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a törvényjavaslat egyes részei közvetlenül az Alaptörvényhez kapcsolódó sarkalatos szabályozást tartalmaznak, az erre vonatkozó utalás a törvénytövegben megjelenik.

A 87. §-hoz

A § az Európai Unió jogának való megfelelésre vonatkozó utalásokat tartalmazza.

A 88. §-hoz

A rendelkezés technikai módosítást tartalmaz, a jelen törvényjavaslattal hatályon kívül helyezésre kerülő 1999. évi LXXIV. törvényre vonatkozó merev hivatkozást korrigálja.

A 89. §-hoz

Az elmúlt időszakok katasztrófái során szerzett tapasztalatok alapján szükséges, hogy egyes személyes adatok, így pl. a lakcímek a katasztrófavédelmi tervezés során a hivatásos katasztrófavédelmi szerv rendelkezésére álljanak. E felhatalmazást teremti meg a vonatkozó törvény módosítása.

A 90. §-hoz

A törvényjavaslat alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, mint rendvédelmi szerv jogállásának megváltozása miatti terminológiai pontosítás.

A 91. §-hoz

Az ár- és belvízvédekezésben közreműködők között kiemelt szerep hárul a polgári védelmi szervezetek és az önként jelentkező lakosság mellett a közfoglalkoztatottakra, akik munkájukkal hozzájárulnak a védekezés eredményességéhez. A közérő fogalmát a hatályos jogszabályok nem nevesítik, ezért szükséges volt a rendelkezés pontosítása azért, hogy egyértelmű legyen az, hogy a közérő fogalmába a polgári védelmi szervezetbe beosztottak és a közfoglalkoztatottak egyaránt beleértendők.

A 92. §-hoz

A törvényjavaslat alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, mint rendvédelmi szerv jogállásának megváltozása miatti terminológiai pontosítás.

A 93. §-96. §-hoz

A légi úton közlekedtetett veszélyes anyagok (árúk) szállításának hatósági felügyeletéért a légiközlekedési hatóság a felelős.

A katasztrófavédelmi szerveknél a veszélyes anyagokkal és azok szállításával, illetve a lefolytatott hatósági eljárásokkal kapcsolatosan felhalmozódott tapasztalatok alapján, valamint a veszélyes anyagok (árúk) szállításának egységes szemléletmód szerinti kontrollálása, szükségessé teszi, hogy e szállítások ellenőrzésében a katasztrófavédelmi hatóság részt vegyen.

A veszélyes anyagok (árúk) tekintetében a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik a legtöbb és legalaposabb információval.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek elleni védekezésért is, a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik feladatkörrel és hatáskörrel, valamint a védekezéshez szükséges eszközrendszerrel.

A fentiekén kívül, a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik feladatkörrel és hatáskörrel a lakosság magas szintű védelmének biztosítása területén. Miután a veszélyes áruk légi szállításának útvonala legtöbb esetben a fővárost és a jelentősebb városok repülőtereit érinti, így a nagy népsűrűségű és nagy lakosságszámú települések vannak kitéve a szállított veszélyes áru tulajdonságaiból adódó fokozott veszélyeknek. Ennek megfelelően indokolt, hogy a veszélyes anyagok „életútját” ne csak a keletkezés, vagy a felhasználás helyén ellenőrizhessék, hanem a kettő közötti szállítás során is, függetlenül attól, hogy milyen szállítási módot választottak a veszélyes anyagok (árúk) szállítására.

A vonatkozó rész a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényt módosítja, úgy, hogy a légiközlekedési hatóság feladat és hatáskörének változatlan formában történő meghagyása mellett a veszélyes áruk légi szállításának egyes fázisait a katasztrófavédelem is ellenőrizhesse azokon a kereteken belül, amelyeket számára az ágazati jogszabály lehetővé tesz.

A 97. §-hoz

A törvényjavaslat alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, mint rendvédelmi szerv jogállásának megváltozása miatti terminológiai pontosítás.

A 98. §-hoz

A hivatásos önkormányzati tűzoltóság önkormányzati intézményből állami irányítás alá kerül annak törvényi kimondásával, hogy a tűzvédelmet a hivatásos tűzoltóság látja el, így a tűzoltás és műszaki mentés állami feladat.

A tűzvédelmi feladatok a lakosság életének, testi épségének, vagyonának védelmével, a közbiztonság fenntartásával kapcsolatos állami kötelezettségek fogalmkörébe sorolhatóak be.

A tűzvédelmi, műszaki mentési feladatokat végző szervezetrendszer az állam egyik elsődleges funkcióját látja el, így egységes irányítása, finanszírozása, a területi kiegyensúlyozatlanságok megszüntetése csak akkor biztosítható teljes körűen, ha a feladat ellátásának felelősségét az állam magára veszi.

A 99. §-hoz

A helyi önkormányzatokról szóló törvény értelmében a települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen – többek között – gondoskodás a helyi tűzvédelemről. Ebben a körben a települési önkormányzat vagy az önkormányzati társulás önkormányzati önkéntes tűzoltóságot hozhat létre. A § az ezzel kapcsolatos együttműködési kötelezettséget határozza meg.

A 100. §-hoz

A rendelkezés a tűzoltósági szervezetrendszer megváltozása miatti pontosítás.

A 101. §-hoz

A § fogalomhasználati pontosításokat, illetve a szervezeti átalakulásoknak megfelelő új fogalmak meghatározását tartalmazza.

Az államigazgatás nyelve hazánkban a magyar, azonban az angol nyelvű szabványok nem teszik lehetővé, hogy az állampolgárok a tűzvédelmi kötelezettségeikkel teljes mértékben megismerkedjenek. Ezért a jogszabály egyértelművé teszi, hogy alkalmazása szempontjából csak a magyar nyelvre lefordított szabvány releváns.

A törvény bevezeti a tűzoltóórs (tűzország) fogalmát annak érdekében, hogy a mentő tűzvédelmi szempontból nem lefedett ún. fehér foltokat felszámolja oly módon, hogy kis létszámú, de hatékony, valamely tűzoltósághoz tartozó kihelyezett állományt hoz létre. Ezen túlmenően a tűzoltóórs tűzvédelmi hatósági feladatokat is ellát, ezáltal az ügyintézés közelebb kerül az ügyfelekhez.

A 102. §-hoz

A rendelkezések módosítását az önkormányzatiságból az állami rendszerre való áttérés indokolja, illetve a jobb alkalmazhatóság miatt egyszerűsítésre kerültek a tűzjelzéssel kapcsolatos rendelkezések annak érdekében, hogy a tűzjelzések (telefonos, automatikus tűzjelző berendezés általi) minél gyorsabb eljussanak a tűzoltóságokhoz.

A 103. §-hoz

A rendelkezés a tűzoltósági szervezetrendszer megváltozása miatti pontosítás.

A 104. §-hoz

Az automatikus tűzjelző rendszerek által adott téves jelzésekkel kapcsolatban a tűzoltóságok számos esetben vonulnak feleslegesen, mert ténylegesen a tűzjelző által jelzett helyen nem keletkezett tűz. Az ilyen téves riasztások jelentősen megterhelik a tűzoltóságok költségvetését, és ezek megtérülését célozza meg a szabályozás.

A 105. §-106. §-hoz

A tűzvizsgálatot is a hatóság végzi, amely eljárás megnevezése eddig hiányzott a szabályozásból.

A 107. §-hoz

Pontosítás abból a célból, hogy a javító műhelyek jobban beazonosíthatóak legyenek, és a szabályozás illeszkedjen a szolgáltatásokról szóló szabályozáshoz.

A 108. §-hoz

A piacfelügyeleti tevékenység az általános közigazgatási hatósági ügyekhez képest jelentősen több időt igényel, mivel a termék megfelelőségének igazolására laborvizsgálatokat kell kérnie a hatóságnak, amelyek jelentős időigényűek.

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól szóló 139/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése szerint: „A piacfelügyeleti eljárásra – az e rendeletben foglalt eltérésekkel – a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény X. fejezetében foglalt eljárási szabályokat, valamint az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni”. Ezen rendelkezésre tekintettel a piacfelügyeleti bírság adók módjára történő behajtásának a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 48. § (6) bekezdése a jogalapja.

A 109. §-hoz

A tűzvizsgálati tevékenység az általános közigazgatási hatósági ügyekhez képest jelentősen több időt igényel, mivel egy leégett, jelentősen károsodott területen kell a hatóságnak dolgoznia, számtalan tanú és ügyfélmeghallgatást kell megtartania, illetve szakértők széles körét kell bevonnia. Ezek értékelése jelentős időbe telik. További problémát jelentett, hogy a Ket. alapján a tűzvizsgálat során tartandó szemlélt haladéktalanul lefolytatni csak törvényben meghatározott esetekben lehet. Ennek a lehetőségét teremti meg a módosítás. Nagy kiterjedésű tüzeknél, vagy erdőterületeken nem mindig lehet megállapítani pontosan a tűz helyszínét, így az illetékességet sem. A szabályozás ezt a problémát kívánja kezelni.

A 110. §-hoz

A tűzvédelmi, gazdasági és műemléki szempontból kiemelt fontosságú létesítményekre miniszteri szintű szabályozás alapján jelenleg is készít Tűzoltási és Műszaki Mentési Tervet a tűzoltóság. A törvényi szintű szabályozás az ezzel kapcsolatos adatszolgáltatás előírása miatt indokolt. A tervezet egyértelművé teszi, hogy személyes adatokról nincs szó.

A 111. §-112. §-hoz

A kamarák részéről felmerült annak igénye, hogy a tűzvédelmi szakértőkön kívül más is készíthessen tűzvédelmi tervfejezetet, ha van megfelelő szaktudása. Ezen társadalmi igénynek tesz eleget a szabályozás. A módosítás megteremti a tűzvédelmi tervezők elismertségét, illetve rendezi a tervezői jogosultságokat. A szabályozás az alapvető adatkezelési rendelkezéseket is tartalmazza annak érdekében, hogy a tűzvédelmi tervezőkről nyilvántartást vezető szerv adatvédelmi szempontból megfelelő garanciákkal végezze e feladatát.

A 113. §-hoz

A rendelkezések a tűzvédelmi szervezetrendszer megváltozása miatti pontosítások.

A 114. §-hoz

A törvény egyértelműen rögzíti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének a hivatásos tűzoltóság feletti irányítási jogát. A törvény részletesen ismerteti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének jogkörét.

A 115. §-hoz

A helyi önkormányzatnak a tűzoltóság működésével kapcsolatos jogosítványait tételesen felsorolja a törvény a tűzoltósággal egyáltalán nem rendelkező és az önkormányzati önkéntes tűzoltósággal rendelkező önkormányzatok vonatkozásában.

A települési önkormányzat, „önvédelmi” képességének növelése érdekében támogathatja a hivatásos tűzoltóságot, illetve támogatja az általa létrehozott önkormányzati tűzoltóságot, melyet saját védelme érdekében hozott létre.

A 116. §-hoz

A § a hivatásos jogállására, alapítására és a hivatásos tűzoltóság vezetőjének kinevezésére és az önkormányzat előtti beszámolási kötelezettségére vonatkozó szabályokat határozza meg.

A 117. §-hoz

A rendelkezés a hivatásos tűzoltóságok feladatait határozza meg.

A hivatásos önkormányzati tűzoltóságok jogutódai – bár azok állami szervezeti keretek között működnek tovább – az önkormányzat által a székhely település továbbra is térítésmentesen veheti igénybe középületek biztonságos üzemeltetését szolgáló egyes feladatok elvégzésére.

A 118. §-119. §-hoz

A rendelkezések az önkéntes tűzoltó egyesületre vonatkozó, eddig külön törvényben megjelenő szabályokat építi be a törvény szövegébe a tűzvédelmi szervezetrendszer egységes, egy helyen történő szabályozása érdekében.

A 120. §-hoz

Az önkéntes tűzoltóság fenntartását jellemzően a székhely település önkormányzata végzi, a működési terület szerinti többi település nem mindegyike járul hozzá a működés finanszírozásához. Ezek a tűzoltóságok elsődlegesen főfoglalkozású tűzoltókkal látják el a tevékenységüket, amely azt eredményezi, hogy állami normatívájuk jelentős részét bérjellegű kifizetésekre fordítják. A beavatkozások műszaki-technikai feltételeinek javítására keveset költenek, ami hosszú távon a beavatkozások minőségét rontja, a beavatkozó képesség csökkenéséhez vezet. A főfoglalkozású tűzoltók alkalmazása az önkéntesség elvét rontja, amely elv ezen tűzoltóságok fő rendező elve kellene, hogy legyen. Problémát okoz még, hogy a hivatásos önkormányzati tűzoltóság tűzoltás vezetésére jogosult tagjának, az önkéntes tűzoltóság önálló működési területén bekövetkezett tűz- vagy káreset helyszínén, a tűzoltás vezetésének átvételére nincsen jogosultsága, holott magasabb szintű képzettsége és nagyobb szakmai tapasztalata alapján hatékonyabban és eredményesebben irányítaná a káresemény felszámolását. A fent említettek és a tapasztalatok, felmérések alapján kijelenthető, hogy az önkéntes tűzoltóságok jelentős része nem működik megfelelően. Az ilyen módon működtetett önkéntes tűzoltóság a tűzvédelem szempontjából nem valósította meg a kitűzött célokat.

Az új szabályozás szerint önálló működési területtel nem rendelkezének – az elnevezésükben önkormányzati tűzoltósággá átkeresztelt – önkéntes tűzoltóságok, így az ország teljes területét lefedő hivatásos tűzoltóság az állami irányításból adódóan egységes elvek mentén tudja majd biztosítani a tűzvédelmet. Az önkormányzati tűzoltóságok természetesen továbbra is végeznének tűzoltási és műszaki mentési feladatokat, de most már nem elsődleges beavatkozóként, hanem a hivatásos tűzoltóságot segítve, az általuk kötött együttműködési megállapodás alapján.

A települési önkormányzat, „önvédelmi” képességének növelése érdekében létesíthet önkormányzati tűzoltóságot az önkéntes tűzoltó egyesülettel együttműködve.

Ezek a tűzoltóságok az úgynevezett „fehér foltok” csökkentését szolgálják.

Az önkormányzati tűzoltóságok a finanszírozásához a hivatásos katasztrófavédelmi szerv költségvetésén keresztül támogatást kapnak.

A 121. §-122. §-hoz

A rendelkezések alapján az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságok létrehozása és megszüntetése, csak a működési terület szerinti hivatásos tűzoltóságnak történt előzetes bejelentés alapján történhet.

A létesítés együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre.

Ez a § határozza meg a hivatásos tűzoltóságnak az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságokkal kapcsolatos ellenőrzési jogosítványait és intézkedési lehetőségeit is.

A 123. §-124. §-hoz

A rendelkezések az önkormányzati és létesítményi tűzoltóknak a tűzoltással, műszaki mentéssel, az ezekre való felkészítés és a rendkívüli készenléti szolgálat időtartamára kiesett jövedelmére, a tűzoltó ellátására vonatkozó szabályokat tartalmazzák, illetve megteremtik a

lehetőséget arra, hogy a készenlélet ellátó tűzoltót az önkormányzat rendeletében a helyi adó megfizetése alól részben vagy teljesen mentesítse.

A 125. §-hoz

A korábbi tapasztalatok okán – a jelenlegi gyakorlattól eltérően – az önkéntes és létesítményi tűzoltók egyenruháján található jelzéseknek jelentős mértékben szükséges különböznie a hivatásos állomány által használtaktól. Az önkéntesek egyenruhája nem lehet olyan, hogy alkalmas legyen az állampolgárok megtévesztésére, és nem ösztönözheti őket szereptévesztésre a hivatásos tűzoltókéhoz hasonló ruha viselete. Ugyancsak megtévesztő lehet, ha az önkéntes tűzoltók olyan gépjárművel közlekednek, amely a felületes szemlélő számára azt a benyomást kelti, hogy a hivatásos tűzoltóság kötelékébe tartoznak.

A § az önkormányzati és a létesítményi tűzoltók, valamint az önkéntes tűzoltó egyesületek tagjainak egyenruha viselésére, nyilvántartására, igazolványára vonatkozó alapvető szabályozást tartalmazza, az állami rendvédelmi szervekkel szembeni egyértelmű megkülönböztetés érdekében.

A 126. §-hoz

A rendelkezés a tűzvédelmi szervezetrendszer átalakítása miatti pontosítás.

A 127. §-hoz

A rendelkezés a tűzoltóságok finanszírozásával kapcsolatos egyes alapvető szabályokat tartalmazza. A hivatásos önkormányzatok tűzoltóságok jelenleg – az önkormányzatok normatív finanszírozásán keresztül – költségvetési támogatásban részesülnek, ennek összege a 2011. költségvetési évben 35,1 Mrd forintot tett ki. Az önkormányzatok – a költségvetési rendeleteik tanúsága szerint – a 2011. évben ennél 4,5%-kal, 1,65 Mrd forintra többletkiadást terveztek a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok fenntartására.

Az önkéntes (közttestületi) tűzoltóságok a tervezet szerint a jövőben önkormányzati tűzoltóságként, önkéntesen végzik a tűzoltási és műszaki mentési feladataikat. Tevékenységükre továbbra is szükség van, hiszen jelenleg a 68 önkéntes tűzoltóság hazánk területének körülbelül 20 %-án végez elsődleges tűzoltási, műszaki mentési feladatokat, segítve ezzel az ott élő lakosság védelmét. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni ugyanakkor az önkéntesség megvalósulására, amit az önkormányzatok bevonásával lehet elérni.

A (7) bekezdés az előírt képzés megszerzése során a tandíjmentességgel kapcsolatos kérdéseket alacsonyabb szintű szabályozásra utalja.

A 128. §-hoz

A tűzvédelmi bírság és a biztosítók 1,5 %-os hozzájárulása eddig is jelentősen segítette az ország tűz elleni védelmét ellátó szervezetek technikai fejlesztését, laktanyák felújítását és építését a kiképzés és fejlesztés lehetőségét, valamint a Monitoring és Lakossági Riasztórendszer fejlesztését és üzemeltetését. A § pontosító jellegű módosítást tartalmaz, kimondja, hogy csak azokból a biztosítási szerződésekből befolyt díjakat kell figyelembe venni, ahol a kötelezettségvállalás tagállama Magyarország.

A 129. §-130. §-hoz

A rendelkezések a módosításokhoz kapcsolódóan a felhatalmazó rendelkezésekben bekövetkezett változásokat vezetik át a törvényen, illetve megtörténik a feleslegessé vált szabályok deregulációja.

A 131. §-150. §-hoz

A törvényjavaslat elfogadása esetén a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok állami tűzoltósággá alakulnak át és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv részeként működnek tovább. A rendelkezések a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvényben átvezetik az ehhez kapcsolódó technikai módosításokat.

A hivatásos önkormányzati tűzoltóságok hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyát – a szerv megjelölésén kívül – a változások nem érintik, az átmeneti rendelkezések között szerepel, hogy a hivatásos tűzoltóság a hivatásos önkormányzati tűzoltóság általános jogutódja.

A 151. §-hoz

A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvény módosításával a Magyar Mérnöki Kamarán belül a tűzvédelmi szakterület is önálló szakmai tagozatot kap.

A 152. §-hoz

Az emberi élet és anyagi javak védelme érdekében, a veszélyhelyzeti reagálás és annak tervezése idején szükséges a digitális földmérési és térképészeti állami alapadatok biztosítása a hivatásos katasztrófavédelmi szervek részére.

A 153. §-hoz

A veszélyelhárítási tervezés, illetve a veszélyhelyzeti beavatkozás során szükséges, hogy a hivatásos katasztrófavédelmi szervek az adott ingatlan egyedi adataival rendelkezzenek. E szakasz adja meg a hozzáféréshez szükséges felhatalmazást.

A 154. §-hoz

A katasztrófa-egészségügyi ellátás jogszabályi hátterét alapvetően két jogszabály adja, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.), valamint a katasztrófa-egészségügyi ellátásról szóló 158/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet. A hivatkozott jogszabályok a katasztrófavédelmi tárgyú jogszabályokban nevesített fogalmaktól eltérő definíciókat adnak és használnak a katasztrófa fogalmával kapcsolatban, ezért szükséges a jelenlegi – a katasztrófavédelmi jogszabályokban és az Eütv.-ben használt – terminológiák harmonizálása. Ilyen módon a két jogszabály nyelvezetének összhangja biztosított.

A 155. §-hoz

A hatályos rendelkezések szerint vannak olyan ügyek, ahol a nyomozást kizárólag az ügyészség végezheti. Ezt egyrészt az elkövetett bűncselekmény jellege, az elkövetéssel gyanúsítható terhelt személye, illetve a sértett személye indokolja. Az ügyészség kizárólagos

nyomozási hatáskörébe tartozó bűncselekmények körét a büntetőeljárásról szóló törvény módosításával kiegészíti a törvény a katasztrófavédelem hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekményekkel. A kizárólagos ügyészségi nyomozási hatáskör indokai a rendelkezés hatálya alá vont személyekre nézve ugyanúgy fennállnak, mint a hatályos szabályozásban felsoroltakra nézve, ezért a törvény egységessé és következetessé teszi a vonatkozó jogi szabályozást.

A 156. §-hoz

A módosítás a közterület-felügyelet katasztrófavédelemmel történő együttműködését rögzíti.

A 157. §-hoz

A szabálysértési törvény jelenleg is tartalmazza, hogy helyszíni bírság kiszabására a hivatásos tűzoltóság jogosult. A szabálysértési eljárás lefolytatását azonban tűzvédelmi szabálysértés esetén a jegyző hatáskörébe utalja a törvény. Ezen eljárások a legtöbb esetben egyszerű figyelmeztetéssel végződnek, mivel a jegyzők részben nincsenek tisztában a cselekmény súlyával, másrészt a súlyosabb jogkövetkezmények mellőzése csökkenti az esetleges jogorvoslati eljárások valószínűségét. A hivatásos tűzoltóság szabálysértési hatóságként a megfelelő szakmai ismeretek birtokában jóval hatékonyabban tudná érvényesíteni ezen jogi eszközben rejlő lehetőségeket.

A tűzoltóság részére a közvetlen tűz- és robbanásveszély észlelésének kivételével jelenleg nem áll rendelkezésére olyan hatósági eszköz, amellyel jelentős késedelem nélkül fel tudná számolni a fennálló veszélyhelyzetet.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 35. §-a értelmében a szabálysértési hatóság jogszabályban hatáskörébe utalt szabálysértési ügyekben járhat el. Ezért a tervezet lehetővé teszi például, hogy a tűzvédelmi hatóság egy adott helyiségben a tűzvédelmi szabályok betartását ellenőrizhesse és amennyiben jogsértést észlel az üzemeltetést a tűzvédelmi követelmények érvényesítéséig megtilthassa.

A 158. §-hoz

A módosítás lehetővé teszi, hogy a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, illetve a védelmi igazgatási feladatokat ellátó személyek a járműnyilvántartásból adatokat igényelhessenek.

A 159. §-hoz

A rendelkezés technikai módosítást tartalmaz, a jelen törvényjavaslattal hatályon kívül helyezésre kerülő 1999. évi LXXIV. törvényre vonatkozó merev hivatkozást korrigálja.

A 160. §-163. §-hoz

A vízi úton közlekedtetett veszélyes anyagok (árúk) szállításának ellenőrzéséért a hajózási hatóság a felelős. A katasztrófavédelmi szerveknél a veszélyes anyagokkal és azok szállításával, illetve a lefolytatott hatósági eljárásokkal kapcsolatosan felhalmozódott tapasztalatok alapján, valamint a veszélyes anyagok (árúk) szállításának egységes szemléletmód szerinti kontrollálása, szükségessé teszi, hogy e szállítások ellenőrzésében a katasztrófavédelmi hatóság részt vegyen.

A veszélyes anyagok (árúk) tekintetében a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik a legtöbb és legalaposabb információval, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek elleni

védekezésért is, a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik feladatkörrel és hatáskörrel, valamint a védekezéshez szükséges eszközrendszerrel.

A fentiekén kívül, a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik feladatkörrel és hatáskörrel a lakosság, a természetes és épített környezet magas szintű védelmének biztosítása területén, miután a veszélyes áruk vízi szállítási útvonala sok esetben lakot területen vezet keresztül, melynek során a lakosság a szállított veszélyes áru tulajdonságaiból adódóan fokozott veszélyeknek vannak kitéve. Ezen túlmenően a szállítás – jellegéből adódóan – alapvetően a természetes (vízi) környezet igénybevételével történik. Ennek megfelelően indokolt, hogy a veszélyes anyagok „életútját” ne csak a keletkezés, vagy a felhasználás helyén ellenőrizhessék, hanem a kettő közötti szállítás során is, függetlenül attól, hogy milyen szállítási módot választottak a veszélyes anyagok (árúk) szállítására.

Tekintettel arra, hogy egy esetleges baleset, rendkívüli esemény a vízi környezet azonnali szennyeződését okozza, ezért javasolt kiegészíteni a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvényt olyan módon, mely megteremti a katasztrófavédelem ezzel kapcsolatos ellenőrzési lehetőségét is.

A 164. §-hoz

A törvényjavaslat az elektronikus hírközlésről szóló törvény módosításával egyértelművé teszi, hogy különleges jogrend idején a lakosság riasztása rendszerének biztosítása az állam feladata.

A 165. §-hoz

A rendelkezés technikai módosítást tartalmaz, a jelen törvényjavaslattal hatályon kívül helyezésre kerülő 1999. évi LXXIV. törvényre vonatkozó merev hivatkozást korrigálja.

A 166. §- 167. §-hoz

A vasúti közlekedésről szóló CLXXXIII. törvény hatályos szövege alapján a vasúton közlekedtetett veszélyes anyagok (árúk) szállításának ellenőrzéséért a vasúti közlekedési hatóság (Nemzeti Közlekedési Hatóság) a felelős. A katasztrófavédelmi szerveknél felhalmozódott tapasztalatok, valamint a veszélyes anyagok (árúk) szállításának egységes szemléletmód szerinti kontrollálása szükségessé teszi, hogy e szállítások ellenőrzésében a katasztrófavédelmi hatóság önállóan is részt vegyen.

A veszélyes anyagok (árúk) tekintetében a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik a legtöbb és legalaposabb információval, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek elleni védekezésért is, a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik feladatkörrel és hatáskörrel, valamint a védekezéshez szükséges eszközrendszerrel.

A fentiekén kívül, a katasztrófavédelmi hatóság rendelkezik feladatkörrel és hatáskörrel a lakosság magas szintű védelmének biztosítása területén, miután a veszélyes áruk vasúti szállítási útvonala sok esetben lakot területen vezet keresztül, melynek során a lakosság a szállított veszélyes áru tulajdonságaiból adódóan fokozott veszélyeknek vannak kitéve. Ennek megfelelően indokolt, hogy a veszélyes anyagok „életútját” ne csak a keletkezés, vagy a felhasználás helyén ellenőrizhessék, hanem a kettő közötti szállítás során is, függetlenül attól, hogy milyen szállítási módot választottak a veszélyes anyagok (árúk) szállítására. Erre tekintettel javasolt kiegészíteni a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvényt olyan módon, mely megteremti a katasztrófavédelem ezzel kapcsolatos ellenőrzési lehetőségét is.

A 168. §-hoz

A polgárőrségről szóló törvény módosításával a tervezet együttműködési kötelezettséget ír elő a polgárőrség részére a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel.

A 169. §-170. §-hoz

A törvényi módosítások a villamos-energetikai és a földgázrendszer kapcsán a kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos feladatokról szóló kormányrendelet megalkotásával kapcsolatos felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazzák az ágazati tárca számára.

A 171. §-hoz

A törvényjavaslat alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, mint rendvédelmi szerv jogállásának megváltozása miatti terminológiai pontosítás.

A 172. §-hoz

A Ksztv. módosításával a tervezet egyértelművé teszi, hogy rendvédelmi szervnek a továbbiakban a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tekintendő.

A 173. §-hoz

A törvénybe integrált szabályozásokat tartalmazó jogszabályok hatályon kívül helyezése indokolt.